

2022

การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจี เพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ศุภกร โภมาสถิตย์
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Health and Physical Education Commons](#)

Recommended Citation

โภมาสถิตย์, ศุภกร, "การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน" (2022). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 6705.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6705>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริม
การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM FOR PHYSICAL EDUCATION PRIMARY
SCHOOL TEACHERS USING ANDRAGOGY APPROACH FOR ENHANCING TEACHING
FUNDAMENTAL MOVEMENT SKILLS

Mr. Supakorn Komasathid

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Health and Physical Education

Department of Curriculum and Instruction

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา โดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการ เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
โดย	นายศุภกร โกมาสถิตย์
สาขาวิชา	สุขศึกษาและพลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ดิงศักดิ์ทิพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(ศาสตราจารย์ ดร.एमอัสมา วัฒนบูรานนท์)	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ดิงศักดิ์ทิพย์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณนะ)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี ศรีลัด)	
.....	กรรมการ
(ดร.รวีศรา วรรณกวรกุล)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.एमอัสมา วัฒนบูรานนท์)	

ศุภกร โกมาสถิตย์ : การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิด
แอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน. (DEVELOPMENT OF A
TRAINING CURRICULUM FOR PHYSICAL EDUCATION PRIMARY SCHOOL TEACHERS
USING ANDRAGOGY APPROACH FOR ENHANCING TEACHING FUNDAMENTAL
MOVEMENT SKILLS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.สุธนะ ดิงศรัทย์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.
รัชณี ขวัญบุญจัน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอน
ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับ
ประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อ
ประเมินประสิทธิผลหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการจำเป็น คือ ครูพล
ศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 201 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
(Stratified Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลหลักสูตรอบรมคือ ครูพลศึกษาระดับ
ประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 30 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง และผ่านเกณฑ์คัดเข้า
ทำการเก็บข้อมูลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบด้วยสถิติที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาของการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา คือครูผู้สอนใน
โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่มีคุณวุฒิทางพลศึกษา ส่งผลให้ขาดทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานอันนำไปสู่การ
สาธิตหรือไม่สามารถอธิบายการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียนได้ รวมทั้งในด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
สอนยังขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และครูไม่ทราบถึง
หลักการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา โดยพบว่า ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีความ
ต้องการฝึกอบรมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 2) หลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ
ได้แก่ (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม (3) เนื้อหาสาระและระยะเวลา (5
หน่วย, 15 ชั่วโมง) (4) กิจกรรม (5) สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ (6) การวัดและประเมินผล 3) ประสิทธิผลของ
หลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้กลุ่มทดลองมีการสร้างเสริมทักษะการสอน ความรู้ เจตคติ หลังการ
ทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สาขาวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา

ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5884223627 : MAJOR HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION

KEYWORD: Development of a training curriculum, andragogy, Teaching fundamental movement skills

Supakorn Komasathid : DEVELOPMENT OF A TRAINING CURRICULUM FOR PHYSICAL EDUCATION PRIMARY SCHOOL TEACHERS USING ANDRAGOGY APPROACH FOR ENHANCING TEACHING FUNDAMENTAL MOVEMENT SKILLS. Advisor: Asst. Prof. SUTHANA TINGSABHAT, Ph.D. Co-advisor: Assoc. Prof. Rajanee Quanboonchan, Ph.D.

The purposes of this research were to: 1) study the problems and needs of fundamental movement skills teaching training of primary school teachers. 2) develop a training curriculum for enhancing teaching fundamental movement skills. And 3) assess the effectiveness of the training curriculum. The participants of this study were 201 primary school physical education teachers selected through Stratified Sampling and 30 teachers who volunteered and met the inclusion criterion. Data were collected 2 times, before and after the experiment, and were analyzed by mean, standard deviation, t-test.

The research findings were as follows: 1) the problems of physical education teaching at the primary level That is, most of the teachers in the school are teachers who are not qualified in physical education. This results in a lack of fundamental movement skills leading to demonstrations or inability to explain correct actions to students. Including the lack of teaching media and equipment and inappropriate for basic movement activities. and teachers did not know the principles of measurement and evaluation of physical education. It was found that in teaching fundamental movement skills The most demanding training with a mean value of 4.37 2) The training curriculum consists of 6 elements: (1) principles and background. (2) Objects of the training program (3) Content and duration (5 units, 15 hours) (4) Activities (5) Media and equipment (6) Measurement and evaluation. The development of teaching skills, knowledge, attitude after the experiment was higher than before the experiment with a statistical significance level of .05

Field of Study: Health and Physical Education Student's Signature

Academic Year: 2022 Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ดิงศักดิ์ย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำในการดำเนินงานวิจัย ส่งกำลังใจ ช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานทุกครั้งด้วยความปรารถนาดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เอมอัสมา วัฒนบุรณนที ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งระวี สมะวรรณนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี ศรีลัด อาจารย์ ดร.วิศรา วรรณกรกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สรายุทธพิทักษ์ และ อาจารย์ ดร.สรัญญา รอดพิพัฒน์ ที่ได้คำแนะนำทุกครั้งที่ได้เข้าสัมมนา

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่สละเวลามาช่วยในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่กรุณาอนุญาตทุนอุดหนุนการศึกษา ตลอดจนอนุมัติให้ลาศึกษาต่อได้เต็มเวลา รวมทั้งคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ขอขอบคุณพี่น้องชาวโรงยิมพลศึกษาทุกท่านที่เป็นกำลังใจ และรับผิดชอบภาระงานแทนในช่วงระยะเวลาที่ลาศึกษาต่อ ขอขอบคุณพี่น้องพลศึกษาจุฬาฯทุกท่านที่คอยถามข่าว เป็นกำลังใจและช่วยเหลืองานต่างๆอยู่เสมอ

ขอขอบคุณบิดา มารดา สมาชิกครอบครัวโกมาสธิตย์และครอบครัวโสทรวัตรทุกคนเป็นอย่างสูงที่คอยช่วยเหลือดูแลครอบครัวของผู้วิจัยและบุตรทั้งสองให้เป็นอย่างดีในระหว่างที่ลาศึกษาต่อ

ท้ายที่สุดขอขอบคุณภรรยานางสาวสุณิสา โสทรวัตร ที่มอบโอกาสในการไปศึกษาต่อและเป็นกำลังใจในการเรียนครั้งนี้เสมอมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ศุภกร โกมาสธิตย์

สารบัญ

	หน้า
.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
คำถามการวิจัย	11
ขอบเขตการวิจัย	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
บทที่ 2	14
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. แนวคิดเกี่ยวกับพลศึกษา.....	1
2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	11
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร	30
4. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแอนดราโกจี (Andragogy)	47

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61
วิธีการดำเนินการวิจัย	62
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	62
วิธีดำเนินการวิจัย	62
บทที่ 4	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรม	75
ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรอบรม.....	86
ระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	87
ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดรา โกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน.....	87
บทที่ 5	93
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผลการวิจัย	96
ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก	114
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ภาคผนวก ข	116
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม	116
ภาคผนวก ค	120

ผลการหาคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยี เพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน.....	120
ภาคผนวก ข	123
เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล.....	123
ประวัติผู้เขียน	139

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา.....	8
ตารางที่ 2	สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	26
ตารางที่ 3	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรอบรม	34
ตารางที่ 4	ตารางสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	43
ตารางที่ 5	สรุปวิธีการอบรมตามแนวคิดทฤษฎีแอนดราโกจี	51
ตารางที่ 6	กิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจี	56
ตารางที่ 7	ตารางสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดแอนดราโกจี	60
ตารางที่ 8	การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น.....	64
ตารางที่ 9	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาตามแนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	68
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 200).....	78
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับความต้องการฝึกอบรมในด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา	80
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับความต้องการฝึกอบรมในด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	81
ตารางที่ 13	ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	83
ตารางที่ 14	ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์	84
ตารางที่ 15	ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการวัดและประเมินผล	84
ตารางที่ 16	จำนวน ร้อยละของข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม	85
ตารางที่ 17	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าอบรม	90

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการอบรม.....	91
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ก่อนและหลังการอบรม	91
ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอน ก่อนและหลังการอบรม	92

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ประเภทของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (Gallahue & Donnelly, 2003)	15
ภาพที่ 2 ช่วงอายุของการพัฒนาทักษะกลไก (Gallahue, D. L., 1982).....	20
ภาพที่ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา.....	33
ภาพที่ 4 แนวคิดแอนดราโกจี: ศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้	50

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

วิชาพลศึกษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานหนึ่งของการศึกษาไทยในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพพร้อมในการเป็นประชากรที่มีคุณภาพในสังคม ผ่านการจัดการเรียนรู้ทางด้านพลศึกษาและกีฬา มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา วิชาพลศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในหลายด้าน ซึ่งวิชาพลศึกษาคือกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาที่ได้เลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อของการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวม เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย ด้านคุณธรรมประจำตัว เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา และด้านเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย ผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง อันเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นกิจนิสัย รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีความพร้อมสมบูรณ์ในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548; วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2539; กระทรวงศึกษาธิการ, 2551; Oberteuffer & Ulrich, 1962; Willgoose, 1969; Gensemer, 1985; Wuest & Bucher, 1995) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ชี้ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายการเรียนรู้พลศึกษา ไว้ว่า เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา พร้อมได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนหลังจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านพลศึกษา ไว้คือควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและเกมได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัย

การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนั้นเป็นทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่นเด็กแรกเกิดก็จะสามารถขยับแขน ขา อวัยวะส่วนต่างๆได้เล็กน้อย จนสามารถคลาน ยืน เดิน วิ่ง ได้ตามวัยและพัฒนาการของแต่ละช่วงอายุ และจะมีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนี้ติดตัวไปตลอดชีวิต หากเด็กมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง

ก็จะสามารถนำทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบกิจกรรมทางกายรูปแบบต่างๆตามวิถีชีวิตของแต่ละบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน จึงเป็นทักษะสำคัญในการประกอบกิจกรรมต่างๆในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกิจกรรมกีฬา อันจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ในด้านต่างๆ (พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย) รวมถึงการมีสุขภาพดีในอนาคต (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548; เจริญ กระบวนรัตน์, 2550; Gallahue, 1982; Okely & Booth, 2004) ซึ่งเด็กต้องได้รับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับการเรียนอ่านและเขียน เพื่อให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับใช้งานได้ในวิถีชีวิต (Barnett et al., 2013) เด็กที่มีความสามารถในทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำจะส่งผลเกี่ยวข้องอย่างมากกับสมรรถภาพการทำงานของหัวใจและหลอดเลือด (Hardy, Reinten-Reynolds, Zask & Okely, 2012) ส่วนเด็กๆที่มีความสามารถในทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมทางกายในระดับที่เหมาะสม จึงส่งผลให้มีสมรรถภาพในการไหลเวียนเลือดดีและมีความเป็นไปได้น้อยมากที่จะมีน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วน เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้มีความสามารถในทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้สูงที่เด็กที่มีความสามารถด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจะมีระดับการออกกำลังกายที่มากขึ้นเมื่อกลายเป็นวัยรุ่น และยังส่งผลต่อการทำงานของระบบหัวใจและหลอดเลือดให้อยู่ในระดับที่ดี (Barnett et al., 2013) ซึ่งการที่เด็กจะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมการออกกำลังกายหรือเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายนั้นทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ Gallahue และDonnelly (2003) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวไว้ว่า ความล้มเหลวในการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะพิเศษของเด็กในช่วงอนุบาลและประถมศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความความผิดหวังและความล้มเหลวในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่น กีฬาซอฟท์บอล ทักษะการขว้าง การรับ การสไลด์ เป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความสุขสนุกสนานและประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬานั้น ซึ่งถ้าเด็กไม่ได้รับการเรียนรู้ในทักษะเหล่านี้ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการร่วมกิจกรรม เช่นเดียวกับปรีชา กลิ่นรัตน์ (2560) กล่าวว่าทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเป็นการสร้างบล็อกของการเรียนรู้ทักษะเฉพาะกีฬาในอนาคตต่อไป เด็กควรมีโอกาสพัฒนาและมีความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย เพราะว่าการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานที่มั่นคงจะเปิดประตูไปสู่กิจกรรมทางกายโดยลำดับ เด็กควรที่จะได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งในกิจกรรมบนสนามทางน้ำและทางอากาศ ฯลฯ เช่นเดียวกัน จากผลการสำรวจการมีกิจกรรมทางกายของเด็กและ

เยาวชนไทย ปี 2561 โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า พบว่า มีเด็กไทยประมาณ 1 ใน 4 หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 26.2 ที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ เนื่องด้วยเหตุผลมาจากการเปลี่ยนทางสังคม วิถีชีวิต และรูปแบบในการเล่นเปลี่ยนไป

จากที่กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ถึงความสำคัญของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในทุกช่วงอายุ ผู้ปกครองและครูจึงควรให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเคลื่อนไหวให้แก่เด็กอย่าง มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กมีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่ดีและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และสามารถนำทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้ทักษะพิเศษได้อย่างปลอดภัย โดยเด็กอายุระหว่าง 7-9 ปี จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ในช่วงวัยนี้สามารถเริ่มแยกแยะทักษะที่เด็กแต่ละคนทำได้ ดังนั้นควรแนะนำให้เด็กนำทักษะเหล่านี้ไปพัฒนาต่อยอดเพิ่มขึ้น (กรมพลศึกษา, 2560) เพราะฉะนั้นการสอนพลศึกษาจะต้องอาศัยครูที่มีสมรรถนะเฉพาะจึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาจำเป็นที่จะต้องจัดครูที่จบทางสาขาพลศึกษาโดยตรงมาสอน เนื่องจากเด็กระดับชั้นประถมศึกษาเป็นวัยที่มีพัฒนาการสำคัญมาก มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ เริ่มเรียนรู้อย่างมีระบบและสนใจสิ่งต่างๆรอบตัวมากขึ้น การจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการแสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวในท่าต่างๆได้อย่างอิสระและเสรี โดย Morgan et al. (2013) กล่าวว่าโรงเรียนและชุมชนที่จัดโปรแกรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครูพลศึกษาจะช่วยเพิ่มความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเยาวชนได้ ซึ่งการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนั้น ครูควรจะต้องจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง และเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้มีทั้งการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่ และแบบใช้อุปกรณ์ประกอบ กิจกรรมเป็นไปตามลักษณะของธรรมชาติการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกาย และควรจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ๆของร่างกายเป็นสำคัญ นอกจากนั้นแล้วการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังต้องจัดให้มีบรรยากาศการเรียนที่ สนุกสนาน ทำหาย และเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อนักเรียน รวมทั้งการปลูกฝังคุณลักษณะต่างๆที่ดีแก่นักเรียน

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน พบว่าปัญหาในด้านการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา คือ ครูมีไม่เพียงพอ โดยครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาพบว่า มีครูมีปัญหามาใน 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ คือไม่สามารถสาธิตทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่ถูกต้องให้แก่เด็กได้ รวมถึงไม่สามารถแก้ไขหรือแนะนำการปฏิบัติทักษะที่ถูกต้องแก่เด็กได้ 2) ด้านการวัดและประเมินผล ครูใช้วิธีการกำหนดเกณฑ์

ในการปฏิบัติโดยไม่ได้คำนึงถึงขั้นตอนการปฏิบัติทักษะท่าทางที่ถูกต้อง ดังนั้นครูที่สอนวิชาพลศึกษา ที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญากระบวนการสอน และความสำคัญของวิชาพลศึกษา อาจจะทำให้ การเรียนการสอนที่ถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ (พุทธรัตน์ พุทธจำ, 2558) อันจะส่งผลต่อ ผู้เรียน ทั้งในด้านสุขภาพ สมรรถภาพ เจตคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย ทำให้ผู้เรียนไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งครูพลศึกษาที่ดีควรมีคุณสมบัติ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการฝึก การ สอน มีความเข้าใจด้านวิชาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงจะสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้พล ศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยจัดการเรียนการสอนพลศึกษาที่พัฒนา ผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความถนัดและความสนใจ เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา และระดับของผู้เรียนและมีส่วนร่วมในกีฬาต่างๆ ให้ได้หลายประเภท มีความรอบรู้เกี่ยวกับการ เคลื่อนไหวในแต่ละช่วงวัย สามารถวิเคราะห์แยกแยะทักษะย่อย และการเคลื่อนไหวต่างๆ ออกมาให้ นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนไม่ผิดพลาด มีความสามารถที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ และ อยากที่จะฝึกหรือเล่นกีฬาต่อไป (กุลธิดา เหมาเพชร, 2553; วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2539; อัสรี สะอี ดิ, 2554; เสาวลักษณ์ ประมาน, ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และธีรนนท์ ดันพานิชย์, 2565)

ดังนั้นการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความ จำเป็นอย่างยิ่ง การจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสามารถพัฒนา ส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา เนื่องจากการฝึกอบรมนั้นเป็นขบวนการพัฒนา พัฒนาบุคคลที่มีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะของ บุคคลที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น (ชูชัย สมธิไกร, 2558; วรณัน พินิจดี, 2558; ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย, 2545; พัฒนา สุขประเสริฐ, 2540; กอบกิจ ตันต์เจริญรัตน์, 2536) ปัจจุบันมีหลักสูตรฝึกอบรมครูพลศึกษาอยู่มากมาย แต่การอบรมเหล่านั้น เป็นหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะกีฬา การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาหรือผู้ตัดสิน ซึ่งยังขาดหลักสูตร อบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ที่เป็นทักษะสำคัญในการไปประกอบกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป โดยเฉพาะเด็กในระดับประถมศึกษา นงศ์ณภัส ปาแก้ว (2557) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนา สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษาว่า ครูผู้สอนต้องการเข้ารับการอบรมในด้านต่อไปนี้ 1) เรื่องวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) เรื่องหลักสูตร และเนื้อหา 3) เรื่องการสอนพลศึกษา 4) เรื่องการวัดและประเมินผล และ 5) เรื่องความรู้และทักษะ ถึงแม้การจัดการอบรมจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนา แต่การจัดกิจกรรมการอบรมครูนั้นต้องคำนึงถึง รูปแบบและวิธีการส่งเสริมให้ครูสนใจและเกิดการเรียนรู้ เนื่องจากครูนั้นเป็นวัยผู้ใหญ่มีประสบการณ์ มากกว่าเด็ก ความต้องการการเรียนรู้ของครูนั้นจึงแตกต่างจากเด็ก การจัดการอบรมต้องยึดหลัก ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง แนวคิดทฤษฎีแอนดราโกจีนั้นถูก ใช้อย่างแพร่หลายในการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมหรือจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

โดยคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ มีดังนี้ 1. มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self-concept) 2. ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) 3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) 4. แนวทางในการเรียนรู้ (Orientation) 5. แรงจูงใจ (Motivation) Knowles (1984) เมื่อนำแนวคิดแอนดราโกจีมาใช้ในการฝึกอบรมผู้ใหญ่จะช่วยให้ประสิทธิผลของการอบรมดียิ่งขึ้น

จากสภาพการณดังกล่าวข้างต้น ครูเป็นบุคคลความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านกิจกรรมทางพลศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ การพัฒนาการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษานั้นจึงมีความสำคัญมาก ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยจึงสนใจทำการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปจัดการอบรมแก่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เป็นการพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะให้แก่ครูได้นำเอาไปใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำถามการวิจัยดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบอะไรบ้างและมีความเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่
2. ครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ระยะที่1 การศึกษาสภาพปัญหาและสำรวจความต้องการ

ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาใน
จังหวัดเลย จำนวน 416 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 200 คน

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตร

ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาใน
จังหวัดเลย จำนวน 416 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิด
แอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.2.2 เจตคติเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.2.3 ทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **การพัฒนาหลักสูตรอบรม** หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรอบรมตามกระบวนการพัฒนา
หลักสูตรโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีมาใช้ในการกระบวนการอบรมครู เพื่อนำไปใช้กับผู้ที่สนใจเข้าอบรม
เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีกระบวนการพัฒนา
หลักสูตรอบรมดังนี้ 1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้น
พื้นฐาน 2. สร้างหลักสูตรอบรม 3. หาคุณภาพของหลักสูตร 4. ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

2. **หลักสูตรอบรมครูโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยี** หมายถึง หลักสูตรอบรมตามแนวคิดแอน
ดราโกยีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 6 องค์ประกอบคือ 1.หลักการและเหตุผล 2.วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
3.เนื้อหาและระยะเวลา 4.กิจกรรม 5.สื่อและอุปกรณ์ และ6.การวัดและประเมินผล โดย
ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน คือ 1) ด้านปรัชญาและหลักการ 2) ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
3) ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4) ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ 5) ด้านการวัดและ
ประเมินผล และนำไปจัดกิจกรรมการอบรมโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยี ดังนี้ 1.สร้างบรรยากาศในการ
เรียนรู้ 2.การสร้างองค์การที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3.การวิเคราะห์ความต้องการการ

เรียนรู้ 4.การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 5.การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 6.การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 7.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

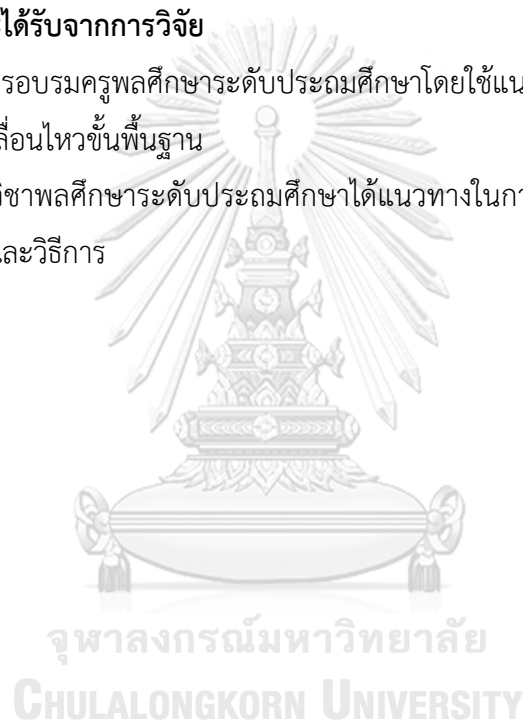
3. ครูผู้สอนพลศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง ครูที่ไม่มีคุณวุฒิทางพลศึกษา และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเลย เขต1 เขต2 และเขต3

4. การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำความรู้ เจตคติ มาถ่ายทอด และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างมีแบบแผน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษาได้แนวทางในการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานอย่างถูกต้องหลักและวิธีการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแอนดราโกยี เพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็น

1. แนวคิดเกี่ยวกับพลศึกษา
 - 1.1 ความมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา
 - 1.2 พลศึกษาในระดับประถมศึกษา
 - 1.3 บทบาทและความสำคัญของครูพลศึกษา
 - 1.4 คุณสมบัติของครูพลศึกษาและกีฬา
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 แนวคิดของการศึกษาด้านการเคลื่อนไหว
 - 2.3 ประเภทของกิจกรรมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 2.4 หลักการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 2.5 พัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กวัยประถมศึกษา
 - 2.6 ความรู้พื้นฐานการเคลื่อนไหวในเด็ก
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรอบรม
 - 3.1 หลักสูตร
 - 3.2 การพัฒนาหลักสูตร
 - 3.3 หลักการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. แนวคิดทฤษฎีแอนดราโกยี
 - 4.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ตามทฤษฎีแอนดราโกยี
 - 4.2 วิธีการสอนผู้ใหญ่ตามหลักการศึกษของผู้ใหญ่
 - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในงานวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับพลศึกษา

1.1 ความมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา

พลศึกษา หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย เกมและกีฬาเป็นสื่อ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพทางร่างกายและทักษะการเคลื่อนไหวที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และมีสติปัญญาที่ดี ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่พึงปรารถนา ผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง อันเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อม สมบูรณ์ในการดำรงชีวิต (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548; วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2539; Oberteuffer & Ulrich, 1962; Willgoose, 1969; Gensemer, 1985; Wuest & Bucher, 1995)

1.2 พลศึกษาในระดับประถมศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดความคาดหวังของผู้เรียนหลังจากการเรียนรู้พลศึกษาไว้ ดังนี้

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตาม พัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และเกมได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัย

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน รู้หลักการเคลื่อนไหวและสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เกม การละเล่นพื้นเมือง กีฬาไทย กีฬาสากลได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน มีน้ำใจนักกีฬาโดยปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ และหน้าที่ของตนเองจนงานสำเร็จลุล่วง ตลอดจนวางแผนและปฏิบัติตาม กิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพได้ตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นประจำ

1.3 บทบาทและความสำคัญของครูพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 190) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของครูพลศึกษา ไว้ดังนี้ ครูพลศึกษาและกีฬา คือ “ผู้ที่ยึดถือในหลักการและปรัชญาของการพลศึกษาและการกีฬา และ ได้ใช้กิจกรรมพลศึกษาและการกีฬาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้และมีการ พัฒนาการในทุกๆด้านตามหลักการและปรัชญาการพลศึกษาและการกีฬา คือ ทั้งใน (1) ด้าน สมรรถภาพทางกาย (2) ด้านทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายและทักษะกีฬา (3) ด้าน ความรู้ความเข้าใจในวิธีการการมีน้ำใจนักกีฬา และ (5) ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและการ กีฬา ทั้งนี้เพื่อจะนำไปสู่การมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามเจตนารมณ์ ของอุดมคติของการพลศึกษาและการกีฬา” ครูพลศึกษาและกีฬานั้น เป็นครูหรือนักการศึกษาคน หนึ่งในโรงเรียน ดังนั้น บทบาทและความรับผิดชอบของครูพลศึกษาและกีฬา จึงต้องมีหน้าที่และ ความรับผิดชอบในการทำงานทุกอย่างในโรงเรียน เช่นเดียวกับที่ครูหรือนักการศึกษาอื่นๆ โดยทั่วไป

ในโรงเรียนควรที่จะต้องกระทำและรับผิดชอบ แต่สำหรับครูพลศึกษาและกีฬานั้น นอกจากจะมีบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องมีบทบาทและความรับผิดชอบต่อในการที่จะส่งเสริมและดำเนินการให้วิชาพลศึกษาและการกีฬา เพื่อให้นักเรียนตลอดจนบุคคลที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงได้รับประโยชน์หรือได้มีพัฒนาการตามอุดมคติของการพลศึกษาและการกีฬาควบคู่กันไปอีกด้วย

ภาระงานหรือหน้าที่สำคัญๆ ที่ครูพลศึกษาและการกีฬาต่างๆ ที่อย่างน้อยที่สุดควรจะได้ปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ คือ

ภาระหน้าที่ของครูพลศึกษา

1. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน

หน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่สำคัญยิ่งของครูพลศึกษาและกีฬานั้น คือ หน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่วางไว้เช่นเดียวกับครูอื่นๆ ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการในทุกๆ ด้าน คือ (1) ด้านสมรรถภาพทางกาย (2) ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการ (3) ด้านการมีคุณธรรมประจำตัว (4) ด้านการมีทักษะการเคลื่อนไหวต่างๆ ของร่างกายและทักษะการเล่นกีฬา และ (5) ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและการกีฬา ด้วยการได้ลงมือปฏิบัติและลงเล่นกีฬาด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมพลศึกษาและการกีฬาเพื่อเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรถือว่าเป็นโปรแกรมที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬามาก การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬาจะได้ผลดีหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้นสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นภาพได้จากโปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้เอง ทั้งนี้เพราะว่าโปรแกรมเสริมหลักสูตรนี้ เปรียบเสมือนเป็นห้องปฏิบัติการของวิชาพลศึกษาคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนในชั่วโมงเรียนแล้ว นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนมาแล้วนั้นมาทดลองใช้ในสภาพการณ์จริงได้ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ในสิ่งที่เรียนในชั่วโมงเรียนนั้นอย่างกว้างขวางและมากขึ้นอีก ส่วนใหญ่แล้วกิจกรรมเสริมหลักสูตรของการพลศึกษาและกีฬานั้น มักจะประกอบไปด้วยโปรแกรมต่างๆ เช่น โปรแกรมการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมการจัดพลศึกษาพิเศษ และโปรแกรมการจัดนันทนาการเพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3. หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันกับครูคนอื่น ๆ

ถ้าจะให้การทำงานได้ผลดีครูแต่ละคนควรจะสามารถทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันร่วมมือประสานงานกัน และรับผิดชอบต่อร่วมกันเพื่อให้กิจการต่างๆ ทั้งหลายทั้งมวลสามารถดำเนินไปได้ด้วยดีและเรียบร้อย โดยเฉพาะงานด้านพลศึกษาและกีฬา ตั้งแต่การสอน และงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันช่วยเหลือกันจากครูหลายๆ คนและหลายๆ ฝ่าย

แต่ละคนจะต้องมีความเข้าใจกัน มีความสามารถที่จะทำงานประสานกันได้ด้วยดี การจัดและดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นจึงจะบรรลุผลด้วยความเรียบร้อยได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

4. หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับการเคารพต่อนโยบายและระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลดีและเป็นไปด้วยความเรียบร้อยของในแต่ละโรงเรียนนั้น ตามปกติแล้วโรงเรียนนั้นตามปกติแล้วโรงเรียนจะต้องวางนโยบายและระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนไว้เพื่อให้ครู ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในระหว่างที่อยู่โรงเรียนเสมอ ดังนั้น เมื่อนโยบายและระเบียบได้มีการวางไว้แล้ว ทุกคนควรจะได้มีการปฏิบัติตาม โดยเฉพาะครูนั้นควรจะได้ปฏิบัติตามนโยบายหรือระเบียบที่วางไว้โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นเยี่ยงอย่างของนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่พบเห็นโดยทั่วไปด้วย

5. หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับการเคารพและทำความเข้าใจในหลักสูตรสายวิชาต่างๆที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน

ครูพลศึกษาและกีฬาควรจะต้องมีความเคารพและมีความเข้าใจในความสำคัญของบทบาทของหลักสูตรสายวิชาต่างๆที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนมีความชื่นชมในความสำเร็จของสายวิชาต่างๆเหล่านั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจเช่นเดียวกับในสายวิชาของตนเอง เมื่อมีโอกาสก็ควรจะได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆของสายวิชาอื่นๆด้วยความเต็มใจ การให้ความร่วมมือและการช่วยประสานงานกับสายวิชาอื่นๆได้เป็นอย่างดีเช่นนี้จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจกันอันดีในระหว่างสายวิชาต่างๆไปในตัวด้วย

6. หน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพพลศึกษาและกีฬา

หน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของครูพลศึกษาและกีฬา ทั้งนี้เพราะว่าครูพลศึกษาและกีฬาเท่านั้น ที่เป็นหลักสำคัญในการที่จะช่วยจรรโลงวิชาชีพนี้ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปอีกด้วย

7. หน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับชุมชน

โรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และชุมชนนี้เองจะเป็นกำลังสำคัญในการให้ความร่วมมือและการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและกีฬา ดังนั้น หน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญของครูพลศึกษาและกีฬาอย่างหนึ่ง คือการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.4 คุณสมบัติของครูพลศึกษาและกีฬา

ครูพลศึกษาและกีฬานั้นเป็นผู้ที่มีความสามารถในการฝึก การสอน เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงจะสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยจัดการเรียนการสอนพลศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความ

ถนัดและความสนใจ เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา และระดับของผู้เรียนและมีส่วนร่วมในกีฬาต่างๆ ให้ได้หลายประเภท มีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะทักษะย่อย และการเคลื่อนไหวต่างๆ ออกมาให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนไม่ผิดพลาด มีความสามารถที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ และอยากที่จะฝึกหรือเล่นกีฬาต่อไป (กุลธิดา เหมเพชร, 2553; นันทวัน วงษ์ประเสริฐ, 2014; วาสนา คุณาภิสิทธิ์, 2539; อัสรี สะอิต, 2554) ครูหรือนักการศึกษาเป็นหนึ่งคนที่จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับครูคนอื่นๆ แต่สำหรับครูพลศึกษาและกีฬานั้นอาจจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนลักษณะงานมีความแตกต่างและมีขอบข่ายของงานค่อนข้างจะกว้างกว่าครูคนอื่นๆ บ้าง ดังนั้น ครูพลศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะที่แตกต่างและเพิ่มเติมนอกเหนือจากครูคนอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการทั่วไป วิชาการศึกษา และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักการ และปรัชญาการพลศึกษาและการกีฬาเป็นอย่างดี
3. เป็นผู้ที่มีความรักและมีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาและการกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง

4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง
5. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้นสูง
6. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและสุขภาพที่ดี มีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์
7. เป็นผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
8. เป็นผู้ที่มีอารมณ์สนุกสนานและมีความรักเด็ก
9. เป็นผู้ที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครูโดยเคร่งครัด

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

สุวพร แสงรักษา (2543) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเปรียบเทียบปัญหาการสอนพลศึกษาระหว่างครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยัง ครูผู้สอนพลศึกษาจำนวน 450 ฉบับ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า "ที" (t-test) ผลการวิจัยพบว่า: 1. สภาพการสอนพลศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนพลศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ได้รับการพัฒนาการสอนพลศึกษาน้อย ด้านการสอนพบว่าส่วนใหญ่สอนตามจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร มีอุปกรณ์ สถานที่ ไม่เพียงพอ ส่วนการวัดและประเมินผลมีการวัดและประเมินผลครบทุกด้าน 2. ปัญหาการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย คือปัญหาด้านจุดประสงค์และเนื้อหา, ด้านการสอน, อุปกรณ์ สนาม สถานที่ และ

การวัดและประเมินผล ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือ ขาดความรู้และทักษะสำหรับเด็กพิเศษ การจัดทำโครงการสอนระยะยาว สนามกีฬากลางแจ้งและสนามกีฬาในร่มไม่ได้มาตรฐาน จำนวนอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน งบประมาณประจำปีไม่เพียงพอ และการสร้างแบบวัดเจตคติทางพลศึกษา

3. การเปรียบเทียบปัญหาการสอนระหว่างครูมีวุฒิกับครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านจุดประสงค์ และเนื้อหา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ บุญโต (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าปัญหากิจกรรมพลศึกษาได้แก่การขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษ การส่งเสริมการฝึกอบรมในรายวิชาที่สอนมีน้อย ขาดแคลนแหล่งในการค้นคว้า อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่มมีไม่เพียงพอและเหมาะสม สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายเด็กมีไม่เพียงพอและเหมาะสม ขาดการซ่อมแซมอุปกรณ์ ครูผู้สอนพลศึกษาไม่เพียงพอ มีงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป บุคลากรทางพลศึกษาไม่มีวุฒิทางพลศึกษา นักเรียนมีเวลาฝึกซ้อมทักษะเพิ่มเติมไม่เพียงพอ จำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาพลศึกษาในแต่ละคาบมีจำนวนมากเกินไป นักเรียนไม่ได้นำความรู้ที่เรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน นักเรียนขาดระเบียบวินัยในการเรียน

เจริญ กระบวนรัตน์ และคนอื่นๆ (2555) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในประเทศไทย โดยศึกษาใน 7 ด้าน คือ ครูผู้สอนพลศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตร จำนวน ชั่วโมงการเรียนการสอน การจัดโปรแกรมพลศึกษา สถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผลวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่จบวุฒิการศึกษาด้านพลศึกษา คือ 51.10, 85.70, 59.75, 62.06, 31.74, 71.00, 24.75, และ 21.73 ตามลำดับ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีภาระงานสอนระหว่าง 20-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และส่วนใหญ่สอนวิชาพลศึกษาและวิชาอื่นๆ

ดวงกมล บุญวาสนะนันท์ (2557) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาใน โรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร จำนวนประชากรคือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจำนวน 336 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หากคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่านพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และทำการหาค่าตรงความสอดคล้อง

(IOC) ที่อยู่ระหว่าง 0.5-1.0 ได้ค่า Reliability ของแบบสอบถาม 0.97 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละและฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่าในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูสอนวิชาพลศึกษา 1-2 คนจบวุฒิการศึกษาด้านสาขาวิชาพลศึกษา มีภาระงานสอน 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง มีคณะกรรมการฝ่ายวิชาการทำหน้าที่ในการกำหนดชั่วโมงเรียนพลศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นพื้นฐานทุกชั้นปี ไม่มีการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในประจำปี ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษากำหนดเป็นสาระพื้นฐานเรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์เป็นส่วนใหญ่และกำหนดเป็นสาระเพิ่มเติมสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ด้านสถานที่ในการจัดการเรียนวิชาพลศึกษาเป็นสนามกลางแจ้งมีความปลอดภัยเพียงพอเหมาะสมถูกสุขลักษณะ

ณรงค์ภัส ปาแก้ว (2557) นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 372 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน สถิติทดสอบที (t-test) สถิติทดสอบเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Dunnett's T3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการสอนพลศึกษา ครูพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 55 ปีขึ้นไป จบปริญญาตรีเอกประถมศึกษา มีประสบการณ์สอนวิชาพลศึกษา 21 ปีขึ้นไป มีชั่วโมงสอนมากกว่า 20 คาบต่อสัปดาห์ ได้รับมอบหมายให้สอนพลศึกษา เนื่องจากมีความสามารถทางการกีฬา เคยเข้ารับอบรมทางพลศึกษาเรื่องการตัดสินกีฬาและการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา มีการจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามขั้นตอนของการสอนพลศึกษา สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการสอนพลศึกษา ด้านสื่อและอุปกรณ์ ครูส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหา การสอนพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และต้องการงบประมาณในการซื้อสื่อและอุปกรณ์ 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาควรมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งในหลักสูตรควรประกอบไปด้วย หัวข้อดังนี้ (1) เรื่องวัตถุประสงค์ (2) เรื่องหลักสูตรและเนื้อหา (3) เรื่องการสอนพลศึกษา (4) เรื่องการวัดและประเมินผล และ (5) เรื่องความรู้และทักษะ

พุทธรัตน์ พุทธจำ (2558) ได้ทำการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร วัดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง

เป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 30 คนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 120 คน โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ได้มีการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการออกกำลังกายและมีการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีสุขภาพ และสมรรถภาพทางกายที่ดี มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและรักในการออกกำลังกาย รวมถึงมีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับกีฬาของไทย 2) ปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

ภิญญาพัชญ์ กาวินคำ (2560) ทำการพัฒนสมรรถนะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะตามความเป็นจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ตำบลเวียงชัย 2) ค้นหาสมรรถนะที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย และ 3) เพื่อประเมินสมรรถนะที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูจำนวน 13 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ตำบลเวียงชัย 3) โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะตามความเป็นจริงของครูแบบสอบถาม/สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม โดยใช้เทคนิควิจัย EDR (Ethnographic Future Research) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะตามความเป็นจริง ประกอบด้วย 12 สมรรถนะย่อย 92 ตัวชี้วัด คือ สมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 1 สมรรถนะย่อย 5 ตัวชี้วัด สมรรถนะด้านทักษะ จำนวน 7 สมรรถนะย่อย 59 ตัวชี้วัด และสมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 4 สมรรถนะย่อย 28 ตัวชี้วัด โดยสมรรถนะตามความเป็นจริงของครูในโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ตำบลเวียงชัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = .83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะด้านความรู้ คุณลักษณะหรือระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในรายวิชาและเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .57) สมรรถนะด้านทักษะคุณลักษณะหรือระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .66) และสมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะหรือระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะการปรับตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.34)

บุศรินทร์ ใจวังโลก, สุขแก้ว คำสอน และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2561) ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าความต้องการโดยวิธี Priority Index ใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากที่สุด ดังนี้ 1) ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

เสาวลักษณ์ ประมาน, ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และธีรนนท์ ต้นพานิชย์ (2565) กล่าวถึงสมรรถนะครูพลศึกษาที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ประกอบด้วยสมรรถนะ 7 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านตนเองและวิชาชีพ 2) สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 4) สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) สมรรถนะด้านนวัตกรรมและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 7) สมรรถนะด้านการสื่อสาร

ตารางที่ 1 สรุปการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล (ประเด็นที่เกี่ยวข้อง)
สุพร แสงรักษา (2543)	ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ	-ครูผู้สอนพลศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาและได้รับการพัฒนาการสอนพลศึกษาน้อย -มีอุปกรณ์ สถานที่ ไม่เพียงพอ
สมศักดิ์ บุญโต (2545)	ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์	- การส่งเสริมการฝึกอบรมในรายวิชาที่สอนมีน้อย - อุปกรณ์ในการสอนไม่เพียงพอ - ครูผู้สอนพลศึกษามีไม่เพียงพอ - บุคลากรทางพลศึกษาไม่มีวุฒิทางพลศึกษา

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล (ประเด็นที่เกี่ยวข้อง)
เจริญ กระบวนรัตน์ และคนอื่นๆ (2555)	ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในประเทศไทย โดยศึกษาใน 7 ด้าน คือ ครูผู้สอนพลศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตร จำนวนชั่วโมงการเรียนการสอน การจัดโปรแกรมพลศึกษา สถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านครูผู้สอนพลศึกษาพบว่าครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่จบวุฒิการศึกษาด้านพลศึกษา
ดวงกมล บุญวาสนะนันท์ (2557)	ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพฯ	<ul style="list-style-type: none"> - ในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 1-2 คนจบวุฒิการศึกษาด้านสาขาวิชาพลศึกษา - โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง - ไม่มีการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในประจำปี
นงศัณภัส ปาแก้ว (2557)	นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพการสอนพลศึกษา ครูพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจบปริญญาตรีเอกประถมศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการการเรียนการสอนพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง - ครูส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหา การ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล (ประเด็นที่เกี่ยวข้อง)
		<p>สอนพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และต้องการงบประมาณในการซื้อสื่อและอุปกรณ์</p> <p>- แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาควรมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งในหลักสูตรควรประกอบไปด้วย หัวข้อดังนี้ 1) เรื่องวัตถุประสงค์ 2) เรื่องหลักสูตรและเนื้อหา 3) เรื่องการสอนพลศึกษา 4) เรื่องการวัดและประเมินผล และ 5) เรื่องความรู้และทักษะ</p>
<p>เสาวลักษณ์ ประมาน และประวิทย์ ประมาน (2559)</p>	<p>เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>- ครูมีปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร 2) ด้านการนำหลักสูตรไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้และการจัดสภาพการณ์ภายในโรงเรียน และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง</p>
<p>พุทธรัตน์ พุทธจำและสุนะ ดิงศักดิ์ (2558)</p>	<p>ศึกษาสภาพปัญหา และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร</p>	<p>- ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบสาขาวิชาเอกพลศึกษาและสาขาวิชาอื่น มีปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยภาพรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา</p>

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล (ประเด็นที่เกี่ยวข้อง)
		รายด้าน พบว่าด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ภิญญาพัชญ์ กาวิณคำ (2560)	1) ศึกษาสมรรถนะตามความเป็นจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่ตำบลเวียงชัย 2) ค้นหาสมรรถนะที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย และ 3) เพื่อประเมินสมรรถนะที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัย	- ครูในเขตพื้นที่ตำบลเวียงชัยไม่มีครูที่ถนัดหรือเชี่ยวชาญสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
ทศพร กานติ มาอัครรรย์ (2561)	เปรียบเทียบ และหาแนวทางในการแก้ไข สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาของครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	- ครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาและไม่มีวุฒิทางพลศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน - ควรจัดครูผู้สอนให้ตรงตามสาขาวิชา

จากตารางที่ 1 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาตั้งแต่ปี 2543 เรื่อยมายังพบปัญหายังมีครูผู้สอนพลศึกษาที่ไม่จบวุฒิทางพลศึกษาอยู่จำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นครูที่จบสาขาประถมศึกษาที่มากำทำการสอนวิชาพลศึกษา รวมทั้งการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การสอนก็ยังพบว่าเป็นปัญหาอยู่เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ครูมีความต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่ตนเอง ในด้านต่อไปนี้ 1) เรื่องหลักสูตรและเนื้อหา 2) เรื่องความรู้และทักษะ 3) เรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้พลศึกษา 4) เรื่องการวัดและประเมินผล เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) เป็นทักษะพื้นฐานในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาไปสู่ทักษะกลไกซึ่งใช้อย่างแพร่หลายในการเล่นกีฬาและกิจกรรมทางกาย อันจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ในด้านต่างๆ (พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะ

พิสัย) รวมถึงการมีสุขภาพดีในอนาคต (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548; เจริญ กระบวนรัตน์, 2550; Gallahue, 1982; และ Okely & Booth, 2004) ซึ่งเด็กต้องได้รับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่นเดียวกับการเรียนอ่านและเขียน เพื่อให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับใช้งานได้ในวิถีชีวิต เด็กๆที่มีความสามารถในทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมทางกาย มีสมรรถภาพในการไหลเวียนเลือดดีและมีความเป็นไปได้เล็กน้อยที่จะมีน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วน เมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้มีความสามารถในทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้เด็กที่มีความสามารถด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานยังมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีระดับการออกกำลังกายที่มากขึ้นเมื่อกลายเป็นวัยรุ่นและมีระบบการทำงานของหัวใจและหลอดเลือดอยู่ในระดับที่ดี (Barnett et al., 2013)

2.2 แนวคิดของการศึกษาด้านการเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะกีฬา ประกอบด้วยประเภทของการเคลื่อนไหว 3 ประเภท ซึ่งอธิบายอย่างละเอียดด้วยแนวคิดการเคลื่อนไหว โดยแนวคิดการพัฒนากการเคลื่อนไหวที่สำคัญ คือ การออกแรงและกำลัง, พื้นที่, และความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของโปรแกรมการเคลื่อนไหวและเป็นสิ่งที่ถูกละเลยมากที่สุดจากโปรแกรมพลศึกษาแบบดั้งเดิม

แนวความคิดการเคลื่อนไหวทั้งสามด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวสามารถอธิบายได้ (Gallahue, 1982: 43) ดังต่อไปนี้

การออกแรงและกำลัง

แนวคิดการออกแรงและกำลัง คือ การทำอย่างไรให้ร่างกายเคลื่อนไหว เด็กก่อนวัยเรียนและในชั้นประถมศึกษาต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแรงและกำลัง การออกแรงและกำลังอาจแบ่งย่อยการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ผ่านประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย จากการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวแบบที่มีการใช้อุปกรณ์ ซึ่งมีดังนี้

1. แรง หมายถึง ระดับความตึงเครียดของกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวร่างกายหรือการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง หรือเพื่อรักษาสสมดุล
2. เวลา หมายถึง ความเร็วที่เกิดขึ้นในการเคลื่อนที่ ซึ่งอาจช้าหรือเร็ว, ค่อยไปหรือฉับพลัน
3. ความต่อเนื่อง หมายถึง การเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่องหรือมีการประสานที่ดีในการเคลื่อนที่ เช่น เคลื่อนที่ได้ราบรื่นหรือตะกุกตะกัก, เป็นอิสระหรือติดขัด

พื้นที่

แนวคิดของพื้นที่ คือ จะเคลื่อนที่ไปไหน แนวคิดการเคลื่อนที่ในด้านพื้นที่จะสามารถเชื่อมโยงโดยตรงกับทุกสิ่งได้ทั้งการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวแบบที่มีการใช้อุปกรณ์ ซึ่งมีดังนี้

1. ระดับชั้น หมายถึง ความสูงที่เคลื่อนที่ได้ แบ่งออกเป็น ระดับสูง, ระดับกลาง, และระดับต่ำ
2. ทิศทาง หมายถึง ทิศทางของการเคลื่อนที่ กล่าวคือการเคลื่อนที่ในทิศทาง ด้านหน้า, ด้านหลัง, ทะแยง, ขึ้น, ลง, ซ้ายหรือขวา
3. ระยะทาง หมายถึง ตำแหน่งสัมพันธ์กันของร่างกาย (พื้นที่ของร่างกาย/พื้นที่ทั่วไป) และวิธีการยืดเหยียด (กว้าง/แคบ, ไกล/ใกล้, สั้น/ยาว, เล็ก/ใหญ่) ส่วนต่างของร่างกายในขณะเคลื่อนไหว

ความสัมพันธ์

แนวคิดความสัมพันธ์ คือ ความเกี่ยวข้องของการทำอะไรให้เกิดการเคลื่อนไหวและเคลื่อนไหวไปไหน สอดคล้องกับอุปกรณ์และคนอื่นๆ แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเด็กในการทำความเข้าใจและสร้างประสบการณ์ผ่านการเคลื่อนไหว

1. เป้าหมาย หมายถึง ตำแหน่งของร่างกายตนเองกับตำแหน่งต่างๆ ความสัมพันธ์ด้านเป้าหมาย อาจเป็น บน/ล่าง, ใกล้/ไกล, ด้านหลัง/ด้านหน้า/ด้านข้าง, ระหว่าง, ใน/นอก และอื่นๆ
2. คน หมายถึง การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆกับผู้คน ความสัมพันธ์กับคนรวมไปถึงการปฏิบัติคนเดียว, เป็นคู่, เป็นกลุ่ม และกับกลุ่มประชาชน

2.3 ประเภทของกิจกรรมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้ คือ

1. การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Non-Locomotor Movement)

กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่ คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายที่เท้าหนึ่งเท้าใดหรือเท้าทั้งสอง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายที่เป็นฐานรองรับน้ำหนักของร่างกายอยู่นั้นไม่ได้ขยับเขยื้อนหรือเคลื่อนที่ออกจากที่เดิม เช่น การงอหรือการเหยียดแขน การงอหรือการเหยียดขา การงอตัวหรือการเหยียดตัว การบิดลำตัวไปทางซ้ายหรือทางขวาโดยที่ฐานรองรับน้ำหนักร่างกายไม่ขยับออกจากที่เดิม เป็นต้น

กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่นี้ เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่มีความจำเป็นและสำคัญสำหรับนักเรียนในวัยเด็กเล็ก เช่น นักเรียนที่อยู่ในวัยอนุบาลหรือในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเพราะนักเรียนวัยนี้ นอกจากเป็นวัยที่กำลังอยู่ในระยะของการกระหายการเรียนรู้เพื่อช่วยในการเจริญเติบโต แล้วยังเป็นวัยที่อยู่ในระหว่างมีความอยากรู้อยากเห็น อยากจะสำรวจและอยากจะทดลองความสามารถของร่างกายตนเองในลักษณะท่าทางต่างๆ เป็นอย่างมากว่าร่างกายหรือส่วนต่างๆของร่างกายตนเองนั้นมีความสามารถที่จะทำอะไรได้บ้างหรือไม่ ดังนั้น การจัดกิจกรรมประเภทนี้ให้นักเรียนในวัยนี้นั้นจึงจะเป็นการสนองความต้องการให้ได้มีโอกาสได้สำรวจ ได้รู้และเข้าใจในความสามารถของร่างกายส่วนต่างๆของเขาได้เป็นอย่างดีและในขณะเดียวกัน การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ก็เป็นการสนองความต้องการการเคลื่อนไหวของร่างกาย

ของเด็กได้อย่างเพียงพอ ควบคู่กันกับการช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันและประสานงานกันของระบบประสาทและกล้ามเนื้อให้ดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่นี้จึงมีความเหมาะสมกับนักเรียนในวัยนี้เป็นอย่างมาก

2. การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

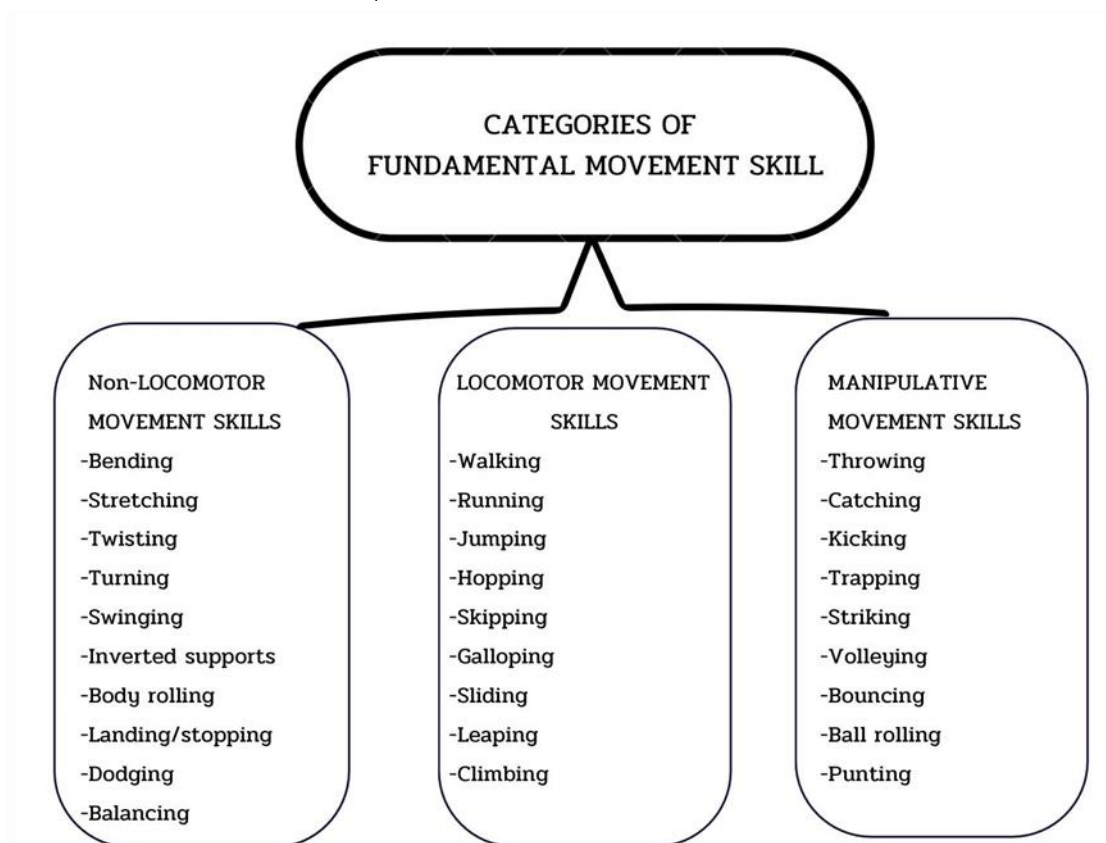
กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ร่างกายมีการเปลี่ยนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งหรือจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งได้ควบคู่กันไป เช่น การเคลื่อนไหวไปด้วยการเดิน การวิ่ง การคลาน การกลิ้งตัว การม้วนตัวไปในทิศทางตรง ทางโค้งหรือเป็นวงกลมก็ได้ การเคลื่อนไหวโดยการเคลื่อนที่ไปนั้นอาจจะเคลื่อนที่ไปคนเดียวหรือเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มหลายๆคนก็ได้

กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบที่ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งนี้ก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีบทบาทและมีความสำคัญสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลและระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นคือปีที่ 1-3 นี้มาก เพราะนักเรียนที่อยู่ในวัยนี้เป็นวัยที่ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างการเจริญเติบโตและส่วนต่างๆของร่างกายทุกส่วนกำลังต้องการการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกาย เพื่อช่วยในการเจริญเติบโตและช่วยให้ระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้เริ่มปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกันและประสานระหว่างกันและกันให้ดีขึ้นดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นต่างๆเหล่านี้จึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่ง ถ้าครูผู้สอนสามารถจัดให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอแล้ว จะเป็นการช่วยให้ร่างกายของนักเรียนได้มีการทำงานร่วมกันและประสานในระหว่างกันและกันให้ดีขึ้นได้เป็นอย่างดี อันจะเป็นผลให้ได้มาซึ่งทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่ดีต่อไป

3. การเคลื่อนไหวแบบที่มีการใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นประกอบ (Manipulative Movement)

การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบที่มีการใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นประกอบนั้น ความประสงค์ก็เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในการทำงานประสานกันในระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกายได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างประสาทมือกับตา ประสาทเท้ากับตาและระหว่างประสาทมือประสาทเท้าและตา และในขณะเดียวกันก็ช่วยให้มีการออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ควบคู่กันไปด้วยและที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งนั้น ตามปกติแล้วธรรมชาติของนักเรียนในทุกๆระดับชั้นนั้นไม่ว่าในระดับชั้นประถมศึกษาหรือในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือแม้แต่ในระดับชั้นอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยที่โตแล้วก็ตาม มักจะชอบมีความสนใจและมีความสนุกสนานในกิจกรรมการออกกำลังกายต่างๆที่มีการใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นๆมาประกอบการเคลื่อนไหวหรือการเล่นมากกว่ากิจกรรมที่ไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆเลย ยิ่งในวัยชั้นประถมศึกษาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นด้วยแล้วกิจกรรมที่มีการใช้อุปกรณ์ประกอบก็ยิ่งเป็น

กิจกรรมที่มีความจำเป็นและสำคัญในการที่จะช่วยดึงดูดและท้าทายนักเรียนยิ่งมากขึ้น ดังนั้น ในโอกาสที่มีการเรียนการสอนการเคลื่อนไหวเบื้องต้นในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นนั้นถ้าจะหวังผลจากการเรียนการสอนให้ได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ครูผู้สอนควรจะใช้อุปกรณ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน กิจกรรมการเคลื่อนไหวนั้นๆด้วยทุกครั้ง

ภาพที่ 1 ประเภทของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (Gallahue & Donnelly, 2003)

จากภาพจะเห็นได้ว่าทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(FMS) นั้นมีหลากหลายชนิด แต่ละแบบมีความยากง่าย วิธีปฏิบัติและใช้งานในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การที่เด็กมีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างได้อย่างหลากหลายก็จะส่งผลต่อความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายอย่างเหมาะสม

2.4 หลักการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การเรียนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนี้ได้บรรลุผลอย่างแท้จริง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการเรียนการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานแก่นักเรียน ควรจะได้คำนึงถึงหลักการที่สำคัญต่อไปนี้

1. ในวัยของเด็กนับตั้งแต่วัยก่อนเรียนจนถึงวัยที่อยู่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นนั้น นับว่าเป็นวัยที่มีความกระหายและมีความต้องการการเคลื่อนไหวเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย ควบคู่ไปกับความอยากรู้อยากลองในความสามารถในการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ให้นักเรียนในวัยนี้ได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงกัน และเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน

2. การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครูควรจัดกิจกรรมหลายๆ อย่าง คือให้มีทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่ และแบบที่มีการใช้อุปกรณ์ ประกอบปะปนกันไปและกิจกรรมภายในของแต่ละแบบนั้นก็เช่นเดียวกันก็ควรจะมีกิจกรรมหลายๆ อย่างแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและมีประสบการณ์ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการป้องกันการเบื่อหน่ายที่อาจจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนด้วย

3. กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของส่วนต่างๆ ของร่างกายที่จะนำมาสอนนั้น ควรจะเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นไปตามลักษณะของธรรมชาติของการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายเหล่านั้น เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวในการยืน การเดิน การวิ่ง การกระโดด การขว้าง การปา การเตะ การรับการส่งลูกบอลด้วยมือ การรับส่งลูกบอลด้วยเท้า เป็นต้น ซึ่งการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายเหล่านี้จะต้องไม่เป็นการฝืนความรู้สึกและธรรมชาติของการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายนั้นๆ

4. เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ ในแต่ละครั้งโดยไม่เบื่อหน่าย การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ครูควรจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนให้ เป็นไปใน ลักษณะที่สร้างสรรค์ น่าเรียน ควบคู่กันไปด้วย เช่น มีความสนุกสนาน มีความท้าทาย ดึงดูดจิตใจนักเรียนทำให้นักเรียนมีการตื่นตัว อยากเรียน อยากมีส่วนร่วม และอยากเล่นด้วยความ เต็มใจตลอดเวลา เช่น ครูอาจจะเป็นผู้ตั้งปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดเอง ได้ลองทำเอง หรือได้ ลองแสดงความสามารถของตนเองก่อนมากกว่าที่ครูเป็นผู้สาธิตหรือบอกนักเรียนโดยตรง

5. การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ครูควรจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อนักเรียน นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย เช่น กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันที่ต้องใช้หรือต้องพบในสภาพการณ์จริง และในขณะเดียวกันครูก็ควรจะได้เน้นในด้าน ปริมาณและในด้านคุณภาพของการเคลื่อนไหวนั้นๆ ควบคู่กันไปด้วย

6. การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ควรจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ๆ ของร่างกายเป็นสำคัญ กล้ามเนื้อใหญ่ๆ ของร่างกายที่ควรจะนำมาใช้หรือนำมา เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กล้ามเนื้อลำตัว กล้ามเนื้อแขน หรือกล้ามเนื้อ ขา เป็นต้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของกล้ามเนื้อลำตัว ได้แก่ การงอ การแอ่น การบิด การเหยียดลำตัว เป็นต้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของกล้ามเนื้อขา ได้แก่ การวิ่ง การ กระโดด เป็นต้น และกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของกล้ามเนื้อแขน ได้แก่ การขว้าง การปา การรับและการส่งลูกบอล เป็นต้น

7. เพื่อให้การเรียนรู้การสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้มีความสนุกสนานและเป็นที่น่าสนใจของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ครูควรใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่างๆตามที่กล่าวมาแล้ว เป็นกิจกรรมสำคัญที่ใช้ให้มีการแข่งขันกันควบคู่กันไปด้วย รูปแบบของการแข่งขันนี้อาจจัดในรูปแบบระหว่างบุคคลต่อบุคคลในชั้นเรียนเดียวกันหรือในกลุ่มหรือหมู่เดียวกัน เช่น เริ่มด้วยคำว่า “ใครสามารถทำตัวให้ได้สูงที่สุด” “ใครสามารถกระโดดไปข้างหน้าได้ไกลที่สุด” “ใครสามารถวิ่งไปแตะพื้นเส้นข้างหน้าได้ก่อน” เป็นต้น

8. การจัดให้นักเรียนได้แข่งขันกันในกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่างๆเหล่านี้ เพื่อให้การแข่งขันมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้นและเป็นโอกาสดีที่ครูจะได้ปลูกฝังคุณลักษณะต่างๆในตัวนักเรียน เช่น การมีระเบียบ การมีน้ำใจนักกีฬา การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรืออื่นๆควบคู่กันไปได้ดียิ่งขึ้นนั้นครูอาจจะจัดกิจกรรมเบื้องต้นเหล่านี้ให้นักเรียนได้แข่งขันกัน ในรูปแบบการแข่งขันแบบผลัด (Relays) ต่างๆก็ได้

9. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้สำนึกและเห็นความสำคัญในความสามารถในการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆของร่างกายของตนเองที่สามารถทำได้เสียก่อน ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้เริ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองในกิจกรรมต่างๆที่ละน้อยๆและทีละอย่างๆก่อนแล้วจึงค่อยเพิ่มประสบการณ์ให้มากและสูงยิ่งขึ้นตามลำดับ

10. ครูควรให้นักเรียนสำนึกและได้มีความเข้าใจในความแตกต่างในระหว่างความสามารถของตนเองกับความสามารถของเพื่อนคนอื่นๆว่าเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆแต่ละคนนั้นมีลักษณะและธรรมชาติของร่างกายแตกต่างกัน ดังนั้น จึงอาจจะมีอัตราการเจริญเติบโต พัฒนาการ การเรียนรู้ ตลอดจนความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย

11. บุคลิกลักษณะของผู้สอน ตลอดจนอาการ หน้าตาและอารมณ์ความรู้สึกของครูที่แสดงออกมาในขณะที่สอน นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศของการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจะได้ผลหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดนั้น บุคลิกลักษณะ ตลอดจนหน้าตาและอารมณ์ของครูที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันมาก เพราะนักเรียนที่อยู่ในวัยระดับชั้นอนุบาลและระดับประถมศึกษา นั้นเป็นวัยที่มีความไวต่อสิ่งเหล่านี้มาก

12. การเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆของนักเรียน ควรจะเป็นไปตามระดับความสามารถของร่างกายของนักเรียนแต่ละคนเป็นหลัก

13. นักเรียนควรจะได้รู้ชื่อการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่างๆที่เรียนรู้ในแต่ละอย่างนั้นควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้กิจกรรมการเคลื่อนไหวอื่นๆต่อไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กวัยประถมศึกษา

เจริญ กระบวนรัตน์ (2550) กล่าวว่า ในช่วงอายุ 2-7 ปี พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในช่วงนี้ค่อนข้างเร็ว และต้องการความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลที่ได้รับเป็นสำคัญ รวมทั้งคำอธิบายรายละเอียดและความหมาย ที่เป็นเหตุผลเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน และต้องเป็นรูปธรรม ที่ชัดเจนกว่าช่วงที่ป่านมาเพื่อนำไปสู่การแยกประเภท หมวดหมู่ และจัดกลุ่มได้อย่างถูกต้องต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น ประมาณ 90% ของสมองจะมีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุดในช่วงที่เด็กอายุ 6-7 ปี ซึ่งต้องการความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นแต่ยังไม่สามารถคิดและเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดี เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม หรือความเห็นแก่ตัวคืออะไรและมีความหมายอย่างไร เป็นต้น พื้นฐานการเคลื่อนไหวและการเคลื่อนที่ ที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการเดิน วิ่ง กระโดด คลาน กลิ้ง เขย่ง และก้าวกระโดด ตลอดจนทักษะการขว้าง ปา โยน ทุ่ม เหวี่ยง หมุน ล้วนเป็นทักษะการเคลื่อนไหวและการเคลื่อนที่ที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเคลื่อนไหวของร่างกายและการเรียนรู้ของสมองอย่างเป็นรูปธรรม (Motor Skill Learning) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างจินตนาการและจินตภาพในการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีเหตุผลให้กับเด็กในช่วงต่อไป เด็กวัยนี้ถือว่าเป็นวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความคิดในเชิงวิเคราะห์หรือความสามารถในการคิดแยกแยะได้อย่างมีเหตุผล โดยในช่วงอายุ 7-11 ปีนั้นหากเด็กได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการฝึกทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานอย่างถูกต้องตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และเป็นเหตุเป็นผล เด็กจะสามารถปรับตัวและสามารถนำทักษะการเคลื่อนไหวไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น เพื่อการดำเนินชีวิตพื้นฐานประจำวันของตนเองได้ มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี จากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้มีโอกาสสัมผัสและฝึกปฏิบัติจริง ด้วยขั้นตอนของกระบวนการสอนที่ใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อการเรียนรู้ หรือเป็นเงื่อนไขในการสร้างแผนที่ในสมองให้กับเด็ก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะและการสร้างจินตนาการทางความคิดอย่างมีเหตุผล ด้วยความเข้าใจในหลักการ กฎเกณฑ์ และกติกาที่ดีขึ้น สามารถวิเคราะห์จัดแยกประเภทสิ่งของที่ได้พบเห็นออกเป็นหมวดหมู่ได้ถูกต้องมากขึ้น สามารถสื่อความหมายด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลมากขึ้นซึ่งวัยนี้ถือว่าเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ความหมายและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ป็นรูปธรรมด้วยการปฏิบัติหรือการสัมผัสจริง เพื่อเชื่อมโยงไปสู่สิ่งที่ป็นนามธรรมได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลยิ่งขึ้นต่อไป ขณะเดียวกันเด็กวัยนี้ เริ่มมีความเข้าใจกับสิ่งที่ป็นนามธรรมดีขึ้น เช่น ความดี ความเลว ความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ความไม่รับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ความเห็นแก่ตัว เป็นต้น ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงควรเป็นต้นแบบและใช้โอกาสนี้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อเด็กควบคู่ไปกับการให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

2.6 ความรู้พื้นฐานการเคลื่อนไหวในเด็ก

กรมพลศึกษา (2560) พัฒนาการตามธรรมชาติในการเคลื่อนไหวของมนุษย์จะเป็นไปตามวัย โดยขึ้นกับความพร้อมของร่างกาย การเคลื่อนไหวเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้น การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวตั้งแต่วัยเด็กจะช่วยทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รวมถึงสามารถต่อยอดสู่ทักษะการเล่นกีฬาในอนาคตได้อีกด้วย การฝึกทักษะการเคลื่อนไหวในเด็กจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสนุกไม่น่าเบื่อ มีรูปแบบการฝึกอย่างง่ายๆ และที่สำคัญคือ จะต้องเหมาะสมกับช่วงอายุ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ช่วงดังนี้

1. เด็กที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี

ในเด็กที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ควรฝึกทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กๆ ทำได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นการเดิน วิ่ง กลิ้ง ม้วน กระโดด ทุ่ม พุ่ง-ขว้าง ถ้าหากเริ่มต้นได้อย่างถูกต้องแล้วเด็กจะจดจำทักษะเหล่านี้ไปใช้เมื่อโตขึ้น

2. เด็กที่มีอายุระหว่าง 7-9 ปี

เด็กอายุระหว่าง 7-9 ปี จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ในช่วงวัยนี้สามารถเริ่มแยกแยะทักษะที่เด็กแต่ละคนทำได้ ดังนั้น จึงควรแนะนำให้เด็กนำทักษะเหล่านี้ไปพัฒนาต่อยอดเพิ่มขึ้น

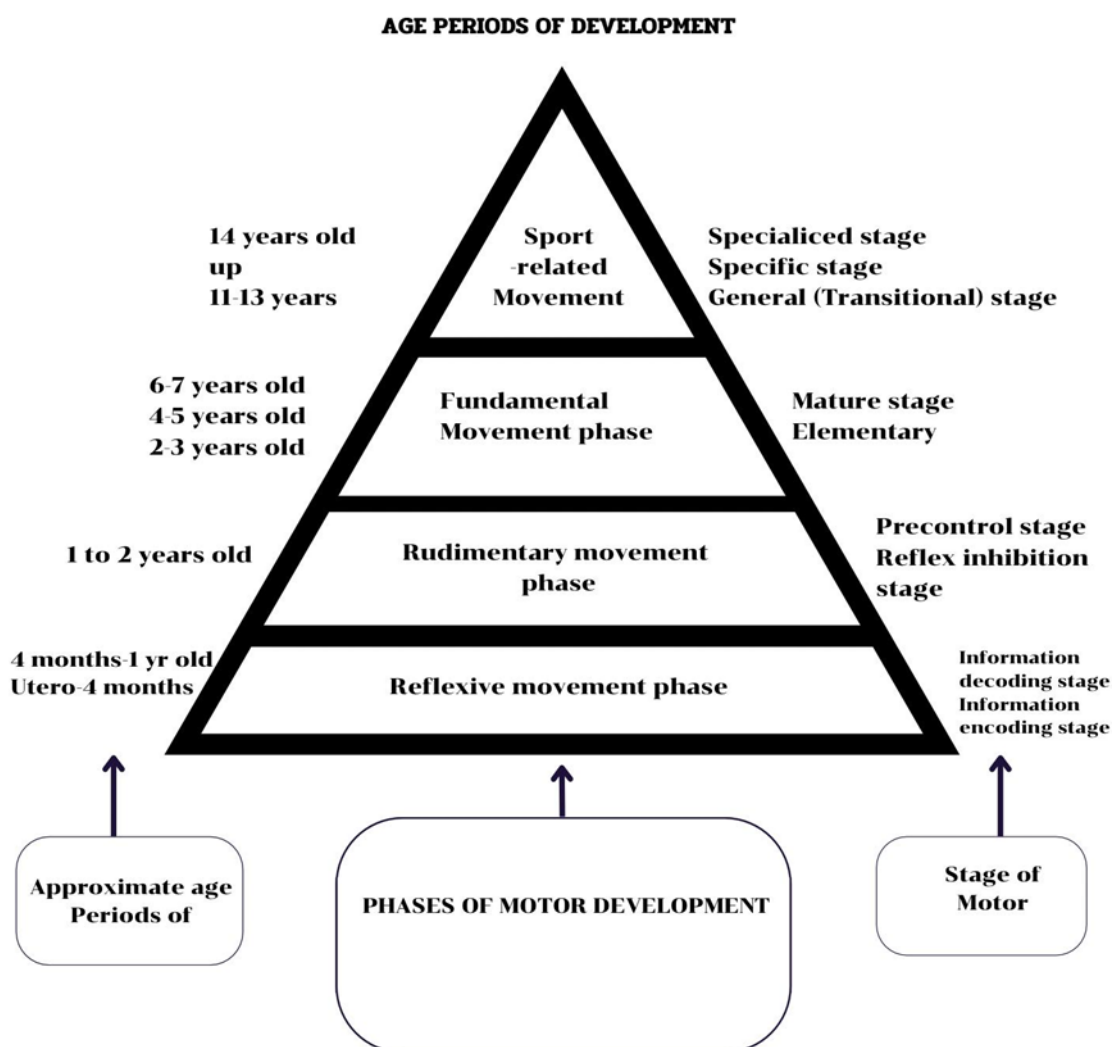
3. เด็กที่มีอายุระหว่าง 10-13 ปี

สำหรับเด็กโตในวัย 10-13 ปี ควรส่งเสริมให้นำทักษะที่ตนเองถนัดไปใช้ในการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ถ้าหากเด็กมีศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้สูงขึ้นในทางกีฬา ก็ควรจะได้การพัฒนาต่อไป

การพัฒนาการเคลื่อนไหวในเด็กมีความสำคัญและการฝึกการเคลื่อนไหวมีความจำเป็นอย่าง มาก โดยจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆเหล่านี้

1. เด็กๆจะต้องมีความพร้อมด้านร่างกายในแต่ละวัย
2. กิจกรรมต้องมีความเหมาะสมกับวัย น่าสนใจ และเกิดความสุขเมื่อปฏิบัติ
3. มีขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามหลักการออกกำลังกาย โดยเพิ่มระดับความยาก และความสลับซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆเพื่อให้เกิดความท้าทาย
4. เลือกอุปกรณ์และสถานที่ให้เหมาะสมกับการฝึก
5. ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นความทรงจำระยะยาว
6. การฝึกต้องมีความปลอดภัย

AGE PERIODS OF MOTOR DEVELOPMENT

ภาพที่ 2 ช่วงอายุของการพัฒนาทักษะกลไก (Gallahue, D. L., 1982)

จากภาพพัฒนาการของเด็กจะเปลี่ยนไปตามช่วงวัย โดยช่วง 6-7 จะเป็นช่วงที่เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สริน ประดู่ และวายุ แวงแก้ว (2565) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมทางกาย เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 17 คน หญิง 19 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่)โปรแกรมพัฒนาการเคลื่อนไหว มี 4 กิจกรรม ดังนี้ การวิ่ง การกระโดด กิจกรรมการโยน กิจกรรมการเตะ ที่สร้างขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC = .80 แบบทดสอบมีความ

เชื่อถือได้ .95 ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมการเคลื่อนไหวทำให้การเคลื่อนไหวของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนฝึกและหลังฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Okely, Booth & Chey (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของร่างกายกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของเด็กและวัยรุ่น วัยรุ่น วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานกับการวัดองค์ประกอบของร่างกายในเด็กและวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากเด็กและเยาวชน 4,363 คนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 6, 8 และ 10 เป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจสภาพร่างกายและการออกกำลังกายของโรงเรียนในรัฐนิวเซาท์เวลส์ในปี ค.ศ.1997 ทำการประเมิน 6 ทักษะ(run, vertical jump, throw, catch, kick, and strike) ด้วยการสังเกต และวัดความสูง น้ำหนัก (ใช้ในการคำนวณดัชนีมวลกาย BMI) และเส้นรอบเอว ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการทำ FMS ของเด็กและวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับค่าดัชนีมวลกายและรอบเอว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง BMI และรอบเอวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับ FMS ใน 6 กลุ่มจาก 8 กลุ่มประชากรของอัตราส่วนที่ปรับแล้ว พบว่าเด็กชายและเด็กหญิงที่มีน้ำหนักเกินในทุกกลุ่มมีโอกาสน้อยที่จะมีระดับ FMS ในระดับสูง และมีแนวโน้มที่จะมีระดับ FMS ในระดับต่ำกว่าผู้ที่ไม่มีน้ำหนักเกิน เมื่อ FMS แบ่งออกเป็นทักษะการเคลื่อนไหวและการควบคุมวัตถุ เด็กชายและเด็กหญิงที่ไม่มีน้ำหนักเกินในแต่ละระดับ มีโอกาสมากกว่าที่จะมีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นสูงมากกว่าเด็กชายและเด็กหญิงที่มีน้ำหนักเกินสองถึงสามเท่า อย่างไรก็ตามสำหรับทักษะด้านการควบคุมวัตถุ พบว่าในกลุ่มเด็กชายที่ไม่มีน้ำหนักเกินมีทักษะขั้นสูงมากกว่านักเรียนที่มีน้ำหนักเกินเฉพาะในเกรด 6 และ 10 ที่สำคัญการปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวและองค์ประกอบของร่างกายในเด็กและวัยรุ่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงแนะนำว่ากลยุทธ์การแทรกแซงทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เป็นประโยชน์ ในการนำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนมีน้ำหนักเกินเกณฑ์

Fisher et al. (2005) ได้ทำการศึกษาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและนิสัยการออกกำลังกายในเด็กเล็ก วัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกกำลังกายเป็นประจำกับทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวของเด็กวัยก่อนเรียน วิธีการวิจัยสำรวจการมีกิจกรรมของเด็กหญิงและเด็กชาย จำนวน 394 คน โดยใช้ Computer Science and Applications (CAS) และทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 15 ทักษะ โดยมีผู้สังเกตการณ์คนเดียว ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมทางกาย และร้อยละของเวลาในการทำกิจกรรมทางกายระดับปานกลาง จนถึงระดับหนัก(MVPA) ($r=0.18$, $P < 0.001$) มีความสัมพันธ์กับคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกิจกรรมทางกายระดับเบาพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวอย่างมีนัยสำคัญ ($r=0.22$, $P > 0.05$) สรุป การศึกษาครั้งนี้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการออกกำลังกายที่เป็นนิสัย แต่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองยังมีความไม่

แน่ชัด การศึกษานี้จึงมีคำถามต่อข้อสันนิษฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับการออกกำลังกายที่เป็นนิสัยมีอยู่ในเด็กจริงหรือไม่

Hardy, Reinten-Reynolds, Zask & Okely (2012) ศึกษาปริมาณการมีกิจกรรมทางกายและความสัมพันธ์ของเด็กที่มีสมรรถนะทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำ วัตถุประสงค์เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรและคุณลักษณะทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับเด็กในวัยเรียนที่มีสมรรถนะทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำ ขั้นตอนการวิจัยคือ การศึกษาประชากรจากโรงเรียนที่เป็นตัวแทนในประเทศออสเตรเลียในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (n = 6917) ในปี 2010 ฝึกทักษะการวัดความสูง น้ำหนักและประเมินความสามารถในการใช้ FMS และความอดทนของระบบหัวใจและทางเดินหายใจ (fitness) ให้แก่เจ้าหน้าที่ภาคสนาม การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลประชากรและการออกกำลังกายรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมแล้วปริมาณของนักเรียนที่มีทักษะด้านกลไกต่ำมีอยู่ในระดับสูง โดยเด็กหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ (SES) มีแนวโน้มที่จะมีความสามารถด้านการเคลื่อนไหวน้อยกว่าสองเท่าเมื่อเทียบกับเพื่อนอยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง ในส่วนเด็กผู้ชายมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างความสามารถ FMS ต่ำ และความเป็นไปได้ที่จะได้มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกันระหว่างเด็กที่มีสมรรถนะ FMS ต่ำและสมรรถนะที่ไม่ดีของระบบหัวใจและหลอดเลือด โดยเด็กผู้ชายมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนระหว่างความสามารถในทักษะการควบคุมวัตถุต่ำและไม่ได้รับคำแนะนำในการออกกำลังกาย ในทางตรงกันข้ามอัตราการความเฉื่อยชาจะเพิ่มเป็นสองเท่าในกลุ่มหญิงที่มีความสามารถในการเคลื่อนไหวต่ำ สรุปว่าการที่มีความสามารถในการ FMS ต่ำมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับสมรรถนะของหัวใจและหลอดเลือด และรวมถึงระดับการมีกิจกรรมทางกายในเด็กและวัยรุ่น คุณลักษณะของนักเรียนที่มีสมรรถนะในการทำงาน FMS แตกต่างกันตามเพศและประเภททักษะและแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการแทรกแซงกำหนดเป้าหมายเพื่อเด็กหญิงที่มาจากเด็กสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ (SES) และเด็กชายที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งมีภูมิหลังทางวัฒนธรรม แตกต่างกัน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีปริมาณของความสามารถ FMS ต่ำอยู่ในระดับสูง จึงแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการแทรกแซง FMS ในช่วงก่อนวัยเรียนและต้นปีการศึกษา ก่อนเริ่มเรียน

Morgan et al. (2013) ศึกษาการแทรกแซงทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเยาวชน : การทบทวนอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้คือเพื่อทบทวนหลักฐานเพื่อประโยชน์ของการแทรกแซงทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) เพื่อเยาวชน กระบวนการศึกษาหาข้อมูลจาก 7 ฐานข้อมูลโดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวันที่ การศึกษารวมไปถึงการแทรกแซงจากโรงเรียนบ้านหรือชุมชน ที่มีเจตนาชัดเจนในการปรับปรุงความสามารถด้าน FMS และทำรายงานวิเคราะห์ทางสถิติด้านสมรรถนะก่อนและหลัง การออกแบบการศึกษารวมไปถึงการเลือก

แบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม (RCTs) แบบทดลองและกึ่งทดลอง ตรวจสอบกลุ่มเดียวด้วยการทดสอบก่อน-หลัง โดยความเสี่ยงจากการลำเอียงได้รับการประเมินจากผู้ประเมิน 2 ราย พบว่าเป็นอิสระ ผลการศึกษาพบว่ามี 22 บทความ แบ่งเป็น เลือกแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม 6 เรื่อง แบบกึ่งทดลอง 13 เรื่อง และการทดสอบก่อน-หลัง 3 เรื่อง มีอยู่ 19 บทความที่อธิบายถึงการแทรกแซงทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานทั้งหมด ยกเว้น 1 การแทรกแซงที่ถูกประเมินในโรงเรียนประถมศึกษา ทุกการศึกษารายงานผลว่าการแทรกแซงของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญ > 1 การวิเคราะห์ห่อถักแสดงให้เห็นถึงผลที่ส่งให้เกิดความสามารถในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่อย่างชัดเจนและรวมไปถึงสมรรถนะของทักษะการเคลื่อนไหว และจากการสังเกตพบว่าส่งผลกระทบต่อปานกลางไปสู่ทักษะการควบคุมอุปกรณ์ ซึ่งในหลายรายการที่ศึกษามีคะแนนต่ำจากหัวข้อที่มีการลำเอียงสรุปโรงเรียนและชุมชนที่ใช้โปรแกรมที่มีการเรียนรู้การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางพลศึกษาหรือครูประจำชั้นที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี จะสามารถปรับปรุงความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเยาวชนได้ดีขึ้น

Bryant, Duncan & Birch (2014) ศึกษาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและสถานะน้ำหนักเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศอังกฤษ สถานะน้ำหนักได้แสดงให้เห็นว่ามีผลกระทบในเชิงลบต่อความสามารถของเด็กในการทำทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) หลังจากได้รับการอนุมัติด้านจริยธรรมและได้รับความยินยอมจากเด็ก 281 คน ในชั้นปีที่ 2-6 จากโรงเรียนในภาคกลางของประเทศอังกฤษที่อาสาเข้าร่วม เด็กแต่ละคนทำการทดสอบใน 8 ทักษะ การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (run, hop, gallop, jump, balance, kick, throw and catch) จำนวนสามครั้ง โดยทุกครั้งมีการบันทึกวิดีโอ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ (Quintic Biomechanics software) พร้อมกับการประเมินอัตวิสัย (subjective measurement) วัดความสูงและน้ำหนักเพื่อนำมาคำนวณดัชนีมวลกาย (BMI) และกำหนดสถานะน้ำหนัก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากลุ่มชั้นปี (อายุ) มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อ 7 ใน 8 ทักษะ (ยกเว้น kick) ในชั้นปีที่ 4 (อายุ 8-9 ปี) วัยนี้มีคะแนนที่ต่ำกว่าทั้งสามทักษะในการเคลื่อนไหว (run, hop and gallop) ในขณะที่ปีที่ 5 (อายุ 9-10 ปี) ที่อายุนี้นักเรียนทำการควบคุมวัตถุ (throw and catch) ทุกอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสถานะน้ำหนัก (BMI) จะส่งผลกระทบต่อทักษะการวิ่งอย่างมีนัยสำคัญ โดยเด็กที่มี BMI สูงจะมีระดับความสามารถในการวิ่งต่ำกว่า ซึ่งความแตกต่างทางเพศส่งผลกระทบต่อทักษะการเตะ, การโยน และการทรงตัว อย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้หญิงจะมีทักษะการทรงตัวที่ดีกว่า และผู้ชายจะมีทักษะการเตะและการขว้างที่ดี ซึ่งเด็กที่อายุต่างกันจะมีคะแนนต่ำกว่าในทักษะที่แตกต่างกัน ส่วนผลกระทบของ BMI และเพศในบางทักษะเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเป้าหมายของการแทรกแซงกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานในเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา

Bryant, Duncan, Birch, & James (2014) ศึกษาผลกระทบของการฝึกทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวทางกายที่มีต่อทักษะการรับรู้ความสามารถของตนเองและความสามารถทางทักษะกลไกของผู้ที่มีน้ำหนักเกินและอ้วน วัตถุประสงค์เพื่อระบุความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้ความสามารถทางกายและความสามารถในการใช้ทักษะกลไกในเด็กที่มีน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วนและประเมินการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในช่วงหกสัปดาห์แรก หลังจากได้รับการอนุมัติตามหลักจริยธรรมและได้รับความยินยอมที่ได้รับแจ้งแล้ว ได้เด็กจำนวน 40 คนที่มีน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วนเข้าร่วมการทดลอง (>85th BMI centile) (mean age = 9.63 ± 0.59 years) ดำเนินการใน 8 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) (run, hop, gallop, jump, balance, kick, throw and catch). การแสดงทักษะถูกบันทึกโดยวิดีโอและประเมินโดยใช้กระบวนการตรวจสอบ orient (Doh, 2000) วัดการรับรู้ความสามารถทางกายภาพสำหรับเด็กโดยแบบสอบถาม (PPCSC) ก่อนและหลังการฝึกทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวทางกาย (FMS) หกสัปดาห์ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ระบุว่าสมรรถนะ FMS และ FMS selfperception เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการฝึก ($P < 0.001$, $P = 0.019$, respectively) หาความสัมพันธ์ก่อนการฝึกโดย Spearman's rank พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถพื้นฐาน FMS กับ FMS selfperception ($P = 0.816$) หลังการฝึกพบว่ามีสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความสามารถของ FMS กับ FMS selfperception ($P = 0.028$) ดังนั้นการฝึก FMS เป็นเวลาหกสัปดาห์สามารถเพิ่มสมรรถนะ FMS ขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ และรวมถึงการรับรู้ความสามารถ FMS ในเด็กที่มีน้ำหนักเกินและเป็นโรคอ้วนและมีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูงขึ้น

Holfelder & Schott (2014) ศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการออกกำลังกายในเด็กและวัยรุ่น: การทบทวนอย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับการออกกำลังกายในเด็กและวัยรุ่น โดยทำการศึกษาข้อมูลจาก Cochrane Library, BioMed Central, Education Resources Information Center (ERIC), PubMed, Scirus and SciVerse Science Direct ตั้งแต่ปี 2000 ถึง 2003 ซึ่งได้ตรวจสอบชื่อและบทคัดย่อสำหรับเอกสารที่มีสิทธิ์คัดเลือก กำหนดขั้นตอนประเมินคุณภาพวิธีการศึกษาและดึงข้อมูล จากการศึกษาข้อมูล 23 รายการที่ตรงตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของคะแนนคุณภาพของการศึกษาอยู่ในช่วงจาก 44% ถึง 89% ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(FMS) กับกิจกรรมทางกาย (PA) หรือความสัมพันธ์เฉพาะด้านเพศและทักษะได้ถูกระบุไว้ในการศึกษาเฉพาะ ความหลากหลายของวิธีการประเมินผลทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) และกิจกรรมทางกาย (PA) ทำให้การเปรียบเทียบผลมีความยากลำบาก อย่างไรก็ตามพบหลักฐานที่ชัดเจนจากการศึกษาแบบ cross-sectional สำหรับความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(FMS) กับกิจกรรมทางกาย (PA) ที่จัดไว้สำหรับการคาดการณ์

สมรรถนะทักษะทางกลไกจะมีคุณค่าต่ำในกิจกรรมทางกายของผู้ใหญ่ สรุปลงจากการทบทวนวรรณกรรมนี้ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(FMS) กับกิจกรรมทางกาย (PA) มีความสัมพันธ์กันโดยส่งผลประโยชน์ แต่ก็ยังมีข้อสงสัยเนื่องจากยังไม่มีข้อแสดงให้เห็นเด่นชัด การระบุถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสำคัญมากเพื่อให้มั่นใจถึงความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยในการตัดสินใจสำหรับครูและโค้ช นอกจากนี้ยังรวมถึงคำแนะนำในการตัดสินใจของนักบำบัดเพื่อสร้างการฝึกอบรม บทเรียนและการบำบัดด้วยให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

Bardid et al. (2016) ศึกษาประสิทธิผลของการจัดชุมชนการเรียนรู้พื้นฐานทักษะกลไกการเคลื่อนไหวในเด็กอายุ 3 – 8 ปี: ศึกษาผลจากโครงการ “Multimove for Kids” วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรทักษะกลไกการเคลื่อนไหวพื้นฐาน 30 สัปดาห์ ในการพัฒนาเด็ก และเพื่อศึกษาความแตกต่างทางเพศที่เป็นไปได้ โดยได้จัดทำแบบทดสอบทดลองแบบกึ่งทดลอง ขึ้นเพื่อสำหรับการศึกษานี้ ซึ่งมีเด็กที่อายุระหว่าง 3-8 ปีจำนวน 992 คนเข้าร่วม โดยผู้เข้าร่วมทุกคนได้รับหลักสูตรพลศึกษาและมีกิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นประจำ กลุ่มทดลอง (n = 523; เด็กชายร้อยละ 53.5) ได้รับการฝึกทักษะกลไกการเคลื่อนไหวสัปดาห์ละ 60 นาที โดยผู้ฝึกสอนในท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ กลุ่มควบคุม (n = 469 ; เด็กชายร้อยละ 49.7) ไม่ได้รับการฝึกเพิ่มเติม ทำการประเมินทักษะกลไกการเคลื่อนไหวโดยใช้เครื่องมือ Test of Gross Motor Development, 2nd Edition ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อประเมินผลของการใช้แบบฝึกและความแตกต่างของเพศ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น จากคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวและทักษะการควบคุมวัตถุ พบว่ากลุ่มทดลองมีการเพิ่มขึ้นของคะแนนของทักษะการเคลื่อนไหว 1.08, $p < 0.001$) และทักษะการควบคุมวัตถุมากกว่ากลุ่มควบคุม ในเพศหญิงแสดงให้เห็นถึงคะแนนที่ต่ำลงมาของทักษะการควบคุมวัตถุ และมีคะแนนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเพศชายในทักษะการเคลื่อนไหว การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนโดยรวม ในเด็กที่กำลังพัฒนาปกติ ความแตกต่างทางเพศที่รายงานอาจบ่งบอกถึงความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์การสอนและการสอนที่แตกต่างกันเพื่อให้เด็กชายและเด็กหญิงพัฒนาทักษะกลไกได้อย่างกว้างขวางตามความสามารถ

Duncan, Bryant & Stodden (2016) ทำการศึกษาการมีความสามารถด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำจะมีความสัมพันธ์กับค่าดัชนีมวลกายและความหนาแน่นของไขมันในร่างกายของเด็กหญิง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันในเด็กชาย ที่อยู่ในช่วงอายุ 6-11 ปี วัตถุประสงค์ การศึกษานี้ได้ศึกษาความแตกต่างดัชนีมวลกายของเด็ก (BMI) และความหนาแน่นของไขมัน (BF%) ตามความแตกต่างทางเพศและความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) หลังจากได้รับการอนุมัติด้านจริยธรรมและได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองแล้วเด็กจำนวน 246 คน มีอายุระหว่าง 6-11 ปี (112 คนเด็กหญิง 136 คน) ได้รับการประเมินทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 7 ทักษะ(sprint run, side

gallop, hop, kick, catch, throw and vertical jump) โดยแบ่งระดับทักษะออกเป็น “สูง”, “ปานกลาง”, “ต่ำ” และวัดความหนาแน่นของไขมันโดยใช้เครื่องมือ Skinfold ส่วนการมีกิจกรรมทางกาย ประเมินโดยใช้เครื่องนับก้าวและทำนายการเจริญเติบโตจากภาวะโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) แบ่งออกเป็น 2 (เพศ) \times 3 (ระดับทักษะ) ควบคุม อายุ การเจริญเติบโตและการมีกิจกรรมทางกาย พบว่า อายุ($P=.001$) และการเจริญเติบโต ($P=.006$) มีความสัมพันธ์กับดัชนีมวลกาย(BMI) เด็กหญิงที่มีความสามารถทางทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานสูง จะมีดัชนีมวลกายต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีระดับทักษะปานกลางและต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ โดยอายุ ($P=.001$) และการเจริญเติบโต ($P=.007$) มีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของไขมัน โดยความหนาแน่นของไขมันในเด็กหญิงที่มีระดับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำจะอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับกลุ่มที่อยู่ในระดับปานกลางและสูง ส่วนในเด็กชายค่าดัชนีมวลกายและความหนาแน่นของไขมันไม่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มระดับทักษะ ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการมุ่งเน้นทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กหญิงอาจมีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับการมีน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ

ตารางที่ 2 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล
สริน ประดู่ และวายุ แวงแก้ว (2565)	ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมทางกาย เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน	-ปัญหาเด็กมีคะแนนประเมินการเคลื่อนไหวต่ำ -สร้างแบบฝึก -หลังการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น
Okely, Booth & Chey (2004)	ศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับการวัดองค์ประกอบของร่างกายในเด็กและวัยรุ่น	- เด็กชายและเด็กหญิงที่มีน้ำหนักเกินในทุกกลุ่ม มีโอกาสน้อยที่จะมีระดับ FMS ในระดับสูงและมีแนวโน้มที่จะมีระดับ FMS ในระดับต่ำกว่าผู้ที่ไม่มีน้ำหนักเกิน - เด็กชายและเด็กหญิงที่ไม่มีน้ำหนักเกินในแต่ละระดับ มีโอกาสมากกว่าที่จะมีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นสูงมากกว่ากลุ่มผู้ที่มีน้ำหนักเกินสองถึงสามเท่า - ทักษะด้านการควบคุมวัตถุ ในกลุ่มเด็กชายที่ไม่มีน้ำหนักเกินมีทักษะขั้นสูงมากกว่ากลุ่มที่มีน้ำหนักเกินเฉพาะในเกรด 6 และ 10

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล
		- ทักษะการเคลื่อนไหวและองค์ประกอบของร่างกายในเด็กและวัยรุ่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
Fisher et al. (2005)	เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกกำลังกายเป็นประจำกับทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวของเด็กวัยก่อนเรียน	ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันกับนิสัยการออกกำลังกายอย่างมีนัยสำคัญ (มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงระดับหนัก) แต่ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองก็ยังมี ความอ่อนแออยู่
Hardy et al. (2012)	เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร และคุณลักษณะทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับเด็กในวัยเรียนที่มีสมรรถนะทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่ำ	การที่มีความสามารถในการ FMS ต่ำมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับสมรรถนะของหัวใจและหลอดเลือด และรวมถึงระดับการมีกิจกรรมทางกายในเด็กและวัยรุ่น คุณลักษณะของนักเรียนที่มีสมรรถนะในการทำงาน FMS แตกต่างกันตามเพศและประเภททักษะและแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการแทรกแซงกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กหญิงที่มาจากเด็กสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ (SES) และเด็กชายที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีปริมาณของความสามารถ FMS ต่ำอยู่ในระดับสูง จึงแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการแทรกแซง FMS ในช่วงก่อนวัยเรียนและต้นปีการศึกษา ก่อนเริ่มเรียน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล
Morgan et al. (2013)	เพื่อทบทวนหลักฐานเพื่อประโยชน์ของการแทรกแซงทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	โรงเรียนและชุมชนที่ใช้โปรแกรมที่มีการเรียนรู้การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางพลศึกษาหรือครูประจำชั้นที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี จะสามารถปรับปรุงความสามารถของทักษะ การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเยาวชนได้ดีขึ้น
Bryant, Duncan & Birch (2014)	เพื่อศึกษาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและสถานะน้ำหนักเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศอังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มชั้นปี (อายุ) มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อ 7 ใน 8 ทักษะ (kick) - ในชั้นปีที่ 4 (อายุ 8-9 ปี) วัยนี้มีคะแนนที่ต่ำกว่าทั้งสามทักษะในการเคลื่อนไหว (run, hop and gallop) - ในขณะที่ปีที่ 5 (อายุ 9-10 ปี) ทักษะการควบคุมวัตถุ (throw and catch) ทุกอย่างแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ - สถานะน้ำหนัก (BMI) จะส่งผลต่อทักษะการวิ่งอย่างมีนัยสำคัญ โดยเด็กที่มี BMI สูงจะมีระดับความสามารถในการวิ่งต่ำกว่า ซึ่งความแตกต่างทางเพศส่งผลกระทบต่อทักษะการเตะ, การโยน และการทรงตัว อย่างมีนัยสำคัญ
Bryant et al. (2014)	เพื่อระบุความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้ความสามารถทางกายและความสามารถในการใช้ทักษะกลไกในเด็กที่มีน้ำหนักเกินหรือเป็นโรคอ้วนและประเมินการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในช่วงหกสัปดาห์แรก	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึก FMS เป็นเวลาหกสัปดาห์สามารถเพิ่มสมรรถนะ FMS และรวมการรับรู้ความสามารถ FMS ขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ - ในเด็กที่มีน้ำหนักเกินและเป็นโรคอ้วน มีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูงขึ้น

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ	วัตถุประสงค์	สรุปผล
Holfelder & Schott (2014)	เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับการออกกำลังกายในเด็กและวัยรุ่น	ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน(FMS) กับกิจกรรมทางกาย (PA) มีความสัมพันธ์กันโดยส่งผลประโยชน์ แต่ก็ยังมีข้อสงสัยเนื่องจากยังไม่มีข้อแสดงให้เห็นเด่นชัด
Bardid et al. (2016)	เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรทักษะกลไกการเคลื่อนไหวพื้นฐาน 30 สัปดาห์ในการพัฒนาเด็ก และเพื่อศึกษาความแตกต่างทางเพศที่เป็นไปได้	การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนโดยรวม ในเด็กที่กำลังพัฒนาปกติ ส่วนความแตกต่างทางเพศที่รายงานอาจบ่งบอกถึงความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์การสอนและการสอนที่แตกต่างกัน เพื่อให้เด็กชายและเด็กหญิงพัฒนาทักษะกลไกได้อย่างกว้างขวางตามความสามารถ

จากตารางที่ 2 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน พบว่า ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (FMS) มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพทางกาย องค์ประกอบของร่างกายและสัดส่วนของไขมันในร่างกาย และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นเครื่องมือเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนมีน้ำหนักเกินเกณฑ์ กล่าวคือ เด็กที่มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่ดี จะส่งผลไปสู่การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกิจกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งจะทำให้เด็กมีสุขภาพที่ดี ส่วนในด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนั้นพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางพลศึกษาหรือครูประจำชั้นที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี และมีการใช้กลยุทธ์การสอนที่แตกต่างกันระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง จะช่วยพัฒนาความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเยาวชนได้ดีขึ้นและยังพัฒนาทักษะกลไกของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

3.1 หลักสูตร

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตร คือ สิ่งที่ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนและสิ่งที่สังคมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อนำมาเป็นแบบแผนหรือแนวทางในการดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระ กำหนดรูปแบบ วิธีการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผลผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามจุดหมายที่ได้วางไว้ (สงัด อุทรานันท์, 2527; อารัง บัวศรี, 2542; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554; ขวลิต ชูกำแพง, 2559; Saylor & Alexander, 1935; Taba, 1962; Good, 1973; Doll, 1992)

ซึ่งหลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาหรือการฝึกอบรม เนื่องจาก หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญซึ่งเป็นตัวกำหนดแนวทางการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นตัวส่งเสริมด้านพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการอบรมมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้” (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

องค์ประกอบหลักสูตร

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งแตกต่างกันบ้างในบาง รายละเอียด แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักใหญ่ก็จะพบว่า มีประเด็นคล้ายๆกัน ซึ่งหลักสูตรมีองค์ประกอบที่ สำคัญ (อารัง บัวศรี, 2532; ขวลิต ชูกำแพง, 2551; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553; Taba, 1962) คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. เนื้อหา

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินผลหลักสูตร

ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยแต่ละองค์ประกอบมีสาระสำคัญ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553) ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ ที่ จะผ่านหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตใน การศึกษา ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา

เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การเลือกเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้

เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือ เอกสารหลักสูตร แผนการสอน เป็นต้น

การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะหลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ การวัดและประเมินผล จิตวิทยาการสอน ตลอดจนปรัชญาการศึกษาของแต่ละระดับ จึงทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

4. การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร คือ การหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอยู่เสมอเพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยต่อโลกในยุคปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่ผ่านกระบวนการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนและต้องคำนึงถึงสอดคล้องต่อความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริงด้วย ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรนั้นอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเพียงบางส่วนหรือมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด (สัจด์ อุทรานันท์, 2527; หรรษา นิลวิเชียร, 2547; Taba, 1962; Saylor and Alexander, 1974; Oliva & Gordon, 2013)

รูปแบบของหลักสูตร

รูปแบบหลักสูตร ในภาษาอังกฤษมีคำอยู่หลากหลายคำที่ใช้เรียก เช่น Curriculum design, Curriculum Organization, Curriculum Structure, Curriculum Pattern เป็นต้น รูปแบบหลักสูตรแต่ละแบบนั้นได้รับอิทธิพลจากปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา หรือจากความต้องการของสังคม ทำให้มีลักษณะ โครงสร้างแตกต่างกันออกไป ตามแนวคิดของแต่ละบุคคล (ขวลิต ชูกำแพง, 2551; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553)

หลักสูตรอบรบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้จัดอยู่ในรูปแบบหลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Function Curriculum) เนื่องจากหลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม เป็นหลักสูตรที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่ผ่านมา ด้วยการรวบรวมความรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึด

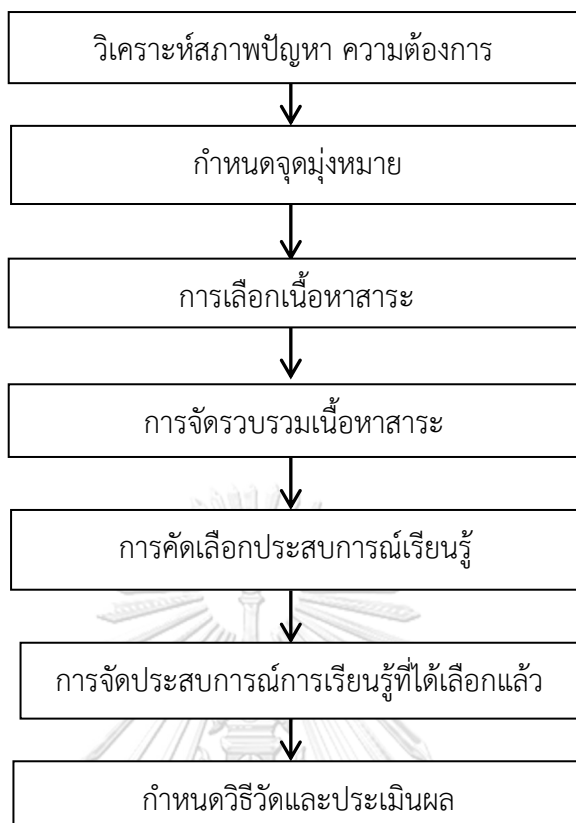
กิจกรรมต่างๆ ของคนในสังคมเป็นหลัก เป็นหลักสูตรที่ถูกคาดหวังว่ามีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้เรียน การจัดหลักสูตรแบบนี้ได้ยึดเอาสังคมและชีวิตจริงของเด็กเป็นหลัก เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาการสอนของครูประถมศึกษาเป็นการให้ความรู้แก่ครูเพื่อเป็นแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรอย่างยั่งยืนในการเป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงาน รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรนั้นมีอยู่หลากหลายตามแนวคิดของนักการศึกษาหลายๆท่าน ซึ่งมีแนวทางและรูปแบบแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยได้นำแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบามาศึกษาซึ่งมีแนวคิด ดังนี้

แนวคิดของทาบามาในการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะจากล่างขึ้นบน (grassroots approach) ทาบามิมีความเชื่อว่าหลักสูตรควรได้รับการออกแบบจากครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหารหรือคณะกรรมการหลักสูตร (Taba, 1962) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบามี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการและสภาพปัญหา จากการสำรวจความจำเป็นต่างๆของสังคมและความจำเป็นของผู้เรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้วยข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการ
3. การเลือกเนื้อหาสาระ ต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียน
4. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ พิจารณาถึงความง่ายและความต่อเนื่อง เหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้ก่อนหลัง
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องเลือกประสบการณ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้เลือกแล้ว การจัดกิจกรรมการสอนควรคำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ ให้เป็นไปตามลำดับของจุดมุ่งหมาย
7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล มีการประเมินพิจารณาว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่

ภาพที่ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ

จากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบ 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ประยุกต์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอบรมมาเป็น 4 ขั้นตอนคือ แสดงในตารางที่ 2.3

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม

ขั้นที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรอบรม

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบ
ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	1.วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ
ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	2. กำหนดจุดมุ่งหมาย 3. การเลือกเนื้อหาสาระ 4. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ
ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม	5. การคัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้
ขั้นที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร	6. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้เลือกแล้ว 7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

3.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

กระบวนการเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน ซึ่งการฝึกอบรมนั้นเป็นกระบวนการที่ถูกจัดขึ้นอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่ดีขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหน่วยงานหรือทักษะงานที่ตนเองทำอยู่ (ชูชัย สมितिไกร, 2558; วรณัน พินิจดี, 2558; ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย, 2545; พัฒนา สุขประเสริฐ, 2540; วิจิตร อาวะกุล, 2540; กอบกิจ ตัณฑ์เจริญรัตน์, 2536)

จุดมุ่งหมายการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรเพื่อองค์กร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความสามารถของบุคลากรในด้าน 1) เพิ่มความรู้ 2) พัฒนาทักษะ 3) เปลี่ยนแปลงเจตคติหรือเพิ่มพูนแรงจูงใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากร ให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติหรือแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น การจัดการฝึกอบรมในแต่ละครั้งจึงควรที่จะสามารถตอบสนองที่คาดหวังหรือจุดมุ่งหมายขององค์กรได้” (พัฒนา สุขประเสริฐ, 2540; วรณัน พินิจดี, 2558; Wexley & Latham, 2002)

1. เพื่อเพิ่มความรู้

เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับงานหน้าที่ของตนเองที่ต้องรับผิดชอบซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา ความรู้ กระบวนการ หรือเพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติงาน ทิศทาง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ขององค์กร

2. เพื่อพัฒนาทักษะ

พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานด้านใดด้านหนึ่งให้ชำนาญมากยิ่งขึ้นหรืออาจเป็นการพัฒนาในหลายๆ ด้านก็ได้ เช่น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการทำงาน การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การพัฒนาทักษะการสอน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความมั่นใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและเป็นการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

3. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติหรือเพิ่มพูนแรงจูงใจ

การฝึกอบรมโดยทั่วไปมักมีจุดมุ่งหมายเพื่อเน้นพัฒนาการด้านความรู้ และพัฒนาทักษะ แต่มักละเลยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือเพิ่มแรงจูงใจให้แก่บุคลากร การที่บุคลากรขาดแรงจูงใจในการทำงานนั้นแม้ว่าจะมีความสามารถดีเพียงใด บุคคลนั้นอาจจะไม่ได้ใช้ความสามารถและความรู้ของตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ซึ่งการฝึกอบรมจะช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจในด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น อันจะส่งผลต่อการประสิทธิภาพในการทำงาน และการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

นอกจากนั้นการฝึกอบรมช่วยให้ได้รับความรู้ความเข้าใจจากหลักการและวิธีการทำงานที่ดีขึ้น มีทักษะและความชำนาญจากการเรียนรู้ตัวอย่างและประสบการณ์ของผู้อื่น มีทัศนคติที่ถูกต้องเข้าใจธรรมชาติของทีมงาน เข้าใจพฤติกรรมคน และเข้าใจสังคม และยังมีจิตสำนึกที่ดีในหน้าที่การงานและความรับผิดชอบต่อบทบาทของตนเอง (สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 2539)

การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการและอาจมีระยะเวลาที่ยาวนาน ดังนั้นการจัดการฝึกอบรมจึงควรมีการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อเป็นการตอบสนองปัญหาอย่างแท้จริง เป็นการวินิจฉัยว่าองค์การมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมหรือไม่ ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นในการอบรมจะบอกให้ทราบถึงความต้องการที่ยังขาดตกบกพร่องไป หรือบอกให้ทราบถึงสิ่งที่ยังด้อยมาตรฐาน ทำให้สามารถพัฒนาได้อย่างตรงจุด (ชนิษฐา จิตรอรุณ, 2540; จงกลณี ชุตินาเทวินทร์, 2542; ชูชัย สมितिไกร, 2558)

หลักสูตรฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญของการฝึกอบรม ทั้งนี้หลักสูตรฝึกอบรมจะเกิดจากการวิเคราะห์ความต้องการ (Needs Assessment) ของบุคคลหรือของหน่วยงานอันจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นแนวทางที่จะพัฒนาบุคลากรไปในทิศทางที่ต้องการหรือหลักสูตรฝึกอบรมจะเกิดจากการค้นหาความบกพร่องในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรเพื่อการพัฒนาบุคลากรไปสู่เป้าหมายที่

ต้องการในการวิเคราะห์ความต้องการเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 3 ประการ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2559) ได้แก่

1. การวิเคราะห์องค์กร (Organization Analysis) เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆขององค์กร ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงการฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์จะครอบคลุมเป้าหมายของทรัพยากรที่มีอยู่

2. การวิเคราะห์ความสามารถหรือการวิเคราะห์สมรรถนะในการปฏิบัติงาน (Competency Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานนั้นๆ โดยในการวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่าระดับความสำคัญของงานที่ปฏิบัติและระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีอยู่ในปัจจุบันของผู้ปฏิบัติงานนั้นเป็นอย่างไร มีขีดความสามารถหรือสมรรถนะมากน้อยเพียงใด หากมีสมรรถนะต่ำกว่าเกณฑ์หรือมาตรฐานที่องค์กรหรือหน่วยกำหนดก็จะดำเนินการพัฒนาบุคลากร โดยพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

3. การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) เป็นกระบวนการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำ โดยบ่งชี้ถึงภาระหน้าที่ (Duty) ที่ต้องปฏิบัติและวิเคราะห์ภารกิจ (Task Analysis) ซึ่งเป็นส่วนประกอบของหน้าที่หรืองานหนึ่งๆ จากนั้นจึงต้องกำหนดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Ability) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือของพนักงานในงานนั้นๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์งานนำมารวบรวมเป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติงานต่อไป

โดยการวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ (ชูชัย สมธิธิไกร, 2558) คือ 1) เพื่อวินิจฉัยว่าองค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมหรือไม่ และ 2) เพื่อศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การวิเคราะห์ความต้องการจะช่วยให้ทราบถึงสภาวะการณ์ปัจจุบันขององค์กร ทั้งภาระงาน พนักงาน และปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นพื้นฐานและเป็นข้อมูลต่อการจัดฝึกอบรมต่อไป

3.3 หลักการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่

การจัดการอบรมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้ใหญ่หรือผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ฉะนั้นการจัดการอบรมให้กับผู้ใหญ่จึงจำเป็นต้องเอื้อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ภายใต้ภาวะอันเป็นธรรมชาติของผู้ใหญ่ ซึ่งลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีดังนี้ (จกกลณี ชูติมาเทวินทร์, 2542)

1. ผู้ใหญ่ไม่ต้องการถูกปฏิบัติเหมือนกับตนเองเป็นเด็ก เพราะผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบได้ เคารพตนเอง และกำหนดวิถีของตนเอง

2. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากมายหลายอย่างที่สามารถจะนำเอามาใช้ได้ในการอบรม ซึ่งควรจะต้องเอามาพิจารณาด้วย

3. ผู้ใหญ่มักจะสนใจเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่มีเนื้อหามากๆหรือการพูดถึงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว แต่ผู้ใหญ่จะแสวงหาสิ่งที่แท้จริง

4. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในสภาพการณ์ที่น่ารื่นรมย์

5. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้เร็วกว่า หากได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการอบรม โดยเฉพาะหากมีการทำปฏิบัติจริง แทนที่จะเป็นการนั่งฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว

6. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี เมื่ออยู่ในสภาพที่พร้อมและพอใจที่จะเรียน ฉะนั้นการจูงใจและการเตรียมความพร้อม จึงจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญด้วยเช่นกันในกระบวนการฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่

7. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้เร็วที่สุดโดยหลัก “ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ซึ่งหมายถึงทุกข้อเท็จจริง ทุกแนวคิด และความคิดรวบยอดทั้งหลายนั้นจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เคยรู้หรือเคยมีประสบการณ์มาแล้ว

8. การเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้ค้นพบตัวเอง เรียนรู้ด้วยตัวเอง จะเป็นกิจกรรมที่แต่ละคนสามารถรับผิดชอบได้ด้วยตัวเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้คอยแนะนำ ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี เพราะแต่ละคนล้วนมีความลุ่มลึกของตัวเองด้วยกันทั้งนั้น

9. ผู้ใหญ่แต่ละคนเรียนรู้ได้เร็วหรือช้าในอัตราก้าวกระโดดที่แตกต่างกัน และในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมีปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและทางด้านร่างกายเป็นตัวกำหนดขีดความสามารถทางการเรียนรู้ ถึงแม้แต่ละคนจะเริ่มต้นเหมือนกันหรือการเริ่มต้นด้วยความกระตือรือร้นสูงสุดเหมือนกันก็ตาม

10. สำหรับผู้ใหญ่แล้ว การเรียนรู้คือกระบวนการตลอดชีวิต คือสามารถเรียนรู้ได้ไม่สิ้นสุด ผู้ใหญ่จึงมีความรู้มาก ซึ่งจะมีความหมายว่าบางคนอาจจะมีประสบการณ์มากกว่าวิทยากรหรือผู้สอน หรืออาจจะมีความรู้ในบางเรื่องมากกว่าผู้สอนก็ได้ รวมทั้งอาจจะมีความรู้มากกว่าผู้เข้าร่วมอบรมในกลุ่มเดียวกันด้วย

11. ผู้ใหญ่ชอบเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ขณะที่การใช้ภาษาท่าทางและสื่อทัศนูปกรณ์ที่หลากหลายจะมีผลต่อการเรียนรู้มากกว่าสื่อที่เป็นภาษาเขียน

12. ถึงแม้ว่าผู้ใหญ่จะมีความรู้สีกทางด้านเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีค่อนข้างมาก แต่ผู้ใหญ่ก็ยังคงมีความพอใจและความอบอุ่นใจที่ได้รับการยกย่องเช่นเดียวกับเด็กๆ ฉะนั้นการเสริมแรง (Reinforcement) ในทางบวก อาทิ คำชมเชย การให้รางวัล ก็จะช่วยกระตุ้นและจูงใจในการเรียนรู้ได้อย่างมากเช่นกัน

13. กระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีมากที่สุด เมื่อการเรียนรู้นั้นๆสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานปัจจุบันได้

14. กระบวนการที่อบรมให้กับผู้ใหญ่ ควรเริ่มต้นจากภาพรวมก่อน จากนั้นระบุทีละส่วนทีละขั้นตอน จากนั้นจึงตามด้วยการแสดงให้เห็นภาพรวมอีกครั้ง

15. นอกจากความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคนจะแตกต่างกันแล้ว ความต้องการที่แท้จริงของแต่ละคนก็จะแตกต่างกันด้วย ทั้งในเรื่องของทักษะเฉพาะ ความรู้ เทคนิค ทักษะคิด และประสบการณ์

16. อัตราการหลงลืมของผู้ใหญ่ อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและในทันทีหลังการอบรมได้ ฉะนั้นวิทยากรควรหาวิธีให้ความรู้ต่างๆ สามารถจำได้ง่าย และเพิ่มพูนขึ้นได้ โดยการกระทำซ้ำ แสดงซ้ำ พูดซ้ำ ในเรื่องเดียวกันแต่เปลี่ยนวิธีการนำเสนอซึ่งจะช่วยได้มากเพื่อให้จำได้ไม่ลืม

17. ทุกสิ่งอย่างอาจจะง่ายต่อการเรียนรู้และการยอมรับของผู้ใหญ่ ถ้าหากการกระทำนั้นหรือสิ่งนั้น ไม่ขัดกับสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อน

สรุป การพัฒนาหลักสูตรอบรมนอกจากการปฏิบัติตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรอบรม การทดลองใช้หลักสูตรอบรม การติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอบรม แล้วนั้น ยังต้องอาศัยหลักการในการฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่ เนื่องจากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่วางไว้ และผู้วิจัยยังได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Andragogy) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมในหลักสูตรอบรมนี้

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

กัลญญ เพชรภรณ์, และชัยวัฒน์ วารี (2554) ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบคือ หลักการวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง เวลาการอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การติดตามการวัดและการประเมินผล ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรฝึกอบรม นำหลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างเป็นระบบ จำนวน 152 คน รูปแบบการทดลองเป็นแบบ Randomized Control Group Pre-Test Post-Test Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วารุณี อัครโกคิน (2554) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความต้องการในการฝึกอบรม ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 285 คน และสอง กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบบทดสอบความรู้และทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสอบถามมุ่งลักษณะอนาคต และแบบสอบถามแรงจูงใจภายในของบุคคลสายสนับสนุนวิชาการที่มีต่อการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้สามารถนำไปใช้ได้ คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความพึงพอใจ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในด้านลักษณะมุ่งอนาคต ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีลักษณะมุ่งอนาคตด้านทั่วไปและด้านการฝึกอบรมอยู่ในระดับสูง และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีแรงจูงใจภายในด้านลักษณะงานและพลังจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง แต่แรงจูงใจภายในด้านสภาพแวดล้อมการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

ชาลินี เกสรพิกุล (2555) ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาจำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 320 คน เลือกมาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์ และการวัดประเมินผล ทดสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยการทดลองใช้กับครู 3 คน 6 คน และ 12 คน ผลปรากฏว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ 81.12/81.25 เมื่อนำหลักสูตรมาใช้ฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน พบว่าหลังการฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน และจากการติดตามผลนักเรียนที่ครูเป็นกลุ่มตัวอย่างนำหลักสูตรไปใช้สอน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนจากครูที่ผ่านการฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการสอนคิดวิเคราะห์

นภาพิไล ลัทธศักดิ์ศิริ และ สุพัตรา ประดับพงศ์ (2558) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจสำหรับพนักงานระดับหัวหน้างานของศูนย์บริการลูกค้าธุรกิจยานยนต์อู่ชู ในภาคตะวันออก ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานระดับหัวหน้างานศูนย์บริการลูกค้าธุรกิจยานยนต์อู่ชู จำนวน 30 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้

ในงานวิจัยคือ 1) คู่มือหลักสูตรการสร้างเสริมทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 3) แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ 4) แบบประเมินเจตคติที่มีต่อการใช้ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในปฏิบัติงาน และ 5) แบบสัมภาษณ์ติดตามการใช้ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือและกรณีศึกษาประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา (2) การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ (4) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ระยะเวลา กระบวนการการฝึกอบรม และการประเมินผล คะแนนเฉลี่ยของผลทดสอบวัดความรู้ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทักษะอยู่ในระดับสูงมาก เจตคติอยู่ในระดับสูง การใช้ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจการปฏิบัติงานหลังเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับสูง ($x = 3.83$) ร้อยละ 91.65

พีชานิกา เพชรสังข์ (2559) ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ.2558 มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน 1) ขั้นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) ขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรฝึกอบรม 3) ขั้นการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม กับนักศึกษาครูจำนวน 30 คน และ 4) ขั้นการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความสำคัญและความเป็นมาของหลักสูตร 2. หลักการของหลักสูตร 3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4. โครงสร้างหลักสูตร 5. เนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบการฝึกอบรม 7. ระยะเวลาในการฝึกอบรม 8. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 9. สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม และ 10. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งเป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องในทุกรายการ

วรรณมาศ สืบโพนษ์, วิไล ทองแผ่, และทรงศรี ตุ่นทอง (2559) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาพาณิชยการที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 2) แบบทดสอบความต้องการฝึกอบรมสำหรับนักเรียน 3) แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาหลักสูตร 4) แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศศึกษา 5) แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 6) แบบวัดค่านิยมทางเพศที่

เหมาะสม และ 7) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการวิจัยโดยพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนของ ทาบา 7 ขั้นตอน การศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญจำเป็น กำหนด จุดมุ่งหมาย เลือกเนื้อหา การจัดลำดับเนื้อหา การจัดประสบการณ์ การเลือกประสบการณ์ และการ ประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลักสูตรผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ การประเมินผลการใช้ หลักสูตร พบว่า ความรู้เรื่องเพศของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตร ฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรของ นักเรียนอยู่ในระดับมาก

อัสรี สะอิตี (2561) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูพลศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริม ศักยภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับการเป็น ครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูพลศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริม ศักยภาพ และ 3) ประเมินประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะ ครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยสมรรถนะ 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้วิชาการ การ จัดการเรียนการสอน ทักษะทางกีฬาและการออกกำลังกาย (2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) ด้านการสื่อสารและการมีมนุษยสัมพันธ์ทั้งกับนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อน ครู และ ผู้บริหาร (4) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (5) ด้านการพัฒนาตนเองในความ เป็นครูพลศึกษา และ (6) ด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงที่มี โดยพบว่า ค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล มีค่า PNI modified เท่ากับ .470 2) หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและความ เป็นมา (2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม (3) หน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 5 หน่วย (4) ระยะเวลาของการฝึกอบรม (5) กิจกรรมที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม (6) สื่อที่ใช้ในหลักสูตร ฝึกอบรม (7) การประเมินผลหลักสูตร และ (8) แผนการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 3) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้กลุ่มทดลองมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ด้าน การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะปฏิบัติ หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรพล เคนศรี (2562) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษาสำหรับครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษา 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษา 3) การทดลองใช้และประเมินผลหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า การสอนวิชาพลศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นบทบาทของครูประจำชั้น ปัญหาคือครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะ รวมทั้งปัญหาด้านสถานที่/วัสดุอุปกรณ์การสอน เมื่อศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ครูมีความต้องการในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้พลศึกษา เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ซึ่งหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 9 ประการ คือ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 4) กำหนดการฝึกอบรม 5) แนวทางการจัดกิจกรรม 6) ระยะเวลาการฝึกอบรม 7) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 8) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 9) การประเมินผลการฝึกอบรม ผลการทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทักษะ และเจตคติเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Hoffman & Kane (2015) ทำการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาจิตวิทยาทางโทรศัพท์ วัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขอบเขตการของการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ เก็บข้อมูลทำการสำรวจโดยใช้โปรแกรมสำรวจ ส่งแบบสอบถามทางอีเมล การสำรวจกระจายไป 183 ที่อยู่อาศัย ในครั้งแรกและได้รับคำตอบกลับมาทั้งหมด ในขั้นต้นมี 24 คำตอบ และในช่วงหลังอีก 22 คำตอบ รวมทั้งหมด 46 คำตอบ จากข้อมูลพบว่าข้อมูลจาก 46 มี 21 โปรแกรมรายงานว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาทางจิตเวชทั้งผ่านหลักสูตรอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อีก 12 โปรแกรม มีหลักสูตรปัจจุบัน หนึ่งในสิบของ 12 มีความยินดีที่จะนำเสนอข้อมูลการติดต่อและแบ่งปันสิ่งที่พวกเขาทำ อีก 9 โปรแกรมมีวิธีการเรียนรู้ของตนเองแต่ไม่มีหลักสูตร และอีก 8 โปรแกรมไม่มีความสนใจในหลักสูตรตัวอย่าง เนื่องจากมีหลักสูตรอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ 84.4% รายงานว่ามีความสนใจในหลักสูตรที่นำเสนอ

ตารางที่ 4 ตารางสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ชื่อผู้ทำวิจัย	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	องค์ประกอบหลักสูตร
กัลญญ เพชรภรณ์, และชัยวัฒน์ วารี (2554)	1. เพื่อพัฒนาหลักสูตร 2. เพื่อประเมินประ สิทธิภาพการใช้หลักสูตร	1) การพัฒนา หลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนการ สอน 2) การประเมิน ประสิทธิภาพการใช้ หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอน	1) หลักการวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร 2) โครงสร้าง 3) เวลาการอบรม 4) เนื้อหาสาระ 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม 7) การวัดและการ ประเมินผล
วารุณี อัครโกศล (2554)	1.เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมการใช้ภาษา อังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2.เพื่อศึกษาผลการ ทดลองใช้หลักสูตร ฝึกอบรม 3.เพื่อศึกษาความพึง พอใจ 4.เพื่อศึกษาลักษณะมุง อนาคตของบุคลากร สายสนับสนุนที่มีต่อ การฝึกอบรม 5.เพื่อศึกษาแรงจูงใจ ภายในของบุคลากร สายสนับสนุน	1) การศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน 2) จัดทำหลักสูตร ฝึกอบรม 3) การประเมินโครง ร่างหลักสูตรฝึกอบรม 4) ทดลองใช้ หลักสูตรฝึกอบรม 5) การติดตาม ประเมินผล	1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาหัวข้อวิชา 3) วิธีการอบรม 4) กิจกรรมการเรียนการ สอน 5) สื่อการอบรม 6) การประเมินผล

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อผู้ทำวิจัย	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	องค์ประกอบหลักสูตร
ชาลินี เกสรพิกุล (2555)	1.เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม 2.เพื่อประเมิน หลักสูตรฝึกอบรม 3.ติดตามผลการใช้ หลักสูตรฝึกอบรม	1) การศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม 3) การทดลองใช้ หลักสูตรฝึกอบรม 4) ประเมินหลักสูตร หลังการฝึกอบรมเป็น เวลา 1 เดือน	1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการฝึกอบรม 4) สื่อ/อุปกรณ์ 5) การวัดประเมินผล
ชูชาติ พิณพาทย์ และ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2557)	1. เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมทักษะการ แปรทำนองหลักปี พาทย์สำหรับครูเครื่อง สายในเขตพื้นที่บริการ ของมหาวิทยาลัย บูรพา	1) การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) ประเมินโครงสร้าง หลักสูตรโดย ผู้เชี่ยวชาญ 4) นำหลักสูตรมา ทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่าง 5) การประเมินและ ปรับปรุงหลักสูตร	1) ปัญหาและความสำคัญ 2) หลักการ จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาสาระ 4) โครงสร้างหลักสูตร การฝึกอบรม 5) การจัดประสบการณ์ 6) สื่อ วัสดุการอบรม 7) การวัดประเมินผล

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อผู้ทำวิจัย	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	องค์ประกอบหลักสูตร
นภาพิไล ลัทธศักดิ์ศิริ และสุพัตรา ประดับ พงศ์ (2558)	1) พัฒนาหลักสูตรการ ฝึกอบรมเพื่อสร้าง เสริม ทักษะ การ แก้ปัญหาและการ ตัดสินใจ 2) ประเมินประสิทธิ ผลของหลักสูตรการ ฝึกอบรม	4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และ ขอบข่ายที่ต้องการ พัฒนา 2) การ ออกแบบและพัฒนา หลักสูตร 3) การนำ หลักสูตรไปใช้ และ 4) การ ประเมิน ประสิทธิผลของ หลักสูตร	1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหา 3) ระยะเวลา 4) กระบวนการฝึกอบรม 5) การประเมินผล
พิชาณิกา เพชรสังข์ (2559)	1.เพื่อศึกษาความ ต้องการในการพัฒนา สมรรถนะครูด้านการ บริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ 2.เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม 3.ตรวจสอบคุณภาพ ของหลักสูตรฝึกอบรม 4.เพื่อศึกษาระดับ ความพึงพอใจที่มีต่อ หลักสูตรฝึกอบรม	4 ขั้นตอน 1) ขั้นการศึกษา ความต้องการในการ พัฒนาสมรรถนะครู ด้านการบริหาร หลักสูตรและการ จัดการเรียนรู้ 2) ขั้นการสร้างและ ตรวจสอบคุณภาพ ของร่างหลักสูตร ฝึกอบรม 3) ขั้นการทดลองใช้ หลักสูตรฝึกอบรม 4) ขั้นการประเมิน ความพึงพอใจ	10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสำคัญและความ เป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร 4) โครงสร้าง หลักสูตร 5) เนื้อหาสาระ ของหลักสูตรประกอบการ ฝึกอบรม 6) ระยะเวลาใน การฝึกอบรม 7) คุณสมบัติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ ประกอบการฝึกอบรม และ 10) การวัดและ ประเมินผล

ชื่อผู้ทำวิจัย	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	องค์ประกอบหลักสูตร
วรรณมาส สีบโงพงษ์, วิไล ทองแผ่, และ ทรงศรี ตุ่นทอง (2559)	1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม 2) เพื่อประเมินผลการ ใช้หลักสูตรฝึกอบรม	ทาบ่า 7 ขั้นตอน	
พิจิตรา ธงพานิช (2559)	1) เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของ หลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการที่พัฒนาขึ้น 2) เพื่อศึกษาผลการ ใช้หลักสูตรฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการที่ พัฒนาขึ้น	1) ศึกษาบริบทและ เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง 2) ออกแบบและ พัฒนาหลักสูตร 3) นำหลักสูตรไปใช้ และหาคุณภาพ 4) ประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตร	
อัสรี สะอิดี (2561)	1) ประเมินความ ต้องการจำเป็น 2) พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะ 3) ประเมิน ประสิทธิผล	1) เพื่อประเมินความ ต้องการจำเป็น 2) พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม 3) ประเมินประสิทธิผล หลักสูตรฝึกอบรม	8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและความเป็นมา (2) วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรฝึกอบรม (3) หน่วยการเรียนรู้ของ หลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 5 หน่วย (4) ระยะเวลา ของการฝึกอบรม (5) กิจกรรมที่ใช้ในหลักสูตร ฝึกอบรม (6) สื่อที่ใช้ใน หลักสูตรฝึกอบรม (7) การประเมินผล หลักสูตร และ (8) แผนการฝึกอบรมแต่ ละหน่วยการเรียนรู้

ชื่อผู้ทำวิจัย	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	องค์ประกอบหลักสูตร
วัชรพล เคนศรี (2562)	พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาการจัดการ เรียนรู้พลศึกษาใน ระดับประถมศึกษา สำหรับครูโรงเรียน ตำรวจตระเวน ชายแดน	1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความ ต้องการจำเป็นในการ 2) สร้างหลักสูตร ฝึกอบรม 3) การทดลองใช้และ ประเมินผลหลักสูตร	9 ประการ คือ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม 4) กำหนดการ ฝึกอบรม 5) แนวทางการ จัดกิจกรรม 6) ระยะเวลา การฝึกอบรม 7) ผู้เข้ารับ การ ฝึกอบรม 8) สื่อ ประกอบการฝึกอบรม และ 9) การประเมินผล การฝึกอบรม

จากตารางที่ 4 สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม พบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรอบรม ผู้วิจัยจะต้องมีการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ในการสร้าง การหาคุณภาพของหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ เมื่อนำไปใช้จัดการอบรมก็จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการพัฒนาเองตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนที่สำคัญได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
3. การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรอบรม
4. การหาประสิทธิผลหลักสูตร
5. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอบรม

4. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแอนดราโกจี (Andragogy)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ของมัลคัม โนลส์ (Andragogy Theory of Malcolm Knowles) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กนั้นครูหรือผู้สอนจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ฟังพาคูเป็นหลักในการถ่ายทอด ซึ่งเน้นสิ่งๆต่างไปสู่เด็ก ซึ่งจะแตกต่างกันกับวัยผู้ใหญ่ที่เน้นเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเอง หรือเพื่อแก้ปัญหา เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก ดังนั้นการเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อ

ธรรมชาติของผู้ใหญ่นั้นคือต้องรู้หลักการศึกษาผู้ใหญ่ Knowles (1980) เรียกว่าการศึกษาผู้ใหญ่ว่า แอนดราโกยี (Andragogy) ซึ่งมีความหมายว่า เป็นศาสตร์และศิลป์ที่ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ ยึดปัญหาของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

4.1 หลักการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ตามทฤษฎีแอนดราโกยี

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ด้วยการนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่ มีหลักการที่ต้องคำนึง ดังนี้

4.1.1. มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self-concept)

1. การสร้างบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพศูนย์การเรียนรู้ให้ดึงดูดใจ อำนวยความสะดวกสบาย มีโต๊ะนั่ง วัสดุอุปกรณ์ แสงสว่างที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการด้านร่างกายของผู้ใหญ่ เป็นการสร้างบรรยากาศที่จูงใจแล้ว ยังเป็นการเล็งภาวะความเครียดของผู้เรียน สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง มีความเป็นมิตร ยอมรับประสบการณ์และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก จะต้องไม่ทำให้ผู้ใหญ่รู้สึกว่าเขาด้อยความสามารถและสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง

2. การวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียน ผู้ใหญ่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในสิ่งที่เขาเห็นว่ามีความจำเป็นและมีความจำเป็นสำหรับเขาเท่านั้น ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปกับภารกิจตามวัย โดยจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับฐานะบทบาทของผู้เรียน ให้สัมพันธ์กับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และนำไปใช้จริง

3. การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้สอนและผู้เรียนจะวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้สอนจะเป็นผู้คอยให้การชี้แนะ และเป็นแหล่งวิทยากรให้ ในกรณีที่จำนวนผู้เรียนในกลุ่มมีน้อย ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยตรง แต่ถ้าจำนวนผู้เรียนมีมาก ผู้สอนอาจใช้วิธีการผ่านตัวแทนกลุ่ม

4. การดำเนินการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนจะรับผิดชอบร่วมกัน ผู้สอนเป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยผู้ใหญ่ให้เรียน โดยผู้ใหญ่จะรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ ความรับผิดชอบ ตลอดจนทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้

5. การประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องส่งเสริมให้เกิดการประเมินผลตนเองในตัวผู้เรียน ผู้ใหญ่ไม่ชอบการที่ผู้อื่นมาตัดสินว่าเขาเป็นอย่างไรอย่างนี้ ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ของตนเองอีกครั้งหนึ่ง หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์ผู้สอนต้องแนะแนวให้คำปรึกษาหารือเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักในจุดเด่น จุดด้อยของตน ตลอดจนการวางแผนแก้ไขปรับปรุงด้วยตนเอง

4.1.2. ประสบการณ์ของผู้เรียน (Adult learner experience)

1. นำประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วม ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เน้นการให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองมาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น เป็นการสนองความต้องการด้านสังคม ให้ความรู้สึกภาคภูมิใจ เป็นที่ยอมรับ เป็นผู้นำ

2. มุ่งเน้นการนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ผู้ใหญ่จะสนใจการเรียนรู้สิ่งที่เขามองเห็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ หรือเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาและปรับปรุงตนเอง โดยพิจารณาจากความสามารถของตนเองเป็นที่ตั้ง หลีกเลี่ยงเทคนิคการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขันกันเอง

4.1.3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness to learn)

1. การกำหนดกลุ่มผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดหลักสูตรของกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของบุคคลในวัย หรือเวลานั้น

2. การกำหนดกลุ่มผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทภารกิจทางสังคมเหมือนกันนั้นเป็นการเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงเพราะผู้เรียนมีความสนใจ ความต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน

3. การให้การเสริมแรง วิธีเสริมแรงที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ที่ผู้สอนควรใช้ ได้แก่ การชมเชย การสนับสนุน แสดงการยอมรับ

4. การกำหนดเวลาพักในการสอนผู้ใหญ่ ผู้สอนควรได้คำนึงถึงช่วงเวลาพัก หรือช่วงเวลาในการเรียนและการฝึกให้เหมาะสมด้วย การพักประมาณ 10 ถึง 15 นาที

4.1.4 แนวทางในการเรียนรู้ (Orientation to learning)

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เป็นการเรียนรู้เพื่อปัจจุบัน เพื่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนควรได้คำนึงถึงแนวทางต่อไปนี้

4.1 ปฐมนิเทศหรือให้การอบรมครูผู้สอนผู้ใหญ่ สภาพการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างไปจากการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนผู้ใหญ่ควรได้รับการอบรม นิเทศให้เข้าใจถึงความแตกต่างดังกล่าว รวมทั้งการคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก

4.2 หลักสูตรการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นประโยชน์การนำไปใช้จริง ผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่ยึดการแก้ปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชาการ

4.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ควรยึดปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหาเป็นหลัก ผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้ประกอบด้วย

1) ผู้ใหญ่มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้

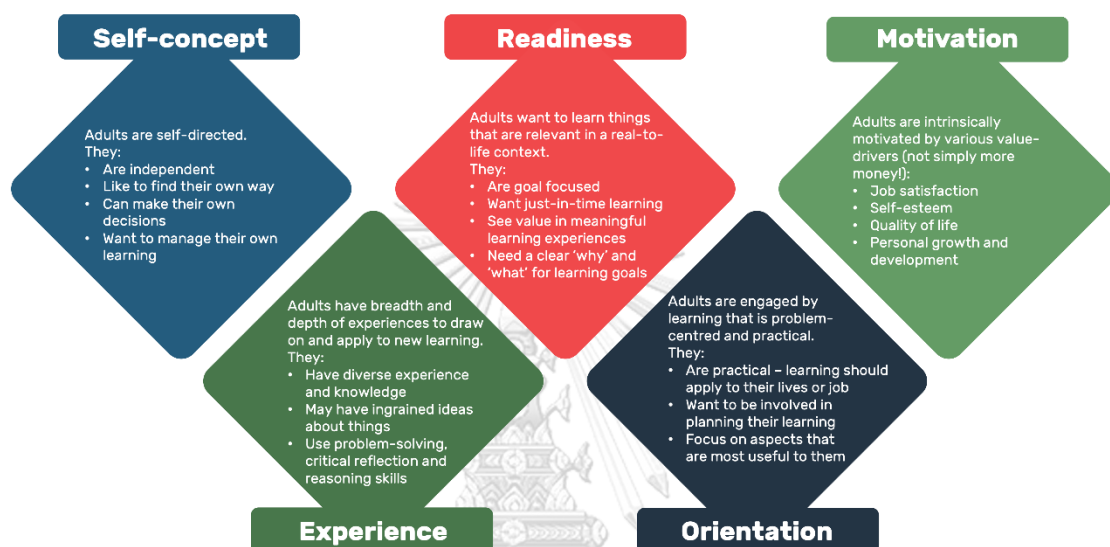
2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน

3) การจัดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

4.1.5 แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Motivation to learn)

แรงจูงใจการเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ภายใน ผู้ใหญ่มีแรงขับเคลื่อนมาจากภายในเช่น ความสนใจ ความชอบ ทศนคติ สิ่งเรานี้จะเป็นตัวสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใหญ่สนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ และคิดว่าจะเกิดประโยชน์กับตนเอง เช่น ต้องการปรับเปลี่ยนงาน ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

Andragogy: The Art and Science of Helping Adults Learn

ภาพที่ 4 แนวคิดแอนดราโกจี: ศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้

หมายเหตุ. จาก <https://instructionaldesign.com.au/andragogy-adult-learning-theory/>

สรุป หลักการศึกษาผู้ใหญ่ (Andragogy) นั้นเชื่อว่าผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ในรูปแบบที่แตกต่างจากเด็ก เนื่องจากผู้ใหญ่มีสิ่งที่แตกต่างจากเด็ก เช่น มโนทัศน์ของผู้เรียน ประสบการณ์ของผู้เรียน ความพร้อมในการเรียนรู้ แนวโน้มในการเรียนรู้ และแรงจูงใจ ดังนั้นหลักการศึกษาผู้ใหญ่จึงเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งเป็นประโยชน์กับหลักสูตรการอบรมครูประถมศึกษาเพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการให้ความรู้แก่ผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความพร้อม อายุ อารมณ์ ความต้องการ การสร้างแรงจูงใจ ความแตกต่างของการรับรู้ โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้การอบรมนั้นเกิดความน่าสนใจและตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เข้ารับการคาดหวัง อันทำให้การอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ตารางที่ 5 สรุปวิธีการอบรมตามแนวคิดทฤษฎีแอนดราโกจี

ทฤษฎี	ขั้นตอน	วิธีการ	ขั้นในการอบรม
1. มโนทัศน์	1. การสร้างบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรท้าทายพูดคุยเป็นกันเอง - วิทยากรให้เกียรติผู้เข้าร่วมหลักสูตร - ให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตรสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ - วิทยากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เคร่งเครียด 	- ทุกขั้นตอน
	2. การวิเคราะห์ความต้องการผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมอบรมเห็นว่าเนื้อหาในการอบรมมีประโยชน์และมีความสำคัญสำหรับผู้เข้าร่วม - วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมกำหนดความความต้องการในการเรียนรู้ - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วม - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง 	- ขั้นเตรียม

ทฤษฎี	ขั้นตอน	วิธีการ	ขั้นในการอบรม
1. มโนทัศน์	3. การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด กิจกรรม - มีตัวแทนของผู้เข้าอบรมร่วมประชุมเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมการอบรมด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม
	4. การดำเนินการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เข้าร่วมอบรมนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน - ผู้เข้าอบรมนำประสบการณ์ของตนมาเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม
	5. การประเมินผลการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประเมินผลผู้เข้าร่วมอบรมด้วยแฟ้มสะสมผลงาน - มีการประเมินผลผู้เข้าร่วมหลักสูตรจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ในกระบวนการอบรม - มีการประเมินตนเองของผู้เข้าอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม - ขั้นสรุป

ทฤษฎี	ขั้นตอน	วิธีการ	ขั้นในการอบรม
2. ประสพ การณ์	1. การนำประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เข้าร่วมอบรมนำประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน - วิทยากรนำประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมอบรมมาใช้ในการเรียนการสอน - ใช้เทคนิคและการสอนต่างๆที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมหลักสูตรได้แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ เช่น การเรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 	- ขั้นดำเนินกิจกรรม
	2. การนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - นำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เข้าอบรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน - จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดกระบวนการแก้ปัญหาเป็นหลัก 	- ขั้นดำเนินกิจกรรม

ทฤษฎี	ขั้นตอน	วิธีการ	ขั้นในการอบรม
2. ประสพ การณ์ของ ผู้เรียน	3. การเรียนรู้ด้วยตัวเอง จากประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ - จัดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม
3. ความพร้อม ในการเรียนรู้	1. เวลาในการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีเวลาพักในระหว่างการเรียนการสอน - กำหนดเวลาเรียนสอดคล้องกับภารกิจของผู้เข้าร่วมอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม
	2. การจัดกลุ่มเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกลุ่มกิจกรรมตามประสบการณ์ - จัดการเรียนการสอนที่ไม่ให้ผู้เข้าอบรมเกิดการแข่งขันกันเอง 	
4. แนวทางการ เรียนรู้	1. แนวทางการเรียนรู้ ของผู้ใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เข้าอบรมทราบถึงจุดประสงค์ในการเรียนอบรมอย่างชัดเจน - ให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นเตรียม - ขั้นตอนกิจกรรม
	2. แนวทางการเรียนรู้ ของหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดจุดประสงค์ในการอบรมได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านเจตคติ - จัดให้มีการอบรมที่มุ่งเน้นการนำไปใช้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนกิจกรรม

ทฤษฎี	ขั้นตอน	วิธีการ	ขั้นในการอบรม
4. แนวทางการเรียนรู้	1. การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และการแก้ปัญหา มากกว่าจะเน้นเนื้อหาวิชา - จัดเรียงลำดับเนื้อหาจาก ง่ายไปหายาก 	- ขั้นตอนกิจกรรม

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการดำเนินการอบรมตามแนวทางทฤษฎีแอนดราโกจี ในการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม โดยสามารถให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมได้ตั้งแต่การเริ่มกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะจะได้ทราบถึงปัญหา ความต้องการและความคาดหวัง ที่ผู้เข้าอบรมต้องการเรียนรู้ เพราะผู้เข้าอบรมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนอประสบการณ์ของตนเองในการแก้ปัญหา จะเป็นการสร้างความรู้สึกรักภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับ ในกิจกรรมการฝึกอบรม ตามหลักการแนวคิดแอนดราโกจี

ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมตามขั้นตอนวิธีการแอนดราโกจีมาเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการฝึกอบรม โดยมีตัวอย่างดังนี้

หน่วยที่ 3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ วิ่ง (Run), , การกระโดดเขย่ง (Hop), การกระโจน (Leap), การกระโดดแนวนอน (Horizontal jump), การสไลด์ (Slide), การวิ่งหลบหลีก (Dodge)

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายวิธีการปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้
2. สามารถปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้
3. สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้

ตารางที่ 6 กิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ตามหลักการแอนดราโกจี	กิจกรรม/เนื้อหา	การวัดประเมินผล
<p>ขั้นเตรียม</p> <p><u>หลักการแอนดราโกจี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มโนทัศน์ของผู้เรียน - แนวทางการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรพูดคุย สอบถามความคาดหวังในการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมในหน่วยที่ 3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน - สร้างข้อตกลงในการอบรม เช่นการเข้าห้องน้ำ เวลาในการพัก - ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ประโยชน์ ความสำคัญของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 	
<p>ขั้นดำเนินกิจกรรม</p> <p><u>หลักการแอนดราโกจี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มโนทัศน์ของผู้เรียน - แนวทางการเรียนรู้ - ความพร้อมที่จะเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรสอบถามถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน - วิทยากรเชิญผู้เข้าอบรมร่วมสาธิตทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ท่าละ 1 คน หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมออกเป็น 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ท่าละกลุ่มละ 1 ท่าโดยไม่ซ้ำกัน โดยให้ผู้เข้าอบรมแสดงทักษะที่เลือกมาให้เพื่อนในกลุ่มดู (วิทยากรแฉผู้อบรมกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม) เพื่อนในกลุ่มวิเคราะห์ท่าทางว่าถูกหรือผิด - เมื่อปฏิบัติครบทุกคน ให้ช่วยกันสรุป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกตการทำกิจกรรม 2. ใบสรุปการเรียนรู้

<p>- ประสพการณ์</p>	<p>ประเด็นในการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และ ปัญหาที่พบในการสอนของตนเองร่วม วิเคราะห์ประเด็นว่าเป็นปัญหาที่เคยพบ ในการสอนหรือไม่และมีแนวทางการ แก้ไขอย่างไร</p> <p>- หลังจากนั้นร่วมกันออกแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะกลุ่มตัวเอง เพื่อนำเสนอ ตามขั้นตอนการสอน พลศึกษา</p> <p>- นำเสนอรูปแบบให้ผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มอื่นได้ฝึกปฏิบัติทักษะ</p>	
<p>ขั้นสรุป</p>	<p>- วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้</p>	

สรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาเพื่อเสริมทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ถ้าจัดตามแนวคิดทฤษฎีแอนดราโกจี (Andragogy) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ที่ดี

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เก๋จันภา วัชรคุปต์ (2541) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษา สถานปฏิบัติธรรม โดยได้นำขั้นตอนในการบริหารโครงการของ มัลคัม โนลส์ (Malcolm S” Knowles) มาศึกษาในโครงการ คือ

1. การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
2. จัดโครงสร้างสำหรับการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน
3. วิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. กำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่สนองต่อความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ออกแบบกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมต่อประสบการณ์และการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. ดำเนินการให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้
7. ประเมินผลการเรียนรู้

จากงานวิจัยพบว่าโครงการดังกล่าวใช้ธรรมชาติเป็นหลักสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และเน้นการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ

พรประเสริฐ เสือสี (2547) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจี เพื่อเพิ่มความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจีของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค ใช้การวิจัยกึ่งทดลองโดยรูปแบบการทดลองมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ จำนวน 68 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 34 คน ทำการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองโดยการพัฒนาแบบวัดความเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มก่อนการทดลอง 1 วัน จากนั้นนำกลุ่มทดลองเข้าโปรแกรมเป็นเวลา 10 วัน วันละ 2 ชั่วโมง หลังการทดลอง 1 วัน ทำการประเมินความเห็นคุณค่าในตนเองทั้ง 2 กลุ่ม นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจี มีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม (กิจกรรมนันทนาการทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อุไรวรรณ ห่วงสกุล (2554) ทำการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดราโกจี ของมัลคอม เอส. โนลส์ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกล วัตถุประสงค์เพื่อ 1)วิเคราะห์กรณีตัวอย่างการจัดโปรแกรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 2)พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบตามแนวคิดแอนดราโกจี 3) ศึกษาผลการนำไปใช้และศึกษาปัจจัยปัจจัย โดยใช้รูปแบบการทดลอง 1 กลุ่ม ทดสอบก่อน-หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยผลการใช้โปรแกรมพบว่า มีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีปัจจัยที่ส่งเสริม คือการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

บรมัตถ์ ท้าวแก่นสาร (2555) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดราโกจีที่มีต่อความสามารถในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเยาวชนไทใหญ่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมตามแนวคิดแอนดราโกจี และเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม ทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental

Research) พัฒนากิจกรรมโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจี 7 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ 2) การสร้างโครงสร้างองค์การที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 5) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 6) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การประเมินผลการเรียนรู้ ทำการทดลองแบบ one-Group: Pretest Posttest Design) ตัวอย่าง 35 คน จัดกิจกรรม 7 วัน โดยผลวิจัยพบว่า หลังการทดลอง การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดราโกจี 7 ขั้นตอน สามารถพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติเพิ่มขึ้น

ณัชภัทร คุ่มถนอม (2557) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการสร้างวินัยตนเองเยาวชน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีวินัยและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามทฤษฎีแอนดราโกจี วิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่าง 15 คน จัดกิจกรรมเป็นเวลา 12 วัน 72 ชั่วโมง พบว่าหลังการทดลองมีระดับความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น

Birzer (2003) ศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีในการฝึกอบรมตำรวจ ผู้วิจัยกล่าวถึงการฝึกหัดตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกาว่าการฝึกอบรมเป็นหัวใจสำคัญและเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงองค์กร อย่างไรก็ตามการอบรมบางอย่างในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมก็อาจไม่ส่งผลให้ตำรวจที่เข้ารับการอบรมนั้นไม่เกิดการพัฒนาเนื่องจากยังใช้สอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงได้ศึกษาการฝึกหัดที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีเข้ากับการฝึกตำรวจ และพบว่าแนวทางของทฤษฎีแอนดราโกจินั้น สามารถนำมาใช้อำนวยความสะดวกในหลายๆวิชาในหลักสูตรตำรวจได้นอกจากนี้แนวทางของทฤษฎีแอนดราโกจียังได้ถูกนำมาใช้อย่างหลากหลายในการฝึกอบรมทางศาสตร์ด้านต่างๆ

Gregg และ Richard (2011) การให้บริการการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจอาวุโส: พิจารณาแนวคิดแอนดราโกจี วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือเพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีอายุมากกว่า 40 ปี สำหรับความเป็นไปได้ในการใช้เทคนิคฝึกอบรมตามทฤษฎีแอนดราโกจี โดยการสำรวจทางโทรศัพท์ การสำรวจนี้ได้ผลไม่เป็นที่แน่ชัดว่าประชากรมีความเห็นด้วยกับทฤษฎีแอนดราโกจีเนื่องจากมีประชากรมากเกินไปถึง 50 รัฐและมีความแตกต่างกันในรูปแบบการฝึกอบรมของแต่ละรัฐ

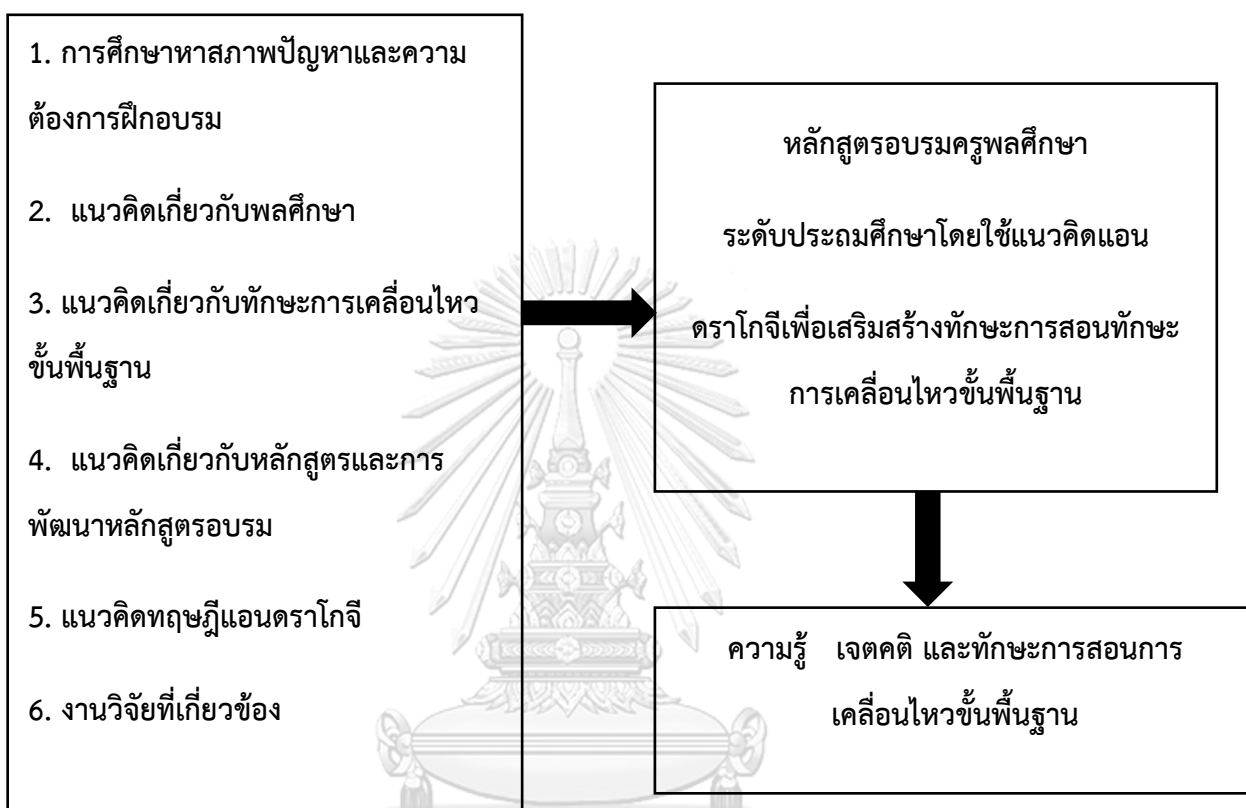
ตารางที่ 7 ตารางสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดแอนดราโกยี

ชื่อผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	การนำไปใช้	ผลการวิจัย
เกีจนา วัชรคุปต์ (2541)		ใช้ในการจัดโครงการ	
พรประเสริฐ เสือสี (2547)	ศึกษาเปรียบเทียบผล ของการจัดกิจกรรม นันทนาการ	ใช้จัดกิจกรรมนันทนาการ	ดีขึ้น
อุไรวรรณ ห่วงสกุล (2554)	พัฒนาโปรแกรม การศึกษาตามแนวคิด แอนดราโกยี	ใช้จัดโปรแกรมการศึกษา	ดีขึ้น
บรมัตถ์ ท้าวแก่นสาร (2555)	ศึกษาผลการจัดกิจกรรม การศึกษา	ใช้จัดกิจกรรมการศึกษา	ดีขึ้น
ณัชชภัทร์ คุ่มถนอม (2557)	ศึกษาผลของการจัด กิจกรรมการศึกษา	ใช้จัดกิจกรรมการศึกษา	ดีขึ้น

จากตารางที่ 7 ว่าการจัดกิจกรรมการศึกษา กิจกรรมนันทนาการ สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ด้วยการนำแนวคิดทฤษฎีแอนดราโกยี (Andragogy) มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้รับการเรียนรู้ตามแนวคิดแอนดราโกยีแล้วพบว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมมีค่าที่เพิ่มขึ้นในทุกๆด้าน ดังนั้นแนวคิดทฤษฎีแอนดราโกยีจึงมีความเหมาะสมในการนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ต่างๆที่นำเสนอไปข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง พัฒนาหลักสูตร อบรมครูพลศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นและต้องการในการพัฒนาหลักสูตร มี 3 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ขั้นที่ 3 การกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างหลักสูตรอบรม

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรอบรม เป็นการสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ขั้นที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรอบรม มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาและระยะเวลา กิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ การวัดประเมินผล ขั้นที่ 2 การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรอบรม โดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ 3 การปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรอบรม นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม เป็นการนำโครงร่างหลักสูตรอบรมที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยตรวจสอบจากผู้ทรงวุฒิ จำนวน 5 คน ขั้นที่ 2 ปรับปรุงหลักสูตร

อบรม นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ 3 นำหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูพลศึกษาที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยสมัครใจ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรอบรม และนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เป็นการนำหลักสูตรอบรมไปใช้ในการทดลอง ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมการทดลอง ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปรายผล

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาพลศึกษา

ขั้นที่ 1 การศึกษารวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาพลศึกษา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหาการสอนพลศึกษาด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์และการศึกษาความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถาม มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

การศึกษาสภาพปัญหา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 15 คน ครู 15 คน รวมเป็น 30 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 และเขต 3 เขตละ 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หลักการบริหาร 4M เพื่อนำมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์และกำหนดโครงสร้างคำถาม

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการสอนพลศึกษาในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ปัญหาของการสอนพลศึกษาในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กรอบการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา 2. ด้านความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3. ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ 5. ด้านการวัดและประเมินผล

2.2.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

2.2.5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำ

2.2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ประสานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

2.2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางกำหนดหัวข้อในการศึกษาความต้องการฝึกอบรม

การศึกษาความต้องการฝึกอบรม

2.3 ประชากร ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาจากโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 เขต 3 จำนวน 416 คน

2.4 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ด้วยวิธีของ Krejcie & Morgan (1970) จากจำนวน 416 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 200 คน

2. จำแนกประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ตามเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย คือ เขต 1 เขต 2 และเขต 3

3. แบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 200 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วน ตามตารางเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

4. ใช้การสุ่มเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากครูแต่ละเขตตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ในข้อ 3 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

รายการ	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 และเขต 3 มี 416 โรงเรียน		
	เขต 1	เขต 2	เขต 3
จำนวนโรงเรียนในเขตพื้นที่	151 โรงเรียน	157 โรงเรียน	108 โรงเรียน
จำนวนขนาดของกลุ่มของกลุ่ม ตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่ (จาก ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 201 โรงเรียน)	$201 \times \frac{151}{416}$ = 73	$201 \times \frac{157}{416}$ = 75	$108 \times \frac{108}{416}$ = 51

โดยมีเกณฑ์คัดเข้าในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านพลศึกษา
- 2) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 1 ชุด โดยพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.5.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพปัญหาการสอนพลศึกษา ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นการรอบกำหนดหัวข้อในการสร้างแบบสอบถาม

2.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.5.3 สร้างแบบแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดสำรวจ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์การสอนพลศึกษา จำนวนวิชาที่สอน ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ความต้องการการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยด้วยข้อคำถามถึงความต้องการของครูสอนพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีต่อการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีความหมายถึงระดับความมากน้อยที่ตรงกับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ต้องการมาก

ระดับ 3 หมายถึง ต้องการปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ต้องการน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

มีเกณฑ์การแปรผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายความว่า ต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายความว่า ต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.59 หมายความว่า ต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายความว่า ต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดสำรวจ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ เพื่อสำรวจว่าครูสอนพลศึกษามีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่ และสามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมในวันและเวลาใด ที่สะดวกต่อการฝึกอบรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.5.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนพลศึกษา จำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการสอนพลศึกษาจำนวน 1 ท่าน โดยกำหนดค่าความสอดคล้องที่รับได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (โชติกา ภาชีผล, 2559)

2.5.5 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้มีค่าความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่า 0.70 (โชติกา ภาชีผล และคณะ, 2558)

2.5.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.5.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารทางไปรษณีย์และส่งเอกสารด้วยตนเองในการเก็บข้อมูล

2.5.8 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ขั้นที่ 3 การกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการสอนพลศึกษาในขั้นที่ 1 และการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในขั้นที่ 2 มากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างหลักสูตรอบรมครูประถมศึกษา โดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ดังนี้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาและระยะเวลา 4) กิจกรรม 5) สื่อและอุปกรณ์ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีเนื้อหา 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ปรัชญาและหลักการพลศึกษา หน่วยที่ 2 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ 3 การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การผลิตสื่อและอุปกรณ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การวัดและประเมินผล มีระยะเวลา 3 วัน

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างโครงสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มี 3 ขั้นตอน คือ

การดำเนินการในขั้นที่ 1 การสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิจัยขั้นที่ 1 มากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

1. หลักการและเหตุผล พิจารณาจากการศึกษาความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน จากข้อมูลในขั้นที่ 1 แล้วนำมากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรอบรมและเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม พิจารณาจากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรอบรมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม

3. เนื้อหาสาระและระยะเวลาของการฝึกอบรม พิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม โดยกำหนดเนื้อหาเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 ปรัชญาและหลักการพลศึกษา	จำนวน 2 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	จำนวน 3 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3 การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 4 การผลิตสื่อและอุปกรณ์	จำนวน 3 ชั่วโมง
หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผล	จำนวน 3 ชั่วโมง

โดยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- 3.1 สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
- 3.2 วัตถุประสงค์
- 3.3 เค้าโครงเนื้อหา
- 3.4 กิจกรรมการฝึกอบรม
- 3.5 สื่อและอุปกรณ์
- 3.6 การวัดและประเมินผล

4. กิจกรรมการอบรม กำหนดรูปแบบการอบรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระและระยะเวลาของหลักสูตรอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวคิดแอนดราโกยี (Andragogy) 7 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการอบรม ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาตามแนวคิดแอนดรา
โกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอน	กระบวนการจัดกิจกรรม	กิจกรรมที่ใช้
1สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้	มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรและผู้เข้าอบรม เพื่อความเป็นกันเอง เกิดความรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน	วิทยากร ผู้เข้าอบรมมีการแนะนำตัว และทำกิจกรรมละลายพฤติกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างบรรยากาศในการอบรม
2. การสร้างองค์การที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน	จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้าอบรม กับผู้ดำเนินกิจกรรม	สัมภาษณ์ครู และสอบถามความต้องการการฝึกอบรมของครู
3. การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้	วิเคราะห์ความต้องการของตนเองโดยผู้เข้าอบรมเป็นผู้ระบุความต้องการ	การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ในด้านปัญหาการสอน รวมทั้งการสอบถามความต้องการฝึกอบรมของครู
4. การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	ให้ผู้เข้าอบรมกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้	วิทยากรและผู้เข้าอบรม ร่วมกันตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้
5. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าอบรมเลือกวิธีการเรียนรู้ เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมมาใช้	วิทยากรและผู้เข้าอบรม ร่วมกันคิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และวิทยากรนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม
6. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความมั่นใจ	จัดกิจกรรมตามที่กำหนด เน้นการมีส่วนร่วม
7. การประเมินผลการเรียนรู้	วัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม	- แบบวัดความรู้ - แบบวัดทักษะ - แบบวัดเจตคติ

5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมตามหน่วยการเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ผู้วิจัยจัดให้มีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ และการประเมินผลทักษะการสอน

การดำเนินการในขั้นที่ 2 การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรอบรม

ผู้วิจัยนำโครงสร้างหลักสูตรอบรมนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรอบรม

นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรอบรมให้สมบูรณ์

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม

ขั้นที่ 1 นำหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพของหลักสูตรในด้านความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องของหลักสูตร โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น จากแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2538)

4.50 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานว่าต้องมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.0 ถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

2. ตรวจสอบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตร กำหนดประเด็นสำคัญที่จะประเมินเขียนคำถามให้ครอบคลุมประเด็นเหล่านั้น และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และความชัดเจนของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ มาจัดทำเป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ แล้วนำหลักสูตรฝึกอบรมไปให้

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977)

ขั้นที่ 2 นำหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูพลศึกษาที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มาใช้จริงกับครูผู้สอนพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา เพื่อประเมินประสิทธิผลหลักสูตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทำการทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) มีการวัดตัวแปรก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตร

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 และเขต 3

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ซึ่งเลือกจากผู้ที่มีสมัครใจเข้าร่วมการอบรม โดยมีเกณฑ์พิจารณาการคัดเลือกและคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์คัดเข้าในการอบรม ได้แก่

- 1) เป็นครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา
- 2) สมัครใจในการเข้าร่วมรับการอบรม และสามารถเข้าร่วมการอบรมได้ครบตลอดหลักสูตรการอบรม หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของการอบรม

3) เป็นผู้ที่มีร่างกายและจิตใจที่พร้อมสำหรับการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

- 4) ได้มอบหมายให้รับผิดชอบการสอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา

เกณฑ์คัดออก ได้แก่

1) อาสาสมัครไม่สมัครใจในการเข้าร่วมต่อหรือมีการเจ็บป่วย

2) อาสาสมัครมีเกณฑ์การเข้าร่วมไม่ถึงร้อยละ 80 ของการอบรม

2.1 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบวัดทักษะปฏิบัติ

2.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการทดสอบ เป็นแบบวัดปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 ตอบผิดได้ 0 โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ยึดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและรูปแบบการสร้างแบบวัดความรู้

2) กำหนดประเด็นหลักในการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของหลักสูตร

3) จัดทำร่างแบบทดสอบและรายการข้อคำถาม วัดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom (1956)

4) นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุง

5) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่รับได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977)

6) นำแบบวัดความรู้ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูพลศึกษาที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบและนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความรู้ ใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน กำหนดเกณฑ์ค่าความเที่ยงที่ยอมรับได้ที่ 0.80 ขึ้นไป (Ebel and Frisbie, 1986) หลังจากนั้นนำแบบวัดมาวิเคราะห์รายข้อหาค่าความยาก-ง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการเลือกข้อคำถาม กำหนดเกณฑ์ค่าความยาก-ง่ายอยู่ในช่วง 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.2 ขึ้นไป ส่วนข้อที่ไม่อยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดถูกตัดทิ้ง (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2551; โชติกา ภาชีผลและคณะ, 2558)

7) นำมาปรับปรุงแก้ไขและพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

2.2.2 แบบวัดเจตคติ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและรูปแบบของการสร้างแบบวัดเจตคติ

2) ร่างแบบวัดเจตคติ แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราประเมินค่าแบบ Likert (Likert-type or

Summated Rating Scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 จำนวน 20 ข้อ มาตรฐานส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็น
ด้วยอย่างยิ่ง เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบมีค่าดังนี้

คะแนนคำตอบ	คำตอบ	คะแนนคำตอบ
เจตคติเชิงบวก		เจตคติเชิงลบ
5	เห็นด้วยมากที่สุด	1
4	เห็นด้วยมาก	2
3	เห็นด้วยปานกลาง	3
2	เห็นด้วยน้อย	4
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด	5

ระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ แปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3) นำแบบวัดเจตคติเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุง

4) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency Index: IOC) กำหนดค่าคะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977) ถือว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา

5) นำแบบวัดเจตคติมาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กำหนดเกณฑ์ค่าความเที่ยง 0.70 ขึ้นไป (โชติกา ภาชีผล และคณะ, 2558) จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ กำหนดเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.2 ขึ้นไป (นิคม ถนอมเสียง, 2550)

6) พิมพ์แบบวัดเจตคติการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานฉบับจริง

2.2.3 แบบประเมินทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากตำราและเอกสาร

2) ศึกษาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎี แอนดราโกยีเพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างแบบประเมินด้าน ทักษะการสอน องค์ประกอบการประเมินการสอนจะมีอยู่ 4 ด้านคือ 1. บุคลิกภาพ 2. การจัดการชั้น เรียน 3. การสังเกตผู้เรียน 4.ด้านการสอนและเนื้อหา กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบมาตร ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5=มาก 4=ค่อนข้างดี 3=พอใช้ 2=ค่อนข้างไม่ดี 1=ไม่ดี

3) นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุง

4) นำแบบประเมินทักษะการสอนเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดค่า ดัชนีความสอดคล้องที่รับได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977)

5) นำแบบประเมินทักษะการสอนที่แก้ไข ไปประเมินใช้กับครูพลศึกษา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย รวม 2 คน ประเมินให้คะแนนพร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability) โดยใช้ในการคำนวณสหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนจากผู้ประเมินทั้ง 2 คน

6) พิมพ์แบบประเมินทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ฉบับจริง

ขั้นที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดแบบแผนการทดลองเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) เป็นการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อน-หลัง (One Group Pretest-Posttest Design) ทำการวัดผลการทดลอง 2 ครั้ง โดยวัดก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (ยุทธ ไกยวรรณ, 2559)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2) เปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดสอบความรู้ เจตคติ ทักษะการสอน ก่อนและ หลังอบรม โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Sample ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ขั้นที่ 4 การสรุป

นำผลที่ได้จากการทดลองมาสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ระยะ ตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ระยะ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรม รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา นำผลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างหลักสูตรอบรม

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรอบรม เป็นการสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน นำข้อมูลจากระยะจัดทำโครงร่างหลักสูตร ขั้นที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรอบรม มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาและระยะเวลา กิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ การวัดประเมินผล ขั้นที่ 2 การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรอบรม โดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ 3 การปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรอบรม นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม นำหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงหลักสูตรอบรมที่พัฒนา จนได้ผลออกมาเป็นหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาผลของการนำหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบประเมินทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการอบรม

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรม

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. ผลการสร้างและตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

1.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ดำเนินการโดยวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา 2. ด้านความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3. ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ 5. ด้านการวัดและประเมินผล ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

1.2 ตรวจสอบคุณภาพ โดยการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

1.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปใช้เก็บข้อมูล

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.1 จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1.โรงเรียนมีการคัดเลือกผู้สอนวิชาพลศึกษาโดยครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษาอย่างไร มีความเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่การคัดเลือกผู้สอนที่เป็น เพศชาย และมีความสามารถทางกีฬา/ชอบในการเล่นกีฬา บางส่วนให้ครูประจำชั้นสอนวิชาพลศึกษาตามคู่มือครูหรือเอกสารตำรา

2.โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองเพิ่มเติมหรือไม่ มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนครูให้ได้เข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ แต่เนื้อหาหรือหัวข้อในการพัฒนาตนเองไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จัดการเรียนให้กับนักเรียน ส่วนใหญ่การอบรมเป็นผู้ฝึกกีฬา หรือผู้ตัดสิน

3.ท่านคิดว่าครูผู้สอนมีความเข้าใจในปรัชญาและหลักการพลศึกษาหรือไม่ มีความเห็นว่าคุณส่วนใหญ่ครูไม่มีความรู้ด้าน ปรัชญาและหลักการทางพลศึกษา และบางส่วนน่าจะพอมีความรู้บ้างแต่ไม่ครบถ้วนตามหลักการที่แท้จริง

4.ท่านคิดว่าครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหรือไม่ผู้ มีความเห็นว่าคุณส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง แต่ก็พอที่จะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ แต่ถ้าหากว่าเป็นครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาเชื่อว่าจะสามารถจัดกิจกรรมได้ดี หลากหลายและถูกต้องกว่า

5.ท่านคิดว่าครูได้ดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมทั้ง 5 ด้านต่อไปนี้หรือไม่ 1. สมรรถภาพทางกาย 2. ความสามารถทางทักษะ 3. ความรู้ 4. คุณธรรม จริยธรรม 5. เจตคติ มีความเห็นว่าคุณได้ดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาทั้ง 5 ด้านเพราะอยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ และตรงตามตัวประเมิน แต่ก็ยังมีครูบางส่วนที่ไม่ดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาทั้ง 5 ด้าน เพราะครูยังขาดเทคนิคการสอนพลศึกษาโดยตรง

6.ท่านคิดว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง มีความเห็นว่าคุณนักเรียนจะเจริญเติบโตตามวัย มีสมรรถภาพทางกายที่ดี ส่งเสริมความมั่นใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวในชีวิตได้ง่าย

7.ท่านคิดว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาสำหรับผู้ที่ไม่สนใจหรือไม่ขอบอกอาการได้หรือไม่ เพราะเหตุใด มีความเห็นว่าคุณกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีส่วนช่วยแก้ปัญหาได้ หากจัดการเรียนรู้อย่างถูกวิธีตามหลักการพลศึกษา เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และเกิดความสนใจในการออกกำลังกายโดยไม่รู้ตัว

8.ท่านคิดว่าครูสามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถผลิตสื่อการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้หรือไม่ ผู้บริหารมีความเห็นว่าคุณยังไม่สามารถผลิต หรือจัดทำสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวได้อย่างหลากหลายมากนักรวมทั้งความน่าสนใจของสื่อและกิจกรรมยังมีน้อย

9.ท่านคิดว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และได้มีกระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักการดังกล่าวหรือไม่ มีความเห็นว่าคุณมีความรู้ในการวัดผลและประเมินทางการศึกษาอยู่แล้ว แต่อาจจะยังไม่ตรงตามหลักการของพลศึกษาเพราะครูไม่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ว่าต้องดำเนินการวัดและประเมินผลในด้านใดบ้าง

10.ถ้าท่านต้องการให้ครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนาตนเอง ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง มีความเห็นว่าคุณควรพัฒนาด้านเทคนิคการสอนพลศึกษา ด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย การพัฒนาการใช้และการสร้างสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม พัฒนาทักษะที่จะต้องนำไปสอนเด็กนักเรียนให้ถูกต้อง (ทักษะการเคลื่อนไหว)

จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา 2. โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้ครูที่มีความสามารถทางกีฬาหรือผู้ที่สนใจมาเป็นผู้สอนวิชาพลศึกษาแทน 3. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ครูขาดทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะการสอนการพลศึกษาจึงทำให้ไม่สามารถอธิบายหรือสาธิตทักษะที่ถูกต้องได้ 5. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพลศึกษา และ 6. ครูไม่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักการทางพลศึกษา

ส่วนที่ 3 ผลการสร้างและตรวจสอบแบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มาพัฒนาแบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ได้แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตรวัดสำรวจ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์การสอนพลศึกษา จำนวนวิชาที่สอน ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ความต้องการการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อคำถามถึงความต้องการของครูสอนพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีต่อการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1. ด้านปรัชญาและหลักการ 2. ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3. ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ 5. ด้านการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดสำรวจ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ เพื่อสำรวจว่าครูสอนพลศึกษามีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่ และสามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมในวันและเวลาใด ที่สะดวกต่อการฝึกอบรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยมีผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 -1.00 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย 0.96 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

3.3 ปรับปรุงแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรม ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรม ไปทดลองใช้กับครูพลศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำข้อมูลไปตรวจสอบหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ประมาณค่าความเที่ยงตามสูตรของ Cronbach Alpha ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

นอกจากนี้ แบบประเมินความต้องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ได้รับการรับรองการยกเว้นจรรยาบรรณการวิจัยในมนุษย์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่ 0299/2560 หมายเลขใบรับรองยกเว้น : HE 026/2562 วันที่ให้การรับรองยกเว้น : 23 เมษายน พ.ศ.2562

ส่วนที่ 4 ผลการประเมินความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 200)

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	120	60.00
	หญิง	80	40.00
	รวม	200	100
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	20	10.00
	30 – 40 ปี	56	28.00
	41 – 50 ปี	56	28.00
	51 ปีขึ้นไป	68	34.00
	รวม	200	100
วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
	ปริญญาตรี	107	53.50
	ปริญญาโท	90	45.00
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน		ร้อยละ
	ปริญญาเอก	3	1.500
	รวม	200	100

สาขาที่จบการศึกษา	ประถมศึกษา	83	42.50
	ภาษาไทย	31	18.50
	คณิตศาสตร์	18	10.50
	วิทยาศาสตร์	10	7.00
	ภาษาอังกฤษ	11	6.50
	สังคมศึกษา	24	13.00
	ศิลปศึกษา	2	2.00
	รวม	200	100
ระดับชั้นที่สอนปัจจุบัน	ประถมศึกษาปีที่ 1	43	21.50
	ประถมศึกษาปีที่ 2	36	18.00
	ประถมศึกษาปีที่ 3	74	37.00
	อื่นๆ	47	23.50
	รวม	200	100
ประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี	63	31.50
	6 – 10 ปี	43	21.50
	11 – 15 ปี	21	10.50
	16 – 20 ปี	15	7.50
	21 ปีขึ้นไป	59	29.00
	รวม	200	100
ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	เคย	57	28.50
	ไม่เคย	143	71.50
	รวม	200	100

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 60.00 เป็นเพศหญิงร้อยละ 40.00 อยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.33 มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.50 ส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.50 ทำการสอนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 มากที่สุดร้อยละ 37.00 มีประสบการณ์สอนวิชาพลศึกษาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.50 และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 71.50

4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมในด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับความต้องการฝึกอบรมในด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับความต้องการ
ปรัชญาและหลักการพลศึกษา			
1.1 ปรัชญาพลศึกษา	3.24	64.86	มาก
1.2 หลักการพลศึกษา	3.54	70.86	มาก
1.3 จิตวิทยาพัฒนาการของเด็กกับกิจกรรมพลศึกษา	4.18	83.71	มาก
1.4 การจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน	4.12	82.57	มาก
รวม	3.77	75.50	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูมีความต้องการฝึกอบรมในด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.77) คิดเป็นร้อยละ 75.50 โดยมีความต้องการในด้านจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กกับกิจกรรมพลศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.18) คิดเป็นร้อยละ 83.71 รองลงมาคือ ความต้องการด้านการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.12) คิดเป็นร้อยละ 82.57

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมในด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และระดับความต้องการฝึกอบรมในด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับ ความ ต้องการ
ทักษะการเคลื่อนไหวอยู่กับที่			
2.1 การก้ม-ยืด (Bend and Stretch)	3.81	76.20	มาก
2.2 การกาง-หุบ (Abductor and Adductor)	3.80	76.00	มาก
2.3 การบิดตัว-หมุนตัว (Twist and Turn)	3.91	78.20	มาก
2.4 การผลัก-การดึง (Push and Pull)	3.88	77.60	มาก
2.5 การแกว่ง-การเอียง (Swing and Sway)	3.95	79.00	มาก
2.6 การทรงตัว, อยู่กับที่/เคลื่อนที่ (Balance, Static/Dynamic)	4.10	82.00	มาก
รวม	3.90	78.71	มาก
ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่			
2.7 การเดิน (Walk)	78.80	3.94	มาก
2.8 การวิ่ง (Run)	81.60	4.08	มาก
2.9 การวิ่งหลบหลีก (Dodge)	82.40	4.12	มาก
2.10 กระโดด (Jump) / กระโดดเพื่อให้ได้ระยะทาง (Jump for distance) และ กระโดดขึ้นแนวดิ่ง (Jump for height)	83.00	4.15	มาก
2.11 กระโดดเขย่ง (Hop)	79.40	3.97	มาก
2.12 กระโจน (Leap)	82.40	4.12	มาก
2.13 กระโดดสลับเท้า (Skip)	80.00	4.00	มาก
2.14 กระโดดควมม้า (Gallop)	79.00	3.95	มาก
2.15 ก้าวชิดก้าว (Slide)	78.20	3.91	มาก
2.16 การปีน (Climb)	78.20	3.91	มาก
2.17 การม้วนหน้า (Forward Roll)	80.40	4.02	มาก
2.18 การม้วนหลัง (Backward Roll)	82.00	4.10	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับ ความ ต้องการ
2.19 การกลิ้งตัว (Side Roll)	4.11	82.20	มาก
รวม	4.02	80.58	มาก
ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์			
2.20 การขว้าง (Over Hand Throw)	4.00	80.00	มาก
2.21 การโยน (Under Hand Throw)	3.95	79.00	มาก
2.22 การกลิ้งบอล (Roll)	3.91	78.20	มาก
2.23 การตีสองมือ (Two-Handed Strike)	3.91	78.2	มาก
2.24 การตีมือเดียว (One-Handed Strike)	4.02	80.40	มาก
2.25 การส่งบอลสองมือระดับอก (Chest Pass)	4.10	82.00	มาก
2.26 การส่งบอลกระดอนพื้น (Bounce Pass)	4.11	82.20	มาก
2.27 การรับ (Catch)	4.07	81.40	มาก
2.28 การเตะ (Kick)	4.11	82.20	มาก
2.29 การเลี้ยงลูกบอลด้วยมือ (Hand Dribble)	4.12	82.40	มาก
2.30 การเลี้ยงลูกบอลด้วยเท้า (Foot Dribble)	4.24	84.80	มาก
รวม	4.04	80.98	มาก
รวม 3 ด้าน	3.98	77.65	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ครูมีความต้องการด้านทักษะการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) คิดเป็นร้อยละ 78.71 โดยมีความต้องการในด้านการทรงตัว,อยู่กับที่/เคลื่อนที่ (ค่าเฉลี่ย 4.10) คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมาคือ ความต้องการด้านการแกว่ง-การเอียง (ค่าเฉลี่ย 3.95) คิดเป็นร้อยละ 79.00 และด้านการบิดตัว-หมุนตัว (ค่าเฉลี่ย 3.91) คิดเป็นร้อยละ 78.20

ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ พบว่า ครูมีความต้องการด้านทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) คิดเป็นร้อยละ 81.26 โดยมีความต้องการในด้านการกระโดด (ค่าเฉลี่ย 4.15) คิดเป็นร้อยละ 83.00 รองลงมาคือ ความต้องการ

ทักษะการวิ่งและการวิ่งหลบหลีก (ค่าเฉลี่ย 4.12) คิดเป็นร้อยละ 82.40 และด้านการกลิ้งตัว (ค่าเฉลี่ย 4.11) คิดเป็นร้อยละ 82.20

ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ พบว่า ครูมีความต้องการด้านทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.04) คิดเป็นร้อยละ 80.98 โดยมีความต้องการในด้านเลี้ยงลูกบอลด้วยเท้ามากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24) คิดเป็นร้อยละ 84.80 รองลงมา คือ ความต้องการทักษะการเลี้ยงลูกบอลด้วยมือ (ค่าเฉลี่ย 4.12) คิดเป็นร้อยละ 82.40 ด้านการส่งบอลกระดอนพื้นและการเตะ (ค่าเฉลี่ย 4.11) คิดเป็นร้อยละ 82.20

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับความต้องการ
การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน			
3.1 หลักการสอนและวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.30	86.00	มาก
3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.44	88.80	มาก
รวม	4.37	87.40	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูมีความต้องการอบรมในด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน อยู่ในภาพรวมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 87.40 (ค่าเฉลี่ย 4.37) โดยมีความต้องการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 88.80 (ค่าเฉลี่ย 4.44) รองลงมาคือ หลักการสอนและวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 86.00 (ค่าเฉลี่ย 4.30)

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมในด้านการการผลิตสื่อและอุปกรณ์ แสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับ ความ ต้องการ
การผลิตสื่อและอุปกรณ์			
4.1 การเลือกใช้สื่อ และอุปกรณ์การผลิตสื่อ	4.18	83.60	มาก
4.2 วิธีการผลิตสื่อและอุปกรณ์	4.28	85.60	มาก
4.3 การนำไปใช้	4.30	86.00	มาก
รวม	4.25	85.06	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ครูมีความต้องการอบรมในด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.06 (ค่าเฉลี่ย 4.25) โดยมีความต้องการในเรื่องการนำสื่อไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 86.00 (ค่าเฉลี่ย 4.30) รองลงมาคือวิธีผลิตสื่อและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 85.60 (ค่าเฉลี่ย 4.28) และการเลือกใช้สื่อ และอุปกรณ์การผลิตสื่อ คิดเป็นร้อยละ 83.60 (ค่าเฉลี่ย 4.18)

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมในด้านการวัดและประเมินผล แสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อมูลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมในด้านการวัดและประเมินผล

ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับ ความ ต้องการ
การวัดและประเมินผล			
5.1 หลักการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา	4.17	83.40	มาก
5.2 การสร้างแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.18	83.60	มาก
5.3 การเลือกแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.20	84.00	มาก
5.4 การดำเนินการทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.24	84.80	มาก
รวม	4.19	83.95	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่าครูมีความต้องการฝึกอบรมในด้านการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.95 (ค่าเฉลี่ย 4.19) โดยมีความต้องการเรื่องการดำเนินการทดสอบ

ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 84.80 (ค่าเฉลี่ย 4.24) รองลงมาคือการเลือกแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 84.00 (ค่าเฉลี่ย 4.20) การสร้างแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 83.60 (ค่าเฉลี่ย 4.18)

4.2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม
แสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละของข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม

ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านสนใจเข้ารับการอบรม “การพัฒนาทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหรือไม่”		
สนใจ	177	88.55
ไม่สนใจ	23	11.50
2. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม		
ปิดภาคเรียน(จันทร์ – ศุกร์)	54	27.00
	84	42.00
ปิดภาคเรียน(เสาร์ – อาทิตย์)	24	24.00
เปิดภาคเรียน (จันทร์ – ศุกร์)	30	15.00
เปิดภาคเรียน (เสาร์ – อาทิตย์)	8	4.00
อื่นๆ โปรดระบุช่วงเวลา		
.....		
3. จำนวนวันที่ท่านสะดวกเข้ารับการอบรม		
2 วัน	126	63.00
3 วัน	40	20.00
4 วัน	27	13.50
อื่นๆ โปรดระบุ.....วัน	8	3.50

จากตารางที่ 16 พบว่า มีผู้สนใจเข้ารับการอบรม จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 88.55 และไม่สนใจจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมตอบมากที่สุดคือ ปิดภาคเรียน(เสาร์ – อาทิตย์) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมาคือ ปิดภาคเรียน(จันทร์ – ศุกร์) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 26.86 และเปิดภาคเรียน (เสาร์ – อาทิตย์) จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 โดยจำนวนวันที่สะดวกเข้ารับการอบรม คือ 2 วัน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 62.68 รองลงมาคือ 3 วัน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรอบรม

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่ประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรอบรม

1.1 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรอบรม พบว่า ทฤษฎีแอนดราโกจีเป็นแนวคิดที่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมและการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม การดำเนินการอบรมตามแนวทางแนวคิดแอนดราโกจีส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมที่เป็นผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม สามารถให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมได้ตั้งแต่การเริ่มกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะจะได้ทราบถึงปัญหา ความต้องการและความคาดหวังที่ผู้เข้าอบรมต้องการเรียนรู้ อีกทั้งผู้เข้าอบรมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การนำเสนอประสบการณ์ของตนเองในการแก้ปัญหา จะเป็นการสร้างความรู้สึภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับ

ส่วนที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรของหลักสูตรอบรมจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่างๆ (ชูชัย สมितिไกร, 2549; ยุทธ ไกยวรรณ, 2559) สรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรอบรมมีดังนี้

- 1) หลักการและเหตุผล
- 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม
- 3) เนื้อหาสาระและระยะเวลา
- 4) กิจกรรมการอบรม
- 5) สื่อและอุปกรณ์
- 6) การวัดและประเมินผล

2.2 ผลการสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

จากผลการวิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรอบรมนี้ พบว่า ทฤษฎีแอนดราโกจีมีความเหมาะสมในการใช้เป็นแนวทางจัดทำหลักสูตรอบรมเพื่อใช้จัดอบรมสำหรับผู้ใหญ่ โดยการนำหลักการ ด้านมโนทัศน์ ด้านประสบการณ์ ด้านความพร้อม ด้านแนวทางในการเรียนรู้และแรงจูงใจ จนเกิดเป็นหลักสูตรอบรมที่สมบูรณ์ โดยองค์ประกอบของหลักสูตรอบรมมี 6 องค์ประกอบ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม 3)

เนื้อหาและระยะเวลา 4) กิจกรรม 5) สื่อและอุปกรณ์ 6) การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรมี 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ 1.ด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา 2.ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3. ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหว 4.ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ 5. ด้านการวัดและประเมินผล (แสดงใน ภาคผนวก ข)

ระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา โดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

3.1 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอบรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้

3.2 การประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) ของหลักสูตรอบรม ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรทุกด้านมีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

“ควรเพิ่มเวลาในเนื้อหาการฝึกทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน”

“ควรมีผู้ช่วยวิทยากรช่วยในการฝึกอบรม ในหัวข้อที่เกี่ยวกับฝึกปฏิบัติ”

“กำหนดเวลาของแต่ละหัวข้อให้ชัดเจน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ”

โดยผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงหลักสูตรอบรมตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิด แอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ในขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental) เป็นการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทำการสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) ทำการวัดผลการทดลอง 2 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการทดลอง แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1.1 แบบวัดความรู้

1.1.1 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและรูปแบบการสร้างแบบวัดความรู้ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบเป็นแบบวัด ประเมิน 4 ตัวเลือก ใช้วัดความรู้ก่อนการทดลองและวัดความรู้หลังการทดลอง โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom (1956)

1.1.2 แบบวัดความรู้ที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ มีการกำหนดเนื้อหา ดังนี้
วัดความรู้/ความจำ จำนวน 4 ข้อ วัดความเข้าใจ จำนวน 4 ข้อ วัดการนำไปใช้ จำนวน 2 ข้อ วัดการวิเคราะห์ 5 ข้อ วัดการสังเคราะห์ จำนวน 1 ข้อ และวัดการประเมินค่า จำนวน 4 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ

1.1.3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.94 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 มีระดับความยาก - ยาก (p) อยู่ในช่วง 0.60 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในช่วง 0.23 – 0.38 เลือกข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

“แก้ไขการใช้ภาษาหรือคำให้เหมาะสม และใช้ให้เหมือนกัน เช่น ผู้เรียนหรือนักเรียน”

“ให้นำข้อคำตอบ ถูกทุกข้อออก”

“เลือกใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษให้เหมือนกันทุกข้อ”

1.1.4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.1.5 จัดทำแบบวัดความรู้ฉบับจริง

1.2 แบบวัดเจตคติ

1.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และรูปแบบของการสร้างแบบวัดเจตคติ

1.2.2 ร่างแบบวัดเจตคติ แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราประเมินค่าแบบ Likert (Likert-type or Summated Rating Scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 จำนวน 20 ข้อ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.2.3 นำแบบวัดเจตคติไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.30 – 0.58

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

“ให้เพิ่มเติมคำถามให้ครบในทุกด้านตามเนื้อหาที่มีการอบรม”

“ปรับแก้ไขภาษาให้มีความเหมาะสม”

1.2.4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.2.5 จัดทำแบบวัดเจตคติฉบับจริง

1.3 แบบประเมินการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

1.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากตำราและเอกสาร

1.3.2 ศึกษาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎี แอนดราโกจีเพื่อเสริมสร้างทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างแบบประเมินด้าน ทักษะการสอน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5=มาก 4=ค่อนข้างดี 3=พอใช้ 2=ค่อนข้างไม่ดี 1=ไม่ดี

1.3.3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้น พื้นฐาน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.84 และมีผลการวิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้วิธีการ ตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability) นำผลการให้คะแนนของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

“ด้านบุคลิกภาพ ควรมีการประเมินทักษะการสื่อสาร การใช้น้ำเสียงในการพูด ด้วย.”

“เพิ่มความมั่นใจในการพูด การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม

“ในการสังเกตผู้เรียน ครูควรมีทักษะในการเสริมแรง การให้กำลังใจ”

“ประเมินทักษะการสื่อสารได้ชัดเจน น่าจะนำไปประเมินในด้านบุคลิกภาพ”

“ด้านการสอน ให้เพิ่มการประเมินการใช้เทคนิคหรือกลยุทธ์ในการสอน”

1.3.4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.3.5 จัดทำแบบประเมินการสอนฉบับจริง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มทดลอง

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติเบื้องต้น แสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าอบรม

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เข้าอบรม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	28	93.33
	หญิง	2	6.67
	รวม	30	100
อายุ	น้อยกว่า 26 ปี	16	53.33
	26 - 30 ปี	7	23.33
	31 - 35 ปี	5	16.67
	36 - 40 ปี	2	6.67
	รวม	30	100
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	30	100
	รวม	30	100
ประสบการณ์การทำงาน	1 - 5 ปี	22	73.34
	6 - 10 ปี	4	13.33
	11 - 15 ปี	4	13.33
	รวม	30	100

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นเพศชาย ร้อยละ 93.33 เพศหญิง ร้อยละ 6.67 โดยมีอายุอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 26 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.33 ทุกคนมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.34

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เจตคติ และทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ แสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการอบรม

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านความรู้	n	Mean	SD	t	p
ก่อนการอบรม	30	11.96	2.14	15.05	0.00*
หลังการอบรม	30	16.97	1.21		

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ของผู้เข้ารับการอบรมจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เท่ากับ 11.96 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เท่ากับ 16.97คะแนน

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ แสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ก่อนและหลังการอบรม

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านเจตคติ	n	Mean	SD	t	p
ก่อนการอบรม	30	64.33	4.20	10.56	0.00*
หลังการอบรม	30	71.60	2.01		

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ของผู้เข้ารับการอบรมจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติเท่ากับ 64.33 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติเท่ากับ 71.60 คะแนน

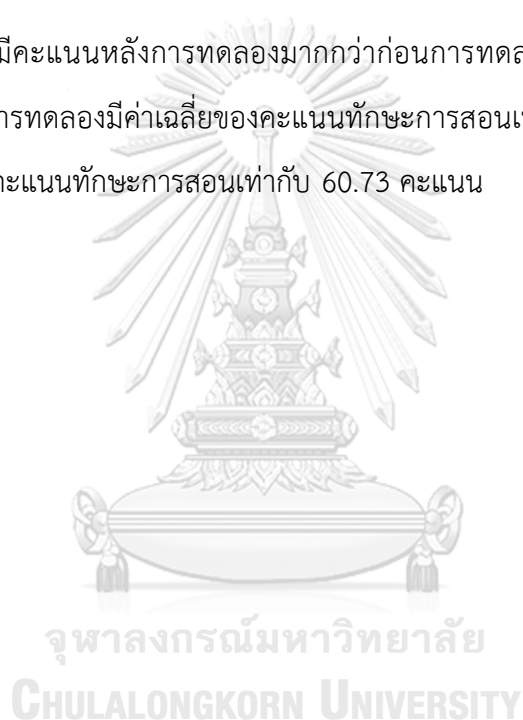
3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอน แสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอน ก่อนและหลังการอบรม

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้านทักษะการสอน	n	Mean	SD	t	p
ก่อนการอบรม	30	51.30	2.80	13.89	0.00*
หลังการอบรม	30	60.73	2.63		

* $p < .05$

จากตารางที่ 27 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอน ของผู้เข้ารับการอบรมจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอนเท่ากับ 51.30 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอนเท่ากับ 60.73 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรอบรม ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา

1.1 สภาพปัญหา จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา พบว่า 1.ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา 2. โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้ครูที่มีความสามารถทางกีฬาหรือผู้ที่สนใจมาเป็นผู้สอนวิชาพลศึกษาแทน 3. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ครูขาดทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะการสอนการพลศึกษาจึงทำให้ไม่สามารถอธิบายหรือสาธิตทักษะที่ถูกต้องได้ 5. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพลศึกษา และ6. ครูไม่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักการทางพลศึกษา

1.2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความต้องการ
ฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ศึกษาสภาพปัญหาการสอนพลศึกษา โดยมีประเด็นคำถามด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา ด้านความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดประเมินผล ได้ข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.8-1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.92 และสร้างแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา ได้แบบสอบถามที่มี 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่2 ความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีตัวเลือก 5 ระดับ คือ 1 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด 2 หมายถึง ต้องการน้อย 3 หมายถึง ต้องการปานกลาง 4 หมายถึง ต้องการมาก 5 หมายถึง ต้องการมากที่สุดเป็นการตอบสนองแบบเดียว ตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการฝึกอบรม ตอนที่4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 มีความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.95

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหา จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้ 1.ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิตามพลศึกษา 2. โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้ครูที่มีความสามารถทางกีฬาหรือผู้ที่สนใจมาเป็นครูสอนวิชาพลศึกษาแทน 3. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ครูขาดทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะการสอนการพลศึกษาจึงทำให้ไม่สามารถอธิบายหรือสาธิตทักษะที่ถูกต้องได้ 5. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพลศึกษา และ6. ครูไม่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักการทางพลศึกษา

1.4 ผลการประเมินความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเลยที่ไม่มีวุฒิตามพลศึกษา จำนวน 200 คน พบว่า ด้านที่มีความต้องการต้องการฝึกอบรมสูงสุดคือ การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ปรัชญาและหลักการพลศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่าหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม
3. เนื้อหาสาระและระยะเวลา
4. กิจกรรม
5. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้
6. การวัดและประเมินผล

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้และผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรในทุกด้านมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เจตคติ และทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่อง ปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ทักษะการสอน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย

ของคะแนนความรู้เท่ากับ 11.96 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เท่ากับ 16.97 คะแนน

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติเรื่อง การสอนทักษะการเคลื่อนไหว
ขั้นพื้นฐาน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ในด้าน ปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ทักษะการสอน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 64.33 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.60 คะแนน

3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการปฏิบัติการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโดยให้ครูทำการสอนทักษะการเคลื่อนไหวตามที่ได้รับมอบหมาย โดยการประเมินทักษะการสอนจะมีอยู่ 4 ด้านคือ 1. บุคลิกภาพ 2. การจัดการชั้นเรียน 3. การสังเกตผู้เรียน 4. ด้านการสอนและเนื้อหา นำคะแนนการทดสอบการสอนก่อนและหลังการอบรมมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการสอน ของผู้เข้ารับการอบรมหลังการทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 51.30 คะแนน หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 60.73 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีผลการทดลองนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา

1.1 จากการศึกษาสภาพปัญหา สามารถสรุป ได้ดังนี้ 1.ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา 2. โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้ครูที่มีความสามารถทางกีฬาหรือผู้ที่สนใจมาเป็นผู้สอนวิชาพลศึกษาแทน 3. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดแคลนและไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4. ครูขาดทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและทักษะการสอนการพลศึกษาจึงทำให้ไม่สามารถอธิบายหรือสาธิตทักษะที่ถูกต้องได้ 5.

ครูผู้สอนขาดความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพลศึกษา และ6. ครูไม่ได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักการทางพลศึกษา สอดคล้องกับ วัชรพล เคนศรี (2562) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษา พบว่าการสอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นบทบาทของครูประจำชั้น และมีปัญหาคือขาดความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสถานที่/วัสดุอุปกรณ์อีกด้วย ซึ่งเสวลักษณ์ ประมาน, ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และธีรนนท์ ต้นพานิชย์ (2565) กล่าวว่าสมรรถนะครูพลศึกษาที่สำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ต้องมีสมรรถนะด้านตนเองและวิชาชีพ กล่าวคือ มีคุณวุฒิทางด้านพลศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการ มีความรอบรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในแต่ละช่วงวัย

ส่วนการศึกษาความต้องการฝึกอบรมนั้น พบว่าด้านที่มีความต้องการต้องการฝึกอบรมสูงสุดคือ ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับณรงค์ภัส ปาแก้ว (2557) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ไว้ว่าครูส่วนใหญ่มีความต้องการเข้ารับการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหา การสอนพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นองค์ประกอบเนื้อหาของหลักสูตรได้ทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) ปรัชญาและหลักการพลศึกษา 2) ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3) การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4) การผลิตสื่อและอุปกรณ์ 5) การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา

1.2 ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแบบประเมินความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินงาน คือ การวิเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขอบเขตของการสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ปรัชญาและหลักการพลศึกษา 2) ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 3) การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 4) การผลิตสื่อและอุปกรณ์ 5) การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และกำหนดขอบเขตของแบบประเมินความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการ

เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ออกเป็น 5 ด้าน มาสร้างเป็นแบบประเมิน มาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3, 4, และ 5 รูปแบบการตอบแบบเดียว ผลการตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence, IOC) ระหว่าง 0.8-1 ค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ และส่วนแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence, IOC) ระหว่าง 0.8-1 ค่าดัชนีความสอดคล้องรวมเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินโดยใช้สูตรของ Cronbach Alpha ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินความความต้องการจำเป็นดังกล่าว สอดคล้องกับฉันทวิภา วิริยา (2553) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีการศึกษาสภาพปัญหาความจำเป็นด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา แบบประเมินความความต้องการจำเป็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด รูปแบบการตอบสนองเดียว มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงสภาวะ สันนิษฐาน และหาความเที่ยงจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 ผลการประเมินความความต้องการฝึกอบรมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจากข้อมูลที่ได้มาจากการตอบสนองแบบเดียว จัดลำดับความสำคัญของความความต้องการจำเป็นกำหนดด้วยค่าเฉลี่ย (mean) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) พบว่า ด้านที่มีความต้องการฝึกอบรมมากที่สุด คือ ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานด้าน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ด้านปรัชญาและหลักการพลศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับเสาวลักษณ์ ประมาน, ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และธีรนนท์ ต้นพานิชย์ (2565) ที่กล่าวถึงสมรรถนะของครูพลศึกษาว่าควรต้องมี สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลาย เช่นเดียวกับบุศรินทร์ ใจวังโลก, สุขแก้ว คำสอน และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2561) ได้ศึกษาความความต้องการจำเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต3 ว่ามีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยี เพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์สังเคราะห์หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม 3) เนื้อหาสาระและระยะเวลาของการฝึกอบรม 4) กิจกรรมการอบรม 5) สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่ประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรอบรม พบว่า แนวคิดแอนดราโกยี (Andragogy) มีความเหมาะสมในที่จะนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างหลักสูตรอบรม โดยอาชัญญา รัตนอุบล Knowles (1980) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีแอนดราโกยี เป็นศาสตร์และศิลป์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ให้สอดคล้องความกับความต้องการและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยเนื้อหาเน้นจะเน้นพัฒนาศักยภาพระดับบุคคลและกลุ่ม สนับสนุนให้ได้สำรวจความต้องการของตนเอง วางเป้าหมาย มีส่วนรับผิดชอบจัดประสบการณ์และประเมินการเรียนรู้ต่างๆด้วยตนเองโดย Knowles (1980) ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการสอน ผู้ใหญ่ไว้ดังนี้ 1) มโนทัศน์ของผู้เรียน 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน 3) ความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษา พรประเสริฐ เสือสี (2547) พบว่า การนำแนวคิดแอนดราโกยีมาใช้ในการจัดการศึกษาให้กับผู้ใหญ่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ใหญ่มีความต้องการที่แตกต่างจากเด็ก

2.2 การสร้างหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยี เพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรอบรม สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรอบรมมีดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม 3) เนื้อหาสาระและระยะเวลาของการฝึกอบรม 4) กิจกรรมการอบรม 5) สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ชูชัย สมितिไกร (2549) กล่าวถึง การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรอบรม ดังนี้ 1.การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 2.การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3. การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร 4. การกำหนดระยะเวลาของการฝึกอบรม 5. การเลือกใช้วิธีการฝึกอบรม 6. การกำหนดวิธีการประเมินผล นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรอบรมที่สอดคล้องกัน ได้แก่ อัสรี สะอิดี (2561) ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริม

ศักยภาพ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของครูพลศึกษา ในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริมศักยภาพ มี 8 องค์ประกอบได้แก่ 1) หลักการและความเป็นมา 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 3) หน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรม 4) ระยะเวลาของการฝึกอบรม 5) กิจกรรมที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม 6) สื่อที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม 7) การประเมินผลหลักสูตร และ 8) แผนการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และกาญจนา จำปา (2560) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนกีฬารักบี้ฟุตบอลในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มืองค์ 9 ประกอบได้แก่ 1) หลักการและความสำคัญของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและคุณสมบัติของวิทยากร 4) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ระยะเวลา 6) โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตรอบรม คำอธิบายรายวิชา 7) กิจกรรมการฝึกอบรม 8) สื่อการฝึกอบรม 9) การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ ทฤษฎีแอน ดราโกจีเพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรม โดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ ยังประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ของหลักสูตรอบรม ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรในทุกด้านมีค่า 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.92 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรอบรมโดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอบรม และการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรนี้ สอดคล้องกับ อัสนี สะอิดี (2561) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริมศักยภาพ ทำการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริมศักยภาพในภาพรวมพบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ($Mean=4.34$, $SD=0.66$) อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก และ อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง (2559) ทำการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึก

อบมครุเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 วัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครุ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่21 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา 2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น และชูชาติ พิณพาทย์ และวิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2557) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปี่พาทย์สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพาประเมินโครงสร้างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน หลักสูตรการฝึกอบรมมีองค์ประกอบเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความสอดคล้องของร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินประสิทธิผลหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมทักษะการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่อง เจตคติ และการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน ของผู้เข้ารับการอบรมจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังการทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้นนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักการคือประกอบไปด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาและระยะเวลา 4) กิจกรรม 5) สื่อและอุปกรณ์ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีเนื้อหา 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ปรัชญาและหลักการพลศึกษา หน่วยที่ 2 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ 3 การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การผลิตสื่อและอุปกรณ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การวัดและประเมินผล มีระยะเวลา 3 วัน ทั้งหมด 15 ชั่วโมง กระบวนการอบรมมีทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติจริง โดยการใช้แนวคิดแอนดราโกจีมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการอบรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับบรมัตถ์ ท้าวแก่นสาร (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดราโกจีที่มีต่อความสามารถในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเยาวชนไทใหญ่ ออกเป็น 3 ด้านได้แก่ แบบวัดความรู้วัฒนธรรมในด้านภาษาของเยาวชนไทใหญ่ แบบวัดทักษะวัฒนธรรมในด้านภาษาของเยาวชนไทใหญ่ และด้านทัศนคติวัฒนธรรม

ในด้านภาษาของเยาวชนไทใหญ่ พบว่า ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติเพิ่มขึ้นจากก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับอุไรวรรณ ห่วงสกุล (2554) ทำการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดราโกจีเพื่อส่งเสริมทักษะนิสัยการอ่าน จากการใช้โปรแกรมดังกล่าวพบว่า มีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งเสริมคือ การจัดกิจกรรมให้เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ดังที่ Birzer (2003) ได้กล่าวถึงการนำแนวคิดแอนดราโกจีมาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรมตำรวจของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการฝึกอบรมให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น และส่วนหนึ่งที่ผลการทดสอบหลังการทดลองดีขึ้นในทุกด้านเป็นเพราะผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของตนเองในการที่จะนำเอาความรู้กลับไปใช้ในการทำงาน สอดคล้องคล้อยกับ พรประเสริฐ เสือสี (2547) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจีเพื่อเพิ่มความเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 การเก็บข้อมูลในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเฉพาะพื้นที่จังหวัดเลย หากต้องการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ควรต้องมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความต้องการของประชากรในพื้นที่อย่างแท้จริง ตามแนวคิดของทฤษฎีแอนดราโกจีที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรม

1.2 ด้วยผู้เข้าอบรมเป็นครูที่ไม่ได้มีคุณวุฒิทางพลศึกษา บางท่านไม่มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่ถูกต้องมาก่อน การให้การดูแลและคำแนะนำจากวิทยากรและผู้ช่วยวิทยากรอย่างใกล้ชิด จะส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี

1.3 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้นำเสนอหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่เคยดำเนินการมา จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แนวคิด หรือเทคนิคใหม่ๆจากผู้เข้าอบรมท่าน

อื่นๆ ที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือวิธีที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางการนำไปประยุกต์ในการสอนต่อไป

1.4 จากการศึกษาสภาพปัญหา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดครูผู้สอนที่ตรงวุฒิและมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายการบรรจุครูที่ตรงเอกหรือจัดกิจกรรมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการสอนแก่ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษา

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำความรู้และทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจากการอบรมไปใช้สอน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาลักษณะนิสัยทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่เข้าอบรมในหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

Andragogy: The Art and Science of Helping Adults Learn. (2023).

<https://instructionaldesign.com.au/andragogy-adult-learning-theory/>

Barnett, L. M., Hardy, L. L., Lubans, D. R., Cliff, D. P., Okely, A. D., Hills, A. P., & Morgan, P. J.

(2013). Australian children lack the basic movement skills to be active and healthy. *Health Promot J Austr*, 24(2), 82-84. <https://doi.org/10.1071/he12920>

Birzer, M. L. (2003). The theory of andragogy applied to police training. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 26(1), 29-42.

<https://doi.org/10.1108/13639510310460288>

Bryant, E., Duncan, M., Birch, S., & James, R. (2015). The effect of a fundamental movement skill intervention on physical skill self-efficacy and motor skill competence in overweight and obese children. *Appetite*, 87, 385. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2014.12.144>

Bryant, E. S., Duncan, M. J., & Birch, S. L. (2014). Fundamental movement skills and weight status in British primary school children. *Eur J Sport Sci*, 14(7), 730-736.

<https://doi.org/10.1080/17461391.2013.870232>

Duncan, M. J., Bryant, E., & Stodden, D. (2017). Low fundamental movement skill proficiency is associated with high BMI and body fatness in girls but not boys aged 6-11 years old. *J Sports Sci*, 35(21), 2135-2141. <https://doi.org/10.1080/02640414.2016.1258483>

Fisher, A., Reilly, J. J., Kelly, L. A., Montgomery, C., Williamson, A., Paton, J. Y., & Grant, S.

(2005). Fundamental movement skills and habitual physical activity in young children. *Med Sci Sports Exerc*, 37(4), 684-688. <https://doi.org/10.1249/01.mss.0000159138.48107.7d>

Gallahue, D. L. (1982). *Developmental movement experiences for children*. John Wiley & Sons.

Gallahue, D. L., & Donnelly, F. C. (2007). *Developmental Physical Education for All Children*.

Human Kinetics. <https://books.google.co.th/books?id=Emx7EjURqpcC>

Gardner, H. E. (2006). *Mulltiple intelligence*. Basic Books.

Gensemer, R. (1985). *Physical education*. CBS College.

Good, C. V., Merkel, W. R., & Phi Delta, K. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed ed.). McGraw-Hill New York.

Hardy, L. L., Reinten-Reynolds, T., Espinel, P., Zask, A., & Okely, A. D. (2012). Prevalence and

- correlates of low fundamental movement skill competency in children. *Pediatrics*, 130(2), e390-398. <https://doi.org/10.1542/peds.2012-0345>
- Hoffman, P., & Kane, J. M. (2015). Telepsychiatry education and curriculum development in residency training. *Acad Psychiatry*, 39(1), 108-109. <https://doi.org/10.1007/s40596-013-0006-6>
- Holfelder, B., & Schott, N. (2014). Relationship of fundamental movement skills and physical activity in children and adolescents: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise*, 15(4), 382-391. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.03.005>
- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education : Andragogy Versus Pedagogy*. Follet Publishing Co.
- Morgan, P. J., Barnett, L. M., Cliff, D. P., Okely, A. D., Scott, H. A., Cohen, K. E., & Lubans, D. R. (2013). Fundamental movement skill interventions in youth: a systematic review and meta-analysis. *Pediatrics*, 132(5), e1361-1383. <https://doi.org/10.1542/peds.2013-1167>
- Oberteuffer, D., & Ulrich, C. (1962). *Physical Education(3rd ed)*. New York, Harper & Row.
- Okely, A. D., Booth, M. L., & Chey, T. (2004). Relationships between body composition and fundamental movement skills among children and adolescents. *Res Q Exerc Sport*, 75(3), 238-247. <https://doi.org/10.1080/02701367.2004.10609157>
- Oliva, P. F., & Gordon II, W. R. (2013). *Developing the curriculum*. New Jersey: Pearson.
- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Planning Curriculum for Schools* (3 rd ed.). NY: Holt, Rinehart and Winston.
- กรมพลศึกษา. (2560). การฝึกทักษะการเคลื่อนไหวในเด็ก. ชั้น แพดเกจจิ้ง
- ชนิษฐา จิตรอรุณ. (2540). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม 3208-3004. กรุงเทพฯ: มณฑลการพิมพ์.
- จงกลนี ชุติมาเทวินทร์. (2542). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. กรุงเทพฯ: พี. เอ. ลีฟวิ่ง.
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2550). ตาราง 9 ช่อง กับการพัฒนาสมอง. กรุงเทพฯ: สันธนาถ์อปปี้เซ็นเตอร์.
- เจริญ กระบวนรัตน์, กรรวิ บุญชัย, พีรเดช มาลีหอม, วิชาญ มะวิญชร, จ. บ., บัณฑิต เทียบทอง, & . . . ชุโชค ชุเจริญ. (2555). รายงานการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลีน เพรส.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2559). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและกระบวนกร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาลินี เกษรพิกุล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูภาษาไทยด้านการ

- สอนคิดวิเคราะห์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ *EAU Heritage Journal: Social Science and Humanities*, 2(2), 200-208.
- ชูชัย สมितिไกร. (2558). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชาติ พินพาทย และวิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแปรทำนองหลักปีพาทย์ สำหรับครูสอนเครื่องสายในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 10(2), 86-96. สืบค้นจาก <http://www.edu.buu.ac.th/vesd/a2557-2.pdf> เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2560
- ณัฏฐภัทร คุ่มถนอม. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการสร้างวินัยในตนเองของเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวิภา วิริยา. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศิลปกร, กรุงเทพฯ
- ดวงกมล บุญวาสนะนันท์. (2557). สภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- นงคณภัส ปาแก้ว. (2557). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .
- พีชานิกา เพชรสังข์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ.2558. การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6. สืบค้นจาก http://research.pbru.ac.th/Research2016/registration/files/b71jhv_20160627_094728.pdf เข้าถึงเมื่อ 16 สิงหาคม 2560.
- กานุงศ์ จำปา, บัญชา ชลาภิรมย์, & และสุชนะ ดิงสภักดิ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้ฝึกสอนกีฬา รักบี้ฟุตบอลในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา. 11(2), 159-176.
- กัญญาภัทร กาวินคำ. (2560). การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบล เวียงชัย. วารสารวิจัยการสะลงคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2017. 11(3), 19-34. สืบค้นจาก <http://research.crru.ac.th/journal/main/fulltext/321/19> เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2559). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย. (2545). การฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตรการวางแผนและการจัดการ. เชียงใหม่: พีอาร์คอมพิวเตอร์.
- และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม, ศ. ศ., & มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). โครงการพัฒนาแนวทางการขยายผลต้นแบบการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในโรงเรียน “โรงเรียนฉลาดเล่น (Active School)” (รายงาน

ผลการวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

วรรณ พินิจดี. (2558). 7 กระบวนการที่จำเป็นสำหรับนักฝึกอบรมมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: บัณฑิต ตรี เอชั่น.

วรรณมาส สืบโพนงษ์, วิไล ทองแผ่, & ทรงศรี ตุ่นทอง. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปรับลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี. รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอ ผลการวิจัยระดับชาติและนานาชาติกลุ่มระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(6), 472-482. สืบค้นจาก <http://www.journalgrad.ssruc.ac.th/index.php/5-02/article/view/271/205>

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). รวมบทความเกี่ยวกับ ปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรพล เคนศรี. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษาสำหรับครู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วราณี อ้าวโกศล. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุยฎิบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2539). การสอนพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.

วิจิตร อวาทกุล. (2540). การฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปรีนท.

สังัด อุทรานันท์. (2527). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: วงเดือน.

สังัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

สมชาติ กิจยรรยง, & อรรถชัย ฒะแก้ว. (2539). เทคนิคการจัดฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

สมศักดิ์ บุญโต. (2545). การศึกษาสภาพ และปัญหาในการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. สืบค้นจาก <http://tdc.walai.net/docview.aspx?tdcid=20347>. เข้าถึงเมื่อ 25 กันยายน 2560

สริน ประดู่, & วายุ แวงแก้ว. (2565). ผลของการใช้กิจกรรมทางกายเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. 19(1), 83-93.

สุพร แสงรักษา. (2543). สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวลักษณ์ ประมาน, ต่อศักดิ์ ศักดิ์แก้วจรัสวิไล, & ชรินทร์ ดันพานิชย์. (2565). สมรรถนะครูพลศึกษา. วารสาร

ศิลปะศาสตร์และวิทยาการจัดการ. 9(1), 153-164.

หรรษา นิลวิเชียร. (2547). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการและแนวปฏิบัติ. ปัตตานี:

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.คณะศึกษาศาสตร์.

อัสรี สะอิดี. (2554). การนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัสรี สะอิดี. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดย
ประยุกต์ใช้การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบเสริมศักยภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุขฎิบัณทิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง, รจนา คลีตลลย, & ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางดนตรี ในศตวรรษที่ 21. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. 17(2), 37-48. สืบค้นจาก [https://so02.tci-](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/view/99309/77179)

[thaijo.org/index.php/jica/article/view/99309/77179](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/view/99309/77179)

อุไรวรรณ ห่วงสกุล. (2554). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดแอนดรา

โกจิของ มัลลคม เอส. โนลส์ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแบบประเมินความต้องการฝึกอบรม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรัชย์ ชินพีระเสถียร
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรายศ หล้าหา
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. ดร.อนุภูมิ คำยัง
รองคณบดีฝ่ายบริหารและงานวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
4. นายทัตชัย โสภานันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย
5. นายวัชร นามทองดี
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4 หนองผักก้าม

หลักสูตรอบรม และแบบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบประเมินการสอน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรัชย์ ชินพีระเสถียร
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชัย เพียรกลีธรรม
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. ดร. แพรวนภา เรียงลีลา
อาจารย์ประจำกลุ่มวิชา วัดผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
4. นายพงษ์พัฒน์ เพชรพิชัย
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโพนทอง
5. นายวัชร นามทองดี
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4 หนองผักก้าม

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิชา
พลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					ผลรวม คะแนน	ค่า IOC	แปล ผล
	คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
1.โรงเรียนมีการจัดการสอนวิชาพลศึกษาโดยครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาหรือไม่ แก้อะไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองเพิ่มเติมหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.ท่านคิดว่าครูผู้สอนมีความเข้าใจในปรัชญาและหลักการพลศึกษาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.ท่านคิดว่าครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้และทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหรือไม่	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
5.ท่านคิดว่าครูได้ดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมทั้ง 5 ด้านต่อไปนี้หรือไม่	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
1) สมรรถภาพทางกาย								
2) ความสามารถทางทักษะ								
3) ความรู้ 4) คุณธรรม จริยธรรม								
5) เจตคติ								
6.ท่านคิดว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
7.ท่านคิดว่ากิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาสำหรับผู้ที่ไม่สนใจออกกำลังกายหรือไม่	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้

รายการ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					ผลรวม คะแนน	ค่า IOC	แปล ผล
	คน ที่1	คน ที่2	คน ที่3	คน ที่4	คน ที่5			
	ที่1	ที่2	ที่3	ที่4	ที่5			
8.ท่านคิดว่าครูสามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนการสอนรวมทั้งสามารถผลิตสื่อการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.ท่านคิดว่าครุมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และได้มีกระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักการดังกล่าวหรือไม่ ผู้บริหารมีความเห็นว่าครุมีความรู้ในการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาอยู่แล้ว แต่อาจจะยังไม่ตรงตามหลักการของพลศึกษา เพราะครุไม่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.ถ้าท่านต้องการให้ครูพลศึกษา ระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนาตนเอง ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย	1	1	1	1	0.6	5.6	0.92	ใช้ได้

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรม

รายการ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ					ผลรวม คะแนน	ค่า IOC	แปล ผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
1. ด้านปรัชญาและหลักการ	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
2. ด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3. ด้านการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4. ด้านการผลิตสื่อและอุปกรณ์	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5. ด้านการวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย	1	1	1	1	1	4.8	0.96	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการหาคุณภาพของหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจี
เพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

รายการประเมิน	Mean	S.D.	ระดับ
1. หลักการและเหตุผล			
1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรอบรม	4.80	0.44	มากที่สุด
1.2 สามารถนำไปใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	4.69	0.36	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอบรม			
2.1 ความชัดเจน	4.40	0.54	มาก
2.2 ความครอบคลุม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4.20	0.44	มาก
รวม	4.53	0.32	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระ			
3.1 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.6	0.54	มากที่สุด
3.2 การจัดลำดับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
3.3 ความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้	4.40	0.54	มาก
รวม	4.33	0.36	มาก
4. ระยะเวลาของหลักสูตร			
4.1 มีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมการอบรม			
5.1 มีความเป็นไปได้อุปาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 มีความเหมาะสม	4.40	0.89	มาก
5.3 ส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	4.66	0.47	มากที่สุด
6. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม			
6.1 มีความเหมาะสม	4.20	0.44	มาก
6.2 ส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์	4.40	0.54	มาก
รวม	4.30	0.49	มาก
7. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม			
7.1 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ได้	4.40	0.89	มาก
7.2 ความเป็นไปได้อุปาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการประเมินผล	4.20	0.83	มาก
รวม	4.30	0.86	มาก
เฉลี่ยรวม	4.54	0.40	มากที่สุด

หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

หลักการและเหตุผลของหลักสูตร

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านกิจกรรมทางพลศึกษา โดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ การพัฒนาการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษานั้นจึงมีความสำคัญมาก ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้นักเรียนสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และเกมได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัย

หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยมีหลักการจากการสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดเลย ถึงการสอนวิชาพลศึกษา พบว่าครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาทำให้มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในการอธิบายและสาธิต การเลือกใช้กิจกรรมและสื่อการสอนที่เหมาะสม รวมไปถึงการวัดและประเมินผล ซึ่งบุคลากรครูมีความต้องการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรครูให้ได้รับการพัฒนา คือ การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ด้วยแนวคิดของแอนดราโกจินั้นเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่และให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำกิจกรรม ซึ่งเนื้อหาในการอบรมมาจากความต้องการของครูในการพัฒนาตนเองจากการสำรวจความต้องการในการอบรม อันประกอบด้วยเนื้อหา คือ ปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาและการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

ดังนั้น การอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน จะทำให้ครูได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อ

วิชาพลศึกษาและการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะ เจตคติเกี่ยวกับปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปถ่ายทอดและจัดการเรียนรู้ได้

เนื้อหาของหลักสูตร

หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรอบรมที่มุ่งพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและนำความรู้ไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกจีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน มีระยะเวลาในการฝึกอบรม 15 ชั่วโมง มีเนื้อหาของหลักสูตรอบรมแบ่งเป็น 5 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลาในการอบรม(ชั่วโมง)	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ปรัชญาและหลักการพลศึกษา	2	-
2	ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	2
3	การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	3
4	การผลิตสื่อและอุปกรณ์	1	2
5	การวัดและประเมินผล	1	2
	รวม	6	9

ระยะเวลาการฝึกอบรม

หลักสูตรอบรมใช้เวลา 3 วัน มีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 1

- 08.00-08.30 น. ลงทะเบียน
- 08.30-10.00 น. ทดสอบก่อนการอบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ เจตคติ
- 10.00-10.15 น. รับประทานอาหารว่าง
- 10.15-12.00 น. ทดสอบก่อนการอบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ เจตคติ
- 12.00-13.00 น. พักเที่ยง
- 13.00-15.00 น. ปรัชญาและหลักการพลศึกษา
- 15.00-15.15 น. รับประทานอาหารว่าง
- 15.15-18.15 น. ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

วันที่ 2

- 08.00-08.45 น. ลงทะเบียน
- 08.45-10.15 น. การผลิตสื่อและอุปกรณ์
- 10.15-10.30 น. รับประทานอาหารว่าง
- 10.30-12.00 น. การผลิตสื่อและอุปกรณ์
- 12.00-13.00 น. พักเที่ยง
- 13.00-15.00 น. การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
- 15.00-15.15 น. รับประทานอาหารว่าง
- 15.15-18.15 น. การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

วันที่ 3

- 08.00-08.45 น. ลงทะเบียน
- 08.45-10.15 น. การวัดและประเมินผล
- 10.15-10.30 น. รับประทานอาหารว่าง
- 10.30-12.00 น. การวัดและประเมินผล
- 12.00-13.00 น. พักเที่ยง
- 13.00-15.00 น. ทดสอบหลังการอบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ เจตคติ
- 15.00-15.15 น. รับประทานอาหารว่าง
- 15.15-17.00 น. ทดสอบหลังการอบรม โดยวัดความรู้ ทักษะ เจตคติ

การจัดกิจกรรมหลักสูตรอบรม

หลักสูตรอบรมครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีเพื่อสร้างเสริมการสอน ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาของหลักสูตรอบรม โดยใช้แนวคิดแอนดราโกยีมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ เจตคติ และทักษะในการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติจริง โดยมีขั้นตอนหลักในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละหน่วยดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ เป็นการสร้างข้อตกลง รวมทั้งสร้างบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้ ดึงดูดให้ผู้เข้าอบรมสนใจในเนื้อหา และนำเข้าสู่เนื้อหาหลักโดยการเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันตามแนวคิดแอนดราโกยี
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นำเสนอเนื้อหาในแต่ละหน่วยให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เข้าอบรมได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของตนเองตามแนวคิดแอนดราโกยี รวมทั้งการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. ขั้นสรุป วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. หลักสูตรอบรม
2. เอกสารประกอบการบรรยาย และPower Point
3. สื่อวีดิทัศน์
4. อุปกรณ์สำนักงาน
5. วัสดุที่ใช้ผลิตสื่อและอุปกรณ์ เช่น ขวดน้ำ ท่อPVC ถ้วยเขียว เป็นต้น
6. อุปกรณ์กีฬาอื่นๆ เช่น ลูกเทนนิส ลูกฟุตบอล กรวย เป็นต้น
7. โสตทัศนูปกรณ์
8. เครื่องมือวัดและแบบทดสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรอบรม

ประเมินผล

1. การประเมินความรู้เกี่ยวกับปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล
2. การประเมินเจตคติปรัชญาและหลักการพลศึกษา ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน การผลิตสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล
3. การประเมินการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

แผนการอบรม

หน่วยที่ 1 ปรัชญาและหลักการพลศึกษา

สาระสำคัญ

ปรัชญาและหลักการพลศึกษา เป็นวิธีการ ทฤษฎีต่างๆ ที่ได้ผ่านการทดลอง การพิสูจน์ และการกลั่นกรองมาเป็นอย่างดี จนเกิดเป็นที่ยอมรับ การศึกษาปรัชญาและหลักการพลศึกษา จึงเป็นแนวทางของครูในการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของพลศึกษาที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา และหลักการพลศึกษา
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นคุณค่าของวิชาพลศึกษา

เค้าโครงเนื้อหา

1. ปรัชญา
2. หลักการพลศึกษา
3. การจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน
4. พัฒนาการของเด็กกับกิจกรรมพลศึกษา

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ชั้นนำ	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากร แนะนำตัว พูดคุย สอบถามความคาดหวังในการอบรม - สร้างข้อตกลงในการอบรม เช่นการเข้าห้องน้ำ เวลาในการพัก - ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ประโยชน์ ความสำคัญของปรัชญาและหลักการพลศึกษา - สอบถามความรู้ประสบการณ์ของผู้เข้าอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ -การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ -การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
ขั้นจัดประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายหัวข้อตามที่ได้รับมอบหมาย - ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ กลุ่มละ 5 นาที 	<ul style="list-style-type: none"> -การสร้างองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ขั้นตอน	กิจกรรม	การวัดประเมินผล
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- วิทยากร และสมาชิกร่วมกันอภิปราย และสรุป การนำเสนอในแต่ละหัวข้อ หัวข้ออภิปราย ปรัชญา, หลักการพลศึกษา, การจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน, พัฒนาการของเด็กกับกิจกรรมพลศึกษา	-การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ -การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นสรุป	- วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป การเรียนรู้ หลังจากจบการนำเสนอครบทุกกลุ่ม	-การประเมินผลการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยายเรื่อง ปรัชญา หลักการพลศึกษา การจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน พัฒนาการของเด็กกับกิจกรรมพลศึกษา
2. เอกสารประกอบการอบรม
3. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย
4. กระดาษฟลิปชาร์ต
5. ปากกาเคมี

การประเมินผล

1. จากการสังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินจากการนำเสนอ และจากใบงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แผนการอบรม

หน่วยที่ 2 ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ

ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการดำรงชีวิต ที่จะนำไปสู่การเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันให้เป็นไปด้วยดีมีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย (1) ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (2) ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ และ (3) ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายและปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

เค้าโครงเนื้อหา

1. ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่
2. ทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
3. ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ขั้นนำ	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากร แนะนำตัว พูดคุยเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน - ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ - วิทยากรสอบถามถึงความสำคัญ และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ - การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ - การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
ขั้นดำเนินกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่ม 10 กลุ่มๆ ละ 3 คน - จับสลากเลือกทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แล้วออกมาอธิบายวิธีปฏิบัติและสาธิตทักษะที่ได้รับ พร้อมนำเสนอถึงประโยชน์ของทักษะนั้นๆ ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ขั้นตอนกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ให้กลุ่มอื่นๆวิเคราะห์ท่าทางการปฏิบัติว่าถูกหรือผิด - วิทยากรและผู้เข้าอบรมช่วยกันสรุปประเด็นสาเหตุในการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง พร้อมนำเสนอแนวทางการแก้ไข 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ - การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นสรุป	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป การเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยายเรื่องทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เอกสารประกอบการอบรม
3. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย
4. อุปกรณ์อื่นๆ เช่น ลูกบอล กรวย เป็นต้น
5. สลากทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

การวัดผล

1. จากการสังเกตการปฏิบัติทักษะ และร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินจากการนำเสนอ และจากใบงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แผนการอบรม

หน่วยที่ 3 การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ควรจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ แบบเคลื่อนที่ และแบบที่ใช้อุปกรณ์ ประกอบกันไปในทุก กิจกรรม และกิจกรรมนำมาสอนนั้น ควรจะเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เป็นไปตามลักษณะของ ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆของร่างกาย อีกทั้งยังต้องจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนให้เกิดความสนุกสนาน ดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และอยากมีส่วนร่วมในการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถอธิบายและปฏิบัติการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

เค้าโครงเนื้อหา

1. การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ชั้นนำ	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากร แนะนำตัว - ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ - วิทยากรสอบถามถึงความสำคัญ ขั้นตอนในการสอน - ให้ผู้อบรมเล่าประสบการณ์ของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ -การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ -การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
ขั้นดำเนินกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรบรรยาย ถึงกระบวนการสอน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เข้าอบรมในการจัดการเรียนรู้ - แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน - จับสลากเลือกทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน แล้วให้แต่ละกลุ่มเตรียมจัดการเรียนรู้ และดำเนินการสอนทักษะที่ได้รับมอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> -การสร้างองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ขั้นตอนกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ไม่ได้นำเสนอให้สังเกตและจดบันทึกข้อดีข้อเสีย พร้อมนำเสนอ - วิทยากรคอยสอบถาม และกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมสังเกตปัญหา ข้อดีข้อเสียที่พบ 	<ul style="list-style-type: none"> -การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ -การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นสรุป	- วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป การเรียนรู้	-การประเมินผลการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยายเรื่องการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เอกสารประกอบการอบรม
3. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย
4. อุปกรณ์อื่นๆ เช่น ลูกบอล กรวย เป็นต้น
5. สลากทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

การวัดผล

1. จากการสังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินจากการนำเสนอ และจากใบงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แผนการอบรม

หน่วยที่ 4 การผลิตสื่อและอุปกรณ์

สาระสำคัญ

สื่อและอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งที่วางไว้ได้อย่างดีและรวดเร็ว สื่อและอุปกรณ์ในการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญในกระบวนการสอนเพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้การสอนอย่างถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถผลิตสื่อการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของสื่อและอุปกรณ์การสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

เค้าโครงเนื้อหา

1. การผลิตสื่อและอุปกรณ์

กิจกรรมการอบรม

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ขั้นนำ	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากร แนะนำตัว - ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ - วิทยากรสอบถามถึงความพร้อมของสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการสอนในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ - การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ - การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
ขั้นดำเนินกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรบรรยาย ถึงความสำคัญของสื่ออุปกรณ์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เข้าอบรมในการผลิตสื่อและอุปกรณ์ของผู้เข้าอบรม - วิทยากรนำเสนอตัวอย่างสื่อและอุปกรณ์ที่สร้างขึ้น - แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน - ให้แต่ละกลุ่มผลิตสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และนำเสนอ 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างองค์การที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน - การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ - การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ขั้นสรุป	- วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป การเรียนรู้	-การประเมินผลการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยายเรื่องการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เอกสารประกอบการอบรม
3. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย
4. อุปกรณ์อื่นๆ เช่น เศษผ้า เข็ม ด้าย กระดาษหนังสือพิมพ์ กาว กระดาษกาว ฟองน้ำ ขวดน้ำ เขือกฟาง กระดาษทิชชู เป็นต้น

การวัดผล

1. จากการสังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินจากการนำเสนอ และจากใบงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

แผนการอบรม

หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผล

สาระสำคัญ

การวัดและประเมินผล มีจุดมุ่งหมายสองประการ คือ 1. การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาเพื่อเรียน เป็นการนำข้อมูลมาใช้ในการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการสอนของครู 2. เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการวัดและประเมินผลทางพลศึกษานั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษามาเป็นตัวกำหนดในการวางกรอบในการวัดและประเมินผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ในการวัดและประเมินทางพลศึกษา
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถวัดและประเมินผลทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของการวัดและประเมินผล

เค้าโครงเนื้อหา

1. หลักการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา
2. แบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมการอบรม

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
ชั้นนำ	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากร แนะนำตัว - ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ - วิทยากรสอบถามถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ - การวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ - การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
ขั้นตอนกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรและผู้เข้าอบรมแลกเปลี่ยน กรอบและกระบวนการวัดและประเมินผลที่ใช้ในโรงเรียน - วิทยากรบรรยาย นำเสนอหลักการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา - แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการวัดผลทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน - การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ - การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอน	กิจกรรม	แนวคิดแอนดราโกจี
	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรนำเสนอแบบทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน - แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน - ให้แต่ละกลุ่มเข้าทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน โดยให้แต่ละคนทำการบันทึกคะแนนการทดสอบของเพื่อนภายในกลุ่ม 	
ขั้นสรุป	- วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุป การเรียนรู้	-การประเมินผลการเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยายเรื่องการสอนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
2. เอกสารประกอบการอบรม
3. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย
4. มาร์กเกอร์ กรวย ลูกบอล เทปขาว
5. ใบบันทึกคะแนน

การวัดผล

1. จากการสังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินจากการนำเสนอ และจากใบงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตัวอย่าง

แบบประเมินทักษะการสอนการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

ด้านบุคลิกภาพ	คะแนน				
1. ลักษณะท่าทาง	5	4	3	2	1
2. มีความมั่นใจ สามารถสื่อสารได้ชัด	5	4	3	2	1
3. มีการใช้ภาษาได้ถูกต้อง และเหมาะสม	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการชั้นเรียน	คะแนน				
4. การเตรียมพื้นที่และอุปกรณ์การสอน	5	4	3	2	1
5. จัดการเรียนการสอนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด	5	4	3	2	1
6. นักเรียนทุกคนมีโอกาสดำเนินปฏิบัติและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนพร้อมกัน	5	4	3	2	1
ด้านการสังเกตผู้เรียน	คะแนน				
7. ความสามารถในการสังเกตผู้เรียนที่ปฏิบัติทักษะไม่ ถูกต้อง	5	4	3	2	1
8. ความสามารถในการแก้ไขการปฏิบัติทักษะที่ไม่ ถูกต้อง	5	4	3	2	1
9. มีการส่งเสริมหรือแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้	5	4	3	2	1
ด้านการสอนและเนื้อหา	คะแนน				
10. มีความรู้และความเข้าใจเนื้อหาของทักษะที่สอน	5	4	3	2	1
11. อธิบายและสาธิตทักษะต่างๆได้อย่างชัดเจน เข้าใจ ง่าย และเป็นขั้นตอน	5	4	3	2	1
12. มีการใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการคิดหรือวิเคราะห์	5	4	3	2	1
13. สามารถเลือกใช้เทคนิคหรือกลยุทธ์การสอนและ ทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสุภกร โกมาสติย์
วัน เดือน ปี เกิด	17 พฤศจิกายน 2526
สถานที่เกิด	ไทย
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ค.บ. พลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปริญญาโท ค.ม. พลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	20/2 ถ.เสรีรัฐศรี ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย

